

BERXWEDAN

HER TİŞT Jİ BO ENÎYA RİZGARÎYA NETEWA KURDİSTAN

Sayı 42 / 15 Kasım 1987 / 2.50 DM

KÜRDİSTAN ULUSAL KURTULUŞ SAVAŞI BÜYÜK BİR ATILIMLA GELİŞİYOR

Botan ve Mardin cephelerinde sömürgeci güçlere darbe üstüne darbe vuruluyor. Körkandil Dağı'nda 1 helikopter düşürüldü. Uludere'de 25 asker, Siirt'te 30 kontr-gerilla timi ve çok sayıda asker, Eruh-Şırnak arasında 1 yüzbaşı, 1 üsteğmen, 1 astsubay ve 6 asker imha edildi. Nusaybin'de düşman panik içinde. 1 yüzbaşı ve 2 asker intihar etti. ARGK birliği 3 milisi öldürdü. Paniğe kapılan köy korucuları birbirlerine girdi. Çatışmada 6 korucu öldü. Şırnak'ta 1 MİT ajanı cezalandırıldı, 40'a yakın genç ARGK saflarına katıldı.

Sömürgeciler büyük bir korku ve panik içerisinde. Düzenlenen yoğun operasyonlar da amacına ulaşmıyor. Kontr-gerilla birlikleri, birçok yerde kendilerini ARGK birlikleri olarak tanıtıp halka baskı uyguluyorlar. Böylece halkı taciz etmek istiyorlar. Tüm bu oyunları da boşa çıkıyor.

Ulusal kurtuluş savaşımız büyük bir atılımla gelişmesini sürdürüyor. Kitleler mücadeleye bütün güçlerini seferber ederek katılıyorlar.

Ayrıntılı haberler 3. sayfada

Bonn'da Yurtseverlerin Kararlılık Yürüyüş ve Mitingi

Feyka-Kurdistan'ın çağrısına uyan yaklaşık 1500 kadar Kürdistanlı yurtsever kitle, 7 Kasım 1987 tarihinde Almanya'nın başkenti Bonn'da görkemli bir miting ve yürüyüşte bir araya geldi.

Miting, Alman yönetiminin TC ile ortaklık halinde Kürdistanlı yurtseverlere yönelik saldırılarına, anti-demokratik uygulamalarına, gaspına ve TC'ye artan amaçlı askeri, siyasal yardımlarına karşı düzenlendi.

Yürüyüş ve miting, ERNK'nin çağrısıyla yurtseverlerin Avrupa genelinde 20 Ekim 1987 tarihinde başlatılan siyasal eylemlerin son bir halkasını oluşturuyordu.

Yürüyüş notları 3. sayfada

• Kürdistan yurtseverlerinin kararlılığı; Alman yönetiminin anti-demokratik ve gaspçı tutumuna karşı direnişler kasım ayında da devam etti. Stuttgart'ta parlamento binası, Hamburg'da Stern dergi binası, Hannover'de Aşağı Saksonya Eyalet Meclisi işgal edildi

• Açlık grevi amacına ulaşarak sonuçlandı

• İsviçre yetkililerinin anti-demokratik tutumu: Kürdistan yurtseverlerinin yasal mitingi zor kullanılarak engellendi

• Emmerich ve Göppingen'de ERNK ile dayanışma geceleri yapıldı

HABERLERİ 3. 4. VE 5. SYF.

Alman Savcılığı Gaspettiği 700 bin DM ve Eşyaları Sahiplerine Geri İade Etti

Bu Sonuca Yolaçan Alman Burjuva Hukuku Değil, Kürdistanlı Yurtseverlerin Ardı Arkası Gelmeyen Kararlı Direnişleri Oldu

Alman yönetimi, hiçbir gerekçe göstermeden baskılara başladı, baskınlar gerçekleştirdi, tutuklamalar yaptı, teşhirler geliştirdi. Bile bile hukuk yasalarını çiğnedi. Gerçekte yapılanlar, Türk sömürgeci faşizmi adına yapılıyordu ve hedef de Kürdistan halkının kendisiydi. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin öncü güçleri hedeflenerek, halkımıza karşı bir savaş yürütülüyordu.

Şimdi de Alman yönetim yetkilileri gaspedilenleri geri veriyorlar. Yine kendi hukukları ile alay ettiler. Buna zorunlu kaldılar. Yurtseverler direndiler. Geri adım atmadılar. Bir daha ortaya çıktı ki, haklı bir dava, hele yüce bağımsızlık davası yolunda direnen bir halkı yenecek hiçbir güç olamaz.

Haberi 4. sayfada

CUDİ DAĞI'NDA ÇATIŞMA

7 ARGK Savaşçısı Kahramanca Bir Direniş Sergiledi

Cizre'den Şırnak alanına geçiş yapmak isteyen bir ARGK birliği ile sömürgeci birlikler arasında Cudi Dağı'nda çatışma çıktı.

Az sayıdaki gerilla gücüne karşı büyük bir kuvveti, helikopterler desteğinde harekete geçiren sömürgeciler, ARGK savaşçılarının gösterdiği kahramanca direniş karşısında büyük bir hezimete uğradı.

ARGK birliğinin yerini, yapılan bir ihbar sonucu tespit eden sömürgeciler, gündüzden de yararlanarak, kısa bir süre içerisinde alana büyük bir güç yığdılar. ARGK savaşçıları düşmanın tüm umuduyla yaptığı teslim ol çağrısına direnişle karşılık verdiler.

Saatlerce göğüs göğüse süren çatışma neticesinde 7 ARGK savaşçısı kahramanlık destanı yaratarak şehit düştü. Sömürgeciler, büyük güçlerine rağmen, 1 üsteğmen ve onlarca asker ölü ve yaralı olarak kayıp verdiler.

Sömürgeciler olayı çarpıtarak, *"Üst düzey yöneticileri vuruldu"* biçiminde verdi. Sömürgecilerin yalanı çok geçmeden açığa çıktı. Bu yalanlara zaman zaman başvuran sömürgeciler, kitleler üzerinde moral bozukluğu yaratmak istiyorlar. Ancak bu oyunları da diğerleri gibi tutmadı.

Mersin Cezaevinde Direniş

7 Kasım tarihinde PKK taraftarı 40 savaş esiri, yapılan işkence uygulamalarını ve tek tip elbiseyi protesto etmek için direnişe geçti.

Savaş esirleri, direnişlerinin, üzerlerinde uygulanan baskıları olduğu kadar, dışarıda ARGK savaşçıları ve Kürdistan halkı üzerinde yürütülen katliamları da protesto etmeye amaçladığını açıkladılar.

Direniş günü tek tip elbiseleri giymeyerek eşofman ve pijamalarla dolaşan savaş esirleri, istekleri kabul edilene kadar eylemlerini devam ettireceklerini söylediler.

Direniş karşısında büyük bir paniğe kapılan sömürgeci yöneticiler, direnişe katılan savaş esirlerini hücrelere aldılar. Savaş esirlerinin aileleri ve yakınları yaptıkları açıklamalarda baskı ve işkencenin uygulandığını belirttiler.

Mersin cezaevinde PKK'li savaş esirlerinin başlattığı direniş halen devam ediyor.

İÇİNDEKİLER

ULUSAL KONGREYE DOĞRU

Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan (YJWK) Program Taslağı'nı yayınlıyoruz

YEKÎTIYA JİNÊN WELATPARÊZÊN KURDİSTAN (YJWK) KURULDU

ORTA SAYFADA

OKUYUCUYA

Berxwedan, yeni bir yayın yılına daha giriyor.

1987 yılını geride bırakmaya az bir zaman kaldı. Ulusal kurtuluş mücadelemizin dev atılımlarla geliştiği bu yılda, gazetemiz Berxwedan yayın ilkesinin de bir gereği olarak, Kürdistan'da gelişen bağımsızlık savaşının sesini yansıttı; içte ve dışta buna yönelik olarak geliştirilen komplolara karşı sürekli bir mücadele yürüttü, ulusal kurtuluşun sesi olmaya çalıştı.

Berxwedan, görevlerini daha güçlü bir şekilde yerine getirmek için, okuyucularının da yakın ilgi ve desteği ile 15 günlük olarak çıkmaya başladı.

Şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da Berxwedan, okuyucularının katkıları ile daha da güçlenecektir.

Yeni yılda daha güçlü bir Berxwedan için görüş, öneri, eleştiri ve değerlendirmelerinizi bekliyoruz.

BERXWEDAN

KÜRDİSTAN'DA GÖÇLER; NEDEN VE SONUÇLARI - III

"İttihat-ı Terakki'de örgütlenen komisyoncu-komprador Türk paşaları 1908'de iktidar oldular. Bu, burjuva devriminden ziyade bir darbeydi. 1908 dönemi Kürt halkı üzerindeki baskıların ve göç ettirmelerinin daha sistemli hale geldiği bir dönemdir... 1916'da Diyarbakır, Muş, Bitlis ağırlıkta olmak üzere Kürdistan'ın merkezi alanlarından 700.000 Kürt Türkiye'ye mecburi göçe tabi tutuldu. Çok azı Ankara ya da Konya'ya varabildi, gerisi Toroslara varamadı. Hastalıktan, açlıktan ve Türk askerlerinin saldırılarıyla kırıldı..."

YAZISI 10. SAYFADA

Halkımız Devrim Döneklerinden ve Hainlerden Mutlaka Hesap Soracaktır

Son günlerde Türkiye'de dikkatle ele alınıp değerlendirilmesi gereken siyasal gelişmeler yaşandı. Önce Türkiye'nin sol güçleri arasında değerlendirilen TKP ile TİP birleşti. Bu birleşmenin üzerinden daha birkaç gün bile geçmeden "yeni parti"nin onur başkanlığına getirilen Behice Boran öldü. Belli bir süreden beri yurtdışında mülteci yaşamını sürdüren ve vatandaşlıktan çıkarılan Behice Boran'ın cenazesi Özal hükümetinin icazetiyle ve özel bir uçakla Türkiye'ye götürüldü. Sadece bununla da yetinilmedi: Boran için TBMM önünde resmi devlet töreni düzenlendi. Düzen partilerinin bir araya geldiği cenaze töreni sonunda Türk bayrağına sarılmış olarak taşınan Boran'ın tabutu toprağa verilirken, Türk solu'nun faşist rejimin platformunda yer alması için de kapılar açılmış oldu.

Behice Boran'ın anısına en büyük saygısızlık kendi partisinden ve ortağı olan TKP'den geldi. Boran'ın cenazesi bu partiler tarafından Evren-Özal rejimi ile yapılan hainane uzlaşmanın bir aracı olarak kullanıldı. Boran'ın cenazesinin Türkiye'ye götürülmesi, Türkiye'ye politik ceset akınını giderek hızlandırdı. 12 Eylül faşist-askeri darbesi ertesinde tam bir siyasal kadavra durumuna düşen güçlerden medet uman Evren-Özal rejiminin uzattığı yardım eli TKP ve TİP tarafından sımsıkı bir biçimde tutuldu. Cenaze töreninin ardından TKP ve TİP'in genel sekreterleri olan Haydar Kutlu ve Nihat Sargın, düzenledikleri bir basın toplantısında Türkiye'ye döneceklerini ve TBKP'nin resmi kuruluş çalışmalarını Türkiye'de sürdüreceklerini açıkladılar. Legalleşme doğrultusundaki bu çabalara ve çalışmalara yurtdışında siyasal göçmen statüsüyle yaşayan öteki gruplar da katıldı. TKP ve TİP'in bu yöndeki girişimlerine eski Aydınlık çevrelerinden TSİP'e, işbirlikçi-tekelci burjuvazinin gözde temsilcisi Sakıp Sabancı'dan Milli Güvenlik Kurulu'na kadar pek çok siyasal kurum ve kişiden destek ve hoşgörü mesajları geldi. Faşizmin borazanı olan Türk burjuva basını da sözkonusu girişimi destekler nitelikte bir tutum takındı.

Legalleşme sorunu, kuşkusuz sadece TKP'nin ve TİP'in sorunu değildir. 12 Eylül faşist rejiminin mevcut platformunu meşru kabul ederek, sınırları önceden çizilmiş bu platform içinde yer alma kavgası yürütenler hemen hemen Türkiye'nin bütün "sol" gruplarıdır. Burjuva anlamda da olsa demokrasinin kırıntısının bulunmadığı ve halk kitleleri üzerinde her türlü faşist uygulamanın denendiği bir ortamda demokrasinin sınırlarını genişletmek üzere huruç edenler, sağdan ve "sol"dan aşırı uçlarıyla birlikte Türk solu'nun kendisidir. 12 Eylül faşist-askeri darbesinin ardından yoğun bir tasfiyecilik sürecini yaşayan Türk solu, meydana gelen son gelişmelerle birlikte esas olarak faşist rejimi sol'dan tamamlayan bir unsur haline gelmiştir. İdeolojik ve politik planda Türk solu'na egemen olan tasfiyecilik, artık pratik planda da tamamlanmak üzeredir. Rejimin kendi eliyle çizdiği sınırlar içinde siyaset yapmak üzere kolları sıvayanlara, eskinin kimlikleri bilinen "Kürtçüleri" ile işbirlikçi-reformist Kürt küçük-burjuva çevreleri de dahildir. Evren-Özal rejimi bu çevrelere de yaşam olanağı tanımakta ve bu güçleri yedeğine alarak karşı-devrim cephesini güçlendirmeye çalışmaktadır. Bütün bu gelişmeler devrim cephesi karşısında sıkışan karşı-devrimin kendisini güçlendirme ve yenileme çabalarının bir parçasıdır; çözülen ve dağılma sürecine giren Türk egemenlik sisteminin kendisini restore etme çabalarının bir sonucudur.

Hemen belirtmek gerekir ki, TKP'nin tasfiyeciliği yeni bir olgu değildir. Mustafa Suphi ve yoldaşlarının Mustafa Kemal'in direktifi ile katledilmelerinden sonra "sol" Kemalizmin denetimine geçen TKP, Türk solu'nun onyıllar boyunca yaşadığı tasfiyecilik geleneğinden birinci dereceden sorumlu olan bir güçtür. Gerçekten daha o dönemden beri TKP'nin adından başka komünizm ve devrimle hiçbir bağı kalmamış, yurtdışında Kemalizmin temsilciliğini yapan bir güç olarak varlığını sürdürmüştür. Yurtdışında yaşanan siyasal mültecilik koşulları TKP'ye kendi gerçek kimliğini maskeleme olanağı tanımış, sosyalist ülkelerle mevcut ilişkilerini gerici karakterini gizlemenin bir aracı olarak kullanmıştır. Kendi başına mülteci yaşam koşulları TKP'nin işbirlikçi ve uzlaşıcı niteliğini gizleyen bir örtü olmuştur. Bu nedenle bir bakıma mevcut TKP ve onun liderlerinden dönek olarak bahsetmek de yerinde bir tanımlama olmayabilir. Çünkü mevcut TKP ve onun liderliği dönek sıfatını kazanacak kadar devrim ve komünizm davası ile ilişkili olmamıştır. Bir siyasal mevta haline gelmiş TKP ve liderliği için, dönek sıfatı bile kendi içinde yerginin de ötesinde övgüyü barındırmaktadır. Oysa TKP buna layık değildir. Bir lanet gibi yakasına yapışan dönek sıfatına rağmen, örneğin Kautsky'nin bir devrimci olarak yaşadığı dönemde işçi sınıfı davasına yaptığı katkılardan bahsetmek mümkündür. Ancak aynı şeyleri TKP ve Haydar Kutlu için söylemek doğru olmayacaktır.

Türkiye siyasal arenasında yaşanan gelişmeler, Kürdistan'da PKK önderliğinde yükselen ulusal direniş savaşının gelişimiyle doğrudan bağlantılıdır. Kürdistan'daki silahlı direniş savaşı faşist rejimi her yönüyle çıkmaz içine sokmuş, uyguladığı bütün karşı-devrimci taktikleri işlemez kılmış ve iflas ettirmiştir. Elbette iflas eden şey sadece belli taktik uygulamalar değil, bizzat Türk egemenlik sisteminin kendisidir. Silahlı direniş mücadelemiz karşısında faşist-sömürgeci Türk burjuvazisinin Kürdistan sorununa ilişkin olarak izlediği inkar mantığı yerle bir olmuş, burjuvazi Kürdistan gerçekliğini ve Kürdistan toprakları üzerinde yükselen direniş savaşı gerçeğini kabul etmek zorunda kalmıştır. Bu temelde kendi çıkarlarını tehlikeye düşürmeyecek şekilde soruna çözüm aranmakta; işbirlikçi ve otonomici güçlerle diyalog içine girilerek, devrimci çözüm yöntemi bastırılmak ve dıştalanmak istenmektedir. Türk burjuvazisi Kürdistan sorunu karşısında sürdürdüğü inkarcı yaklaşımını terkederken, aynı şekilde görünürde sosyalizm düşmanlığını da bir kenara bırakmakta ve sözümona bir komünist partisinin kuruluşuna izin vermektedir.

Kendi çözülüş ve çöküş aşamasında Türk siyasal egemenlik sisteminin böylesi bir yönelim içine girmesi bile, kendi başına bu yönelimin gerçek niteliğini görmek için yeterlidir. Gelişmesi döneminde dahi komünizm ve işçi sınıfı düşmanlığında sınır tanımayan, sosyalist sisteme karşı tamamen ikiyüzlü bir politika izleyen, Kürdistan gerçeğini inkar eden ve Kürdistan'daki her türlü ilerici-demokratik kıpırdanışı karşı-devrimci terörle bastıran Kemalizmin, kendi günbatımı koşullarında bu tür bir dönüş yaparak demokratikleşmesi düşünülemez. Böylesi bir tutum Kemalizmin kendisini inkar etmesi olacaktır. Ve bu da asla mümkün değildir. Kemalizmin karakterinde herhangi bir değişiklik olmamış, tam tersine kendi karşıtının gelişmesine paralel olarak gerici ve karşı-devrimci özellikleri alabildiğine yoğunlaşmıştır. Günümüzde tepeden tırnağa azgın bir faşist diktatörlük biçiminde vücut bulan kemalist TC'yi birkaç gün içinde demokratik bir devlet olarak ilan eden TKP, 12 Eylül faşizminin halklarımıza karşı işlediği insanlıkdışı suçlara ortak olmaktadır. Emekçi halklarımız TKP'nin 12 Eylül faşizmiyle yaptığı suç ortaklığını asla kabul etmeyecektir.

Mustafa Suphi ve yoldaşlarının katledilmelerinden sonraki TKP tarihi utanç verici olaylarla doludur. Bu ibret verici olaylardan biri de TKP Genel Sekreteri Vedat Nedim Tör'ün örgüt arşivini sırtlayarak polise teslim etmesidir. 1925 yılında Vedat Nedim'in kendiliğinden polise teslim olmasıyla sergilenen ihanet farklı tarihsel koşullarda ve en üst düzeyde tekerrür etmektedir. Vedat Nedim'in yerini bu kez Haydar Kutlu almıştır. O tarihten bu yana TKP'de önemli değişiklikler meydana gelmiştir. Ankara'ya teslim olmaya giden Haydar Kutlu'nun arkasında örgüt olarak TKP'nin desteği vardır. Politik mevta Kutlu Ankara'nın yolunu tutarken, sırtında TKP'nin şahsında Türkiye solu'nun tabutunu da götürmektedir.

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin dayatmasıyla ve faşist-sömürgeci Türk devletine indirdiği darbelerle ortaya çıkan durum yeni solun doğuşunun da başlangıcıdır. Bu nedenle gelecek hakkında karamsar olmak kesinlikle doğru olmayacaktır. Tersine geleceğe umutla bakmak gerekir. Günümüzde 12 Eylül faşizmiyle fiilen uzlaşan ve rejimin içinde erimeyi kabullenen onyılların oportünizmi ve tasfiyeciliğidir. Artık Kemalizmin kuyrukçusu "sol" ölmüş, ihtilalci ve uzlaşmaz solun gelişmesinin önü açılmıştır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi faşist Türk sömürgeciliğine vurdukça yeni solun sağlıklı doğuşunu hızlandıracak, Türkiye halkının gerçek devrimci öncülerine en büyük enternasyonalist desteği sunacaktır.

Gelişme kendi doğal seyrini izlemiştir. Olgunlaşan oportünizm faşizmle uzlaşmıştır. Sosyal-şoven solun kendi ölüm fermanını imzalaması anlamına gelen bu tutum direnişin zaferidir. Devrimin yer süpürücüsü görevinin başındadır, ve 60 yıllık pisliklerle doldurulmuş Aguias ahırlarını temizlemektedir. Temizlik hareketi devam edecek, halklarımız sosyalizm hainlerinden ve döneklerinden mutlaka hesap soracaktır.

BERXWEDAN
14 Kasım 1987

BOTAN CEPHESİNDE SÖMÜRGECİLER AĞIR KAYIP VERDİ

Yoğun eylemlilik biçiminde Botan alanında gelişen ulusal kurtuluş savaşı yeni mevziler kazanıyor. Sömürgeciler büyük bir panik içerisinde varlıklarını korumaya çalışıyorlar. 1987 yılı baharı ile birlikte Botan alanında yaygınlaşan ulusal kurtuluş savaşımız gelişimini güçlü bir şekilde devam ettiriyor.

Uludere, Şırnak, Eruh gibi alanlarda sömürgeci ordu birliklerine, kontr-gerilla timlerine ağır kayıplar verdirildi.

ULUDERE: Ekim ayının sonlarında gerçekleştirilen bir pusuda düşman bölüğünün büyük bir gücü imha edildi.

ARGK gerilla müfrezesinin gerçekleştirdiği eylemde, düşman birliği karşı koyma fırsatını bulamadan safdışı bırakıldı. Gerillaların yoğun ateşi ile karşılaşan düşman birliği 25 ölü ve 3 yaralı olarak kayıp verdikten sonra geri çekilmek zorunda kaldı.

ERUH-ŞIRNAK: Gerçekleştirilen diğer bir pusu eyleminde ise 9 düşman askeri ve 1 subayı ölümle cezalandırıldı.

Düşmanın operasyon birliğine pusu kuran gerillalar, çıkan çatışma sonucu 1 yüzbaşı, 1 üsteğmen, 1 çavuş ve 6 askeri imha ettiler. Gerillaların kayıp vermediği eylemde düşmandan önemli sayıda mühimat ve teçhizat ele geçirildi.

SİİRT: Alanın dağlık kesiminde gerçekleştirilen başka bir pusu eyleminde de sömürgeci kuvvetler şimdiye kadar gerçekleşen en ağır kayıplarını verdiler.

Aynı tarihlerde operasyona çıkan ve içinde çok sayıda kontr-gerilla elemanının da bulunduğu bir birliğe pusu kuruldu. Gerillaların kurduğu pusuya düşen düşman birliği panik içerisinde çok sayıda ölü ve yaralı vererek geri çekildi.

ARGK birliklerinin ağır makineli silahlar kullandığı çatışmada ilk belirlemelere göre 30 kontr-gerilla timi ve çok sayıda asker ve subay imha edildi. Yöreden alınan haberlere göre, sömürgecilerin bütün gün ölü ve yaralılarını taşıdığı belirtilmektedir.

ŞIRNAK: Yoğurtçu köyüne 12 Kasım günü baskın düzenleyen bir ARGK birliği köyde toplantı yaptı. Bir MİT ajanını idam etti. Köy gençlerini askere aldı.

Gece saatlerinde köye gelen ARGK birliği bütün köy halkını köy meydanında topladı. Burada MİT ajanı olarak köyde görevlendirilen ilkokul öğretmeni Şenol Akal'ı yargıladı. Bu ajanın şimdiye kadar işlediği bütün suçları köylülere açıklayan ve cezasının ne olması gerektiğini soran ARGK birliğine, toplantıya katılan bütün köylüler aynı cevabı verdiler: İdam edilsin...

Yapılan yargılamanın sonuçlanması ve köylülere yönelik yapılan konuşmanın ardından MİT ajanı köy meydanında idam edildi.

Ayrıca ARGK birliği, ERNK'nin askerlik yasası gereğince, durumu uygun ve askerlik yapacak yaşa gelmiş olan gençlerden gönüllü olan 6'sını, ulusal kurtuluş askeri olarak saflarına aldı.

ARGK birliği, halkın coşkun alkışları, sloganları ve sempatisi arasında köyden gücünü daha da arttırmış olarak ayrıldı.

Aynı gece Şırnak'ın Araköyü'ne de başka bir gerilla grubu tarafından baskın gerçekleştirildi.

Araköyü'nde köylülerle toplantı yapan gerillalar yurtseverlere düşen görevler, ulusal kurtuluş savaşımızın içinde bulunduğu süreç, faşist Türk devletinin geliştirdiği özel savaş üzerine geniş açıklamalarda bulundular. Ayrıca toplantıda ERNK, ARGK bildirileri, pulları ve afişleri ile şehitlerin posterleri köylülere dağıtıldı.

Bu köyden de askerlik yasası gereğince 3 kişiyi yanlarına alan gerillalar, toplantının sonuçlanması ile ERNK bayrağı ve ARGK sancağı ile birlikte, yeni eylemlere doğru köyden ayrıldılar.

PERVARİ: Kasım ayının ilk haftasında Körkandil Dağı'nda, ARGK gerilla takımı ile düşmanın operasyon birliği arasında çıkan çatışmada askeri bir helikopter düşürüldü. Göğüs göğüse süren çatışmada, ayrıca düşman birliği de ölü ve yaralı olarak kayıp verdi.

13 Kasım günü Pervari'ye bağlı Osyan köyüne baskın düzenleyen ARGK gerilla birliği, köyde toplantı yaptı, çetelerin silahına el koydu, 22 genci askere aldı.

Gece saatlerinde köye baskın düzenleyen gerillalar, köylülere ve çetelere köy meydanında toplanma çağrısını yaptı. Bu çağrı üzerine köylüler ve çeteler silahlarını bırakarak köy meydanında toplandılar. Köylülere yönelik yapılan konuşmada, ARGK birliği çeteleri teslim olduklarından dolayı ve bir daha silah almayacaklarına, düşmanlık yapmayacaklarına dair söz vermelerinden dolayı affettiler.

Daha sonra, köy gençlerinden ARGK saflarına katılmak isteyen gençlerden durumu uygun olan 22 genci yanlarına alan ARGK birliği, çetelere ait 43 kalaşnikofa ve bu silahlara ait şarjör ile mermilere de el koydular.

Köylülerin yoğun coşkusu, **"Biji PKK, Biji ERNK, Biji ARGK"** sloganları ile ARGK birliği köyden ayrıldı.

ARGK gerillalarının Kürdistan'ın çoğu alanında, fiili denetimi artmaktadır. Sömürgecilerin çarpıtma ve yoğun operasyonlarına rağmen bu gerçek görülmektedir. Bu alanların başında Şemdinli gelmektedir. Gerillalar sık sık yollara barikatlar kurmakta, aramalar yapmakta ve toplantılar gerçekleştirmektedirler. Yukarıdaki ve alttaki fotoğraflar eylül ayında yapılan bir yol kesme eylemini görüntülemektedir.

Gerillaların köylülere iyi davranışları ve köylülerin gerillalarla hemen kaynaşması, düşmanın propagandalarının asılsızlığını açık göstermektedir.

NUSAYBİN'DE YOĞUN EYLEMLİLİK DEVAM EDİYOR

Nusaybin alanında son dönemlerde büyük bir artış kaydeden eylemlilik hızını devam ettiriyor. Sömürgeci ordu birliklerine ve hain milislere karşı yoğun bir şekilde devam eden eylemler sonucu, sömürgeci orduda büyük bir çöküş yaşanıyor. Daha önceleri de birçok askerin şok geçirdiği, bazı subay ve askerlerin intihar ettiği Nusaybin'de ordudaki bu dağılma devam ediyor.

Yoğunlaşan eylemler karşısında büyük bir korkuya kapılan düşman gücü, kendi içinde bile düzenini korumaktan aciz bir durumda. Son alınan haberlere göre 1 yüzbaşı ve 1 asker intihar etti. İntiharın nedeni, her gün yaşadıkları ölüm korkusudur. ARGK gerillaları karşısında savaş gücünü yitiren orduda sıfıra düşen moral sonucu subay ve askerlerde bunalım başgösterdi. Nusaybin'den alınmalarını isteyen yüzbaşı ve askerler tayinleri çıkmadığı için intihar ettiler.

Nusaybin yöresinden aldığımız diğer bir habere göre, Nusaybin belediyesinde taş kırma işini üstlenen müteahhit Ahmet Alkan, ARGK gerillalarının yaptığı uyarıya uyarak görevinden istifa etti.

Nusaybin'de gerçekleştirilen diğer bir eylemde ise Nebile köyü korucularından 9'u imha edildi.

Gece saatlerinde köye baskın düzenleyen ARGK birliği ile köy korucuları arasında çatışma çıktı. Çatışmada korucularından 3'ü ARGK birliği tarafından öldürüldü. Bunun üzerine paniğe kapılan ve şaşıran korucular, ARGK birliğinin geri çekildiğini farketmeyerek birbirleriyle çatışmayı devam ettirdiler. Uzun süren çatışma sonucu 6 korucu daha öldü.

ANAP BİNALARI BOMBALANDI

ANAP'ın İzmir, Kayseri, Mersin ve İskenderun parti binalarından sonra Fatih ilçe merkezine de bombalı saldırı düzenlendi. İskenderun'daki bomba etkisiz kılınırken, diğer binalardaki bombalar patladı. Patlamalar sonucu 1 kişi öldü, 4 kişi yaralandı.

ANAP parti binalarına yönelik olarak gerçekleştirilen eylemleri THKP-C Acilciler örgütü üstlendi.

Ovacık-Sarıtaş'ta Toplantı

Ovacık'a bağlı Sarıtaş köyüne baskın düzenleyen ARGK birliği köyde toplantı gerçekleştirdi ve köy okulunu ateşe verdi.

Köylüleri meydanda toplayarak, köylülerle çeşitli konularda konuşmalar yaptılar. Toplantı ardından okula benzin dökerek ateşe verdiler. Daha sonra ARGK birliği köyden ayrıldı.

SÖMÜRGECİ OPERASYONLAR YOĞUNLAŞTI

Faşist ordu birliklerinin ve milis çetelerin ARGK birliği karşısında tutunamaması ve her gün dağılması karşısında, sömürgeci yetkililer ayakta kalmak için büyük bir çaba harcıyorlar.

Artan kayıplarını azaltmak ve orduyu ayakta tutmak için operasyonlara yoğunluk veren sömürgeciler Eruh, Şırnak, Uludere, Çukurca vd. bazı yörelere yeni birlikler sevkederek kitleler üzerinde baskılarını arttırdı. Halk üzerinde yoğun bir baskı, işkence uygulayan sömürgeciler, ARGK birliklerine katılmalarını ve destek olmalarını engellemeye çalışıyorlar.

Sömürge Valisi H. Kozakçıoğlu, *"Bu kış eşkıyanın işi tamam"* biçiminde yaptığı açıklama ile operasyonlara yoğunluk kazandırmalarının amacını açıkça ortaya koydu. İklim koşullarının ağırlaşmasını da fırsat bilen sömürgeciler, köylüler üzerinde baskılarını arttırıp, yoğun operasyonlar ile ARGK birliklerinin hareketini engellemeye çalışıyorlar. Ancak yürütülen yoğun operasyonlara ve başvurulan yeni yöntemlere rağmen, sömürgeciler başarısızlıklarını gizleyemiyorlar.

Başarısızlığın da verdiği kudurganlıkla halka saldıran kontr-gerilla birlikleri, yer yer ARGK birliklerinin adını kullanarak köylere baskın düzenliyor, kadın ve kızları kaçırıyor, halk üzerinde son derece adi uygulamalara başvuruyorlar. Bir yandan halkı taciz etmek isterken, diğer yandan ARGK'nin adını kullanarak halkla olan bağını kesmeye çalışıyorlar.

Kürdistan halkı sömürgecilerin bu oyununu açığa çıkararak deşifre etti. ARGK birliklerini çok iyi tanıyan Kürdistan köylüsü, onları sömürgecilerden çok iyi ayırdediyor ve bu karalama kampanyasına inanmıyor.

Sömürgecilerin bütün çabalarına rağmen, ulusal kurtuluş savaşımız her gün yeni mevziler kazanarak gelişimini sürdürüyor.

Alman Savcılığı gaspettiği 700 bin markı ve eşyaları sahiplerine geri iade etti

Bu Sonuca Yolaçan Alman Burjuva Hukuku Değil, Kürdistanlı Yurtseverlerin Ardı Arkası Gelmeyen Kararlı Direnişleri Oldu

Son üç aydır durmadan Kürdistanlı yurtseverlere ve öncü güçlerine saldıran Alman hukuk ve polis yetkililerinin bu savaşı belli bir noktaya gelmiştir. 700.000 mark ve bazı eşyaların gaspedilmesi, halkımıza karşı yürütülen savaşın sadece bir yönüydü. Bunların geri verilmesi dileğimize rağmen bu savaşın ortadan kalkması anlamına gelmez.

Alman yönetiminin, bu vahşi ve düşmanca saldırılarını bir daha özetlemek durumunda kalıyoruz.

— 17 Temmuz '87'de ağırlıklı Köln olmak üzere Hamburg, Bonn, Duisburg, Bochum, Celle, Stuttgart vd. birçok Almanya şehrindeki Kürdistanlı yurtseverlere ait, ev, işyeri, yayınevi ve yerel derneklere Alman polisi baskınlar düzenledi. Bu baskınlarda yurtseverler dövüldü, eşyaları kırıldı, sorguya alındılar. Hiçbir gizli şey elde edemeyen Alman polisi, bu defa Kürdistan Komitelerine ait 700 bin marka, altınlara ve dernek eşyalarına elkoydu. Basını ve televizyonu vasıtası ile PKK ile ERNK'yi suçlayarak, terörist damgası vurmaya çalıştı. Bilgiler, Türk basınına sızdırıldı. Yurtseverler, Alman emniyet binalarında Türk bayrakları asılı odalarda Türk polisi ile ortak olarak sorguya alındılar.

— ERNK, 7 Ağustos'ta bir bildiri ile olayların siyasal amaçlı bir komplo olduğunu açıkladı. Olayın içyüzünü sergiledi. Baskılara son verilmesini ve gaspedilenlerin geri iadesini istedi. Kürdistan Komite'leri ve Feyka-Kürdistan'da benzer bildirilerle, saldırıları kınadılar ve kamuoyunu bilgilendirdiler. Baskıları protesto amacıyla yurtseverler, Avrupa genelinde protesto eylemleri yaptılar. ERNK temsilcileri 30 Temmuz ve 7 Ağustos tarihlerinde Bonn'da düzenledikleri basın toplantılarında baskıları protesto ettiler ve saldırganı uyardılar. 8 Ağustos'ta Köln'de düzenlenen mitingte yurtseverler, direniş kararlılıklarını sergilediler.

— Zorlanan Alman yönetimi, işi savcılığa havale etti. Yurtseverleri oyaladı. Alman kamuoyunu aldatmaya çalıştı. Güya, gaspettiklerinin sahibini arıyordu. Sahip belliydi: Kürdistan halkı ve temsilcileri. Alman savcılığı, bu defa temcit pilavına dönen Palme olayına sarıldı. Kimsenin itibar etmediği Türk MİT'nin uşak basını Hürriyet'in bir sansasyonel haberi, Alman devlet basını ve televizyonunu işgal etti.

— Alman yönetimi, hukukunu çiğnemede inat ediyordu. Amaç netti. Türk faşizmi ile ortak çalışılıyordu. Alman yetkililerinin sözleri diğer gün Tercüman, Hürriyet gibi uydu basında çıkıyordu. Köln'den bir grup Alman polisinin Türkiye'ye gitmesi, hastalanmaları ve bunun Alman basınına da yansıması, artık gizleyecek bir şey bırakmıyordu. 25 Eylül günü Türk faşist Başbakanı T. Özal'ın Batı Berlin'de Federal Almanya Başbakanı ile görüşmesi işbirliğinin üst düzeydeki bir görünümüydü sadece.

— Yurtseverler, 18 Eylül'de Köln, Düsseldorf ve Stuttgart'ta son uyarı eylemleri gerçekleştirerek, bir daha saldırıları kınayarak, Alman savcılığından oyalayıcı taktiklerine son verilmesini istediler.

— Alman yönetimi bu arada boş durmadı. Yeni saldırılar içinde oldu. Gasbına ve uygulamalarına hiçbir hukuki gerekçe bulamadı. Saçma iddialar ileri sürdü. Güya, gaspettiği paranın terörist amaçlarla kullanıldığını ispatlayacakmış. Aynı günlerde, Kürt halkını durmadan katleden Türk faşist terörüne artan desteği ve ortaklığı belgelerle basına yansıdı. 20 Ekim tarihli Alman Tazz gazetesi, Alman devletinin, Türk faşist ordusuna bahşettiği Leopar tanklarının, C-16 nakliye uçaklarının ve M-48 tanklarının büyük meblağlar tutan sayımını veriyordu. Bu silahlarla faşist Türk ordusu Ekim sonlarında Mardin-Derik'te tatbikat yapacak, hakiki mermiler kullanacaktı. Aynı gazete, kasım ayı başlarında ise, Türk ordusunun donanımına Alman devletinin nasıl katkıda bulunduğunu, meblağı ile birlikte verdi.

Ekim ayı içinde Alman Cumhurbaşkanının faşizmin başı K. Evren'den "Atatürk barış ödülü" alması, işbirliğinin doruğuydu. Faşizm, Alman yönetimini, terörüne verdiği destekten dolayı ödüllendiriyordu.

Batı Alman yönetiminin, Türk sömürgeciliğine bu desteği, Türk burjuvazisinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı en çok zorlandığı ve bir iç bunalımı yaşadığı bir dönemde daha da gelişiyordu.

— ERNK, bu kapsamlı işbirliğini ve hedefinin Kürdistan Ulusal kurtuluş Mücadelesi olduğunu 19 Ekim tarihli bir bildiri ile açıkladı ve bütün yurtseverleri kararlılık direnişine çağırdı. 23 Ekim'de Bonn ve Brüksel'de Kürdistan Komite'leri, kapsamlı basın toplantıları ile işbirliğini teşhir ettiler. 26 Ekim'de bir grup yurtsever Köln'de açlık grevine başladı. 19 Ekim'den itibaren Avrupa'nın değişik ülkelerinde yurtseverler yüzlerce protesto eylemi gerçekleştirdiler.

Eylemlerin kapsamı genişti, siyasal ve pratik sonuçları büyüktü. Nitekim başta Alman demokratik çevreleri olmak üzere Avrupa demokratik kamuoyu tepkilerini dile getirdi. Uluslararası çeşitli kuruluşlar, Alman yönetiminden bilgi istediler. Bunlardan biri Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu idi. Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komisyonu, Kürdistan Komite'lerine başvurarak, Alman yönetimine karşı suç duyurusunda bulunmasını istediler.

— Alman yönetimi, artık hiçbir hukuki gerekçe bulamıyordu. Teşhirine tepki duyuyor, hukukunu açıkça çiğniyordu. Savcılık çaresiz kalınca İçişleri Bakanlığı devreye girerek, kaynağın asıl başı olduğunu sergiledi. Ayrıca Yurtseverleri, gaspettiği parayı mahkeme kasasına kitlemekle tehdit etti. Açlık grevcilerine, Hannover ve Stuttgart'ta ise protestocu yurtseverlere şiddet uyguladı.

Baştan sona kadar Alman yönetimi, hukuku ile alay etti. Hukuki kılıfların altında Türk sömürgeciliği adına komplocu siyasal amaçlar güttü. Ulusal Kurtuluş Cephemiz ERNK, her defasında gerçekleri ortaya serdi, çirkin işbirliğini gösterdi ve yurtseverleri direnişe çağırdı.

İsveç'te Palme komplosunda olduğu gibi, Batı Alman yönetiminin maddi değerinin ötesinde bir siyasal savaşın çakışma ürünü idi. kazanan Kürdistan halkı oldu. Ve gelecek yeni komploları da boşa çıkaracak ve kazanacaktır. Çünkü, haklıdır, kararlıdır ve PKK gibi öncüsü ile ERNK gibi cephesi vardır.

COUNCIL OF EUROPE — CONSEIL DE L'EUROPE

BP 431 R6 - F 67006 Strasbourg Cedex

COMMISSION EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME — EUROPEAN COMMISSION OF HUMAN RIGHTS

CONSEIL DE L'EUROPE STRASBOURG — COUNCIL OF EUROPE STRASBOURG

5. November 1987

BR.
CW/id
i.S. KURDISTAN-KOMITEE PARIS ./. Bundesrepublik Deutschland

Sehr geehrter Herr [illegible]!

Hiermit bestätige ich den Erhalt Ihres Schreibens vom 21. Oktober 1987, mit dem Sie sich in der Sache des Kurdistan-Komitees Paris an die Europäische Menschenrechtskommission wenden.

Der Sekretär der Europäischen Menschenrechtskommission
i.A.
C. Westerdiek

Bonn'da Kararlılık Yürüyüş ve Mitingi

YÜRÜYÜŞ VE MİTİNGDEN NOTLAR:

• Saat 11.00-15.00 arasında gerçekleştirilen yürüyüş ve mitinge yurtseverler, ERNK bayrakları ve birlik flamaları ile katıldılar. İşçiler, Kürdistan Yurtsever İşçiler Birliği (YKWK); gençlik, Kürdistan Devrimci-Yurtsever Gençlik Birliği (YXK) ve kadınlar, Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği (YJWK) flamaları altında yürüyüş kortejinde yerlerini aldılar.

• Kitleler, yürüyüş ve miting boyunca özgürlük ve bağımsızlık mücadelesine yönelen provokasyonlara karşı kararlılığı dile getiren sloganları haykırdılar. Bu sloganlar arasında, "700.000 mark bizim paramaız, gasp edilemez!" ve "Yaşasın ERNK!" özellikle atılarak kararlılık sergilendi.

• Miting alanına toplanan yurtseverler, halk oyunları oynadılar. İki ozanın türkülerini dinlediler. Stuttgart folklor ekibinin oyunlarını izlediler.

• Mitingte, Kürtçe, Türkçe ve Almanca konuşmalar yapıldı. Açlık grevcilerinin bir mesajı okundu. Yurtsever bir işçi ise dayanışma ve kararlılığı ifade eden bir konuşma yaptı. Yürüyüş ve miting boyunca bildiri dağıtıldı.

• Mitingte ERNK-Avrupa Temsilciliği adına yapılan konuşmada, Alman emperyalizminin Kürt uşaklarını da yanına alarak Türk faşizmine verdiği destek ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine saldırı ve komploları izah edilip bunların boşa çıkarılacağı belirtildi. Bütün yurtseverlere birlik ve direniş çağrısı yapılıp, şu cümlelerle dile getirildi:

"Bağımsızlığımız ve özgürlüğümüz için, faşist Türk barbarlarına ve her türlü ihanete karşı kanımızın son damlasına kadar mücadele ediyoruz ve dünyada Kürdistanlı bir fert olarak kalsak da mücadelece edeceğimizi açıkça duyuruyoruz.

Bütün emperyalistlerin ve özellikle de Alman devletinin faşist Türk sömürgeciliğine yaptığı yardımı halkımıza ve mücadelemize karşı açık düşmanlık olarak görüyor ve halkımızı katleden bu işbirliğini şiddetle protesto ediyoruz.

Tüm yurtseverleri, Kürdistan'ın tüm onurlu insanlarını böyle bir mücadelede birlik olmaya ve halkımızın kurtuluşu için kararlılıkla mücadele etmeye çağırıyoruz!"

• Basının mitinge ilgisi büyük oldu. DPA, WDR, Bonner Rundschau, General Anzeiger, Express, Hürriyet vb. gazete ve televizyon kurumlarının muhabirleri mitingi izlediler. Röportajlar yaptılar.

• Alman polisi, olağanüstü düzeyde güvenlik önlemi alarak, kortej araçlarını ve kortejlerin yolunu tutarak yurtseverleri taciz ettiği gibi, Alman kamuoyunu miting kitlesine karşı şartlandırmak istedi. Ayrıca kortej güzergahında bir binanın çatı katında Türk bayrağı açarak provokasyon ortamı yaratmak istedi.

KÜRDİSTANLI YURTSEVERLER: *"Ulusal haklarımıza yönelik saldırılara karşı duracak ve gaspedilen her şeyimizi geri alacağız"*

Alman yönetiminin anti-demokratik ve gaspçı tutumuna karşı yurtseverlerin direnişi kasım ayında da devam etti

Stuttgart, 3 Kasım:

Aralarında kadın ve çocukların olduğu 25 kişilik bir grup yurtsever, Stuttgart parlamento binasını işgal etti. Işgalin amacı yazılı ve sözlü olarak binada bulunan parlamenterlere ve olay yerine gelen basın mensuplarına izah edildi. Yurtseverler, Alman yönetiminin Kürdistanlı yurtseverlere düşmanca tutumundan vazgeçmesi, gaspettiği 700.000 markı geri vermesi ve bu amaçlarla açlık grevi başlatan yurtseverlerle dayanışmada bulunmak için binayı işgal ettiklerini açıkladılar.

Bazı parlamenterlerin de çağrısıyla eylem yerine gelen Alman polisi, çocuk ve kadın demeden yurtseverlere saldırmış, hakaret etmiş ve dövmüştür. Fakat yurtseverler polisin saldırısına karşı koyarak, bu vahşi saldırıyı protesto ettiler. İsteklerinde direttiler. Sonunda isteklerini, bir radyo ve iki gazete ile duyurmayı başardıkları gibi, bir avuç da olsalar, hiçbir saldırıdan yılmayacaklarını gösterdiler.

Hamburg, 3 Kasım:

25 kişilik yurtsever grup, 10.00-14.00 saatleri arasında Stern dergisi merkez bina redaksiyonunu işgal etti. Eylemci yurtseverler, Taz gazetesiyle röportaj yaptılar. Eylem yerine Juornal-TV'den ayrı olarak Stern dergisi, Bild Zeitung muhabirleri gelerek, eylemi kaydettiler.

Hannover, 2 Kasım:

60'ın üzerinde çocuk, kadın ve işçilerden oluşan yurtseverler, 10.30-12.30 saatleri arasında Aşağı Saksonya Eyalet Meclisi binasını işgal ettiler. Eylemciler, ev aramalarını, Alman yönetiminin TC'ye askeri yardımlarını ve 700.000 markın gaspını protesto ettiler.

Eylem alanına 1000'in üzerinde polis gelerek, tehdit ve dayakla yurtseverleri tartaklamaya ve eylemden vazgeçirmeye çalıştılar. Yurtseverler, geri adım atmadılar. Milletvekilleri, korkak ve kararsız davranarak, polisin kadın, çocuk demeden kitleyi joplamasına ve tutuklamasına seyirci kaldılar. Polisler, eylem yerine gelen Hannover Allgemeine Zeitung ve DPA muhabirlerinin, yurtseverlerle görüşmesini zor kullanarak önledi. Polis, ayrıca yurtseverleri tahkibata alarak ve resimlerini çekerek sindirmeye çalıştı.

Direnen yurtseverler, Reuter Ajansı ve VVN (Bund Der Antifaschisten) bürolarına giderek, eylem ve polisin tavrı üzerine bilgi verdiler, basın bildirileri bıraktılar.

Polizei drängte Kurden aus dem Landtag

Türkische Kurden besetzen das Foyer des Landtags

Aus Protest gegen Türkei: Kurden besetzen Landtag

Kurdenprotest im Pressehaus

Rotherbaum: „stern"-Redaktion drei Stunden von Kurden besetzt

Kurden besetzten Redaktionsräume

Bremen, 4 Kasım:

Bremen die Taz gazete bürosu, iki saat boyunca 15 Kürdistanlı yurtsever tarafından işgal edildi. Eylem yerine basın muhabirleri gelene kadar, direnişe devam edildi. Bremen Radyosu dışında Wezer Kurier gazetesi, eylemin amacına, yurtseverlerin istemleri doğrultusunda yer verdi.

★

Alman Televizyonunda Çarpıtılan Kürdistan Programı

8 Kasım tarihinde Alman Auslandsstudio (saat 21.00) Kürdistan hakkında 45 dakikalık bir program yayınladı. Programın konusu PKK ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi üzerine idi. Gel gör ki, Alman programcıları, programı anti-PKK'ci bir karaktere büründürmek için ellerinden gelen her şeyi yaptılar.

Örneğin, Bonn'da yapılan görkemli mitingi bir kaç görüntü ile verirken, Köln'de yapılan ve küçük-burjuva yozlaşmasını en iyi yansıtan bir düğünü dakikalarca görüntüleyerek, miting ve mitingin amacını gölgelemeye çalıştılar. Televizyon, Alman yönetiminin gaspından, Türk faşist-sömürgeciliğine desteğinden ve son üç ay içinde Alman yönetiminin saldırı ve provakasyonlarına karşı Kürdistan yurtseverlerinin Avrupa genelindeki eylemlerinden söz etmedi bile.

Sözde, Kürdistan'daki yaşamı ve çeteleri görüntüleyen film ise, Türk ordu muhabirlerinin senaryosu önceden hazırlanmış filmlerini aşmadı. Buna rağmen gerçek görüntüler, programın maksadını çoğu yönüyle çürüttü.

Açık oturuma da geniş yer verilen programdaki bilir kişiler çok ilginçtiler. Bir Alman profesör ve Kürdistan'da çekim yapan yapımcı kameracının yanısıra, yetiştirme uşak bürokratları Ebubekir Saydam katıldılar.

Açık oturumcular bütün güçlerini PKK'nin gücünü az göstermeye ayırdılar. Programın asıl amacı da buydu. Bu çirkin oyun, yine bizzat Alman istihbaratının defalarca yayınlanan raporları ile açık çelişki oluşturdu.

Program düzenleyicileri ve açık oturumcular, bir halkın kutsal haklarına saygısızlık ederek "Kürt halkı bağımsızlık elde edebilir mi?" sorusunu ortaya attılar ve hep birden özerklikte birleştiler. Bu aynı zamanda Alman yönetiminin de bir görüşüdür.

Uşak bürokrat Ebubekir Saydam, Kürt halkının haklı mücadelesine ve Alman yönetiminin Türk faşizmi ile işbirliğine hiç değinmedi. Tam aksine, kendine verilen uşaklık rolünü çok iyi oynayarak, durmadan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve öncü gücünü kötüledi. Uşak, PKK'nin en büyük suçu radikalliğidir. Bu da bağımsızlıkta diretmesidir, halbuki biz başka yolların da olduğunu söylüyoruz" diyerek ve tabii Komkar ve TKSP'ye de övgüler dizerek, Alman emperyalizminin formülünü dile getirerek ve nasıl işbirlikçi olduğunu alanen ilan etti. Uşak, aynı programda alanen ihbarcılık ta yapmaya çalıştı. Aklınca Feyka-Kürdistan vb. yasal yığınsal örgütleri PKK'nin kendisi gibi göstererek, nasıl arlanmaz bir ihbarcı olduğunu gösterdi.

Alman yönetiminin günahlarından dolayı teşhir olduğu ve gaspettiği 700 bin DM'ı geri vermek zorunda olduğu bir dönemde düzenlenen çirkin amaçlı program, yurtseverlerin geniş tepkisine yolaçtı. Yurtseverler, uşaklara lanet getirirken, televizyon yöneticilerine telefon ederek programı protesto ettiler.

★

Açlık Grevi Amacına Ulaşarak Sonuçlandı

Bir grup yurtseverin 26 Ekim'de Köln Neumarkt alanında başlattıkları açlık grevi, amacına ulaşarak sonuçlandı. 12 gün devam eden açlık grevi eylemi, ikinci hafta Köln'ün işlek alanlarından Wallrafplatz'da devam etti.

Daha ilk günlerinde grev çadırına izin vermeyerek, grevi önlemek isteyen polis, direnişçileri taciz uygulamalarını ikinci hafta da sürdürdü. Polis, Alman kamuoyunun büyük ilgisinden çekindiği çin bunu önlemek istedi. Kürdistan Report'un eylem yerindeki dağıtımını ve stand (masa) açmayı bu defa belediyeyi araya sokarak önlemek istedi. Fakat başaramadılar.

Açlık grevi direnişçileri, Alman yönetiminin Türk burjuva faşizmine desteğini protesto ve Kürdistan yrtseverlerinden gaspettiği 700 bin DM'ın iadesi amacıyla greve başlamışlardı ve sonuç alana kadar grevi sürdüreceklerini açıklamışlardı. Sonunda zafer kazanan yine direniş ve kararlılık oldu.

İsviçre yetkilileri, Kürdistan Yurtseverlerine Yönelik Hukuk Tanımayan Uygulamalarını Nasıl İzah Edecek

İsviçre'deki Kürdistan yurtsever dernekleri öncülüğünde kitleler, Alman yönetiminin uygulamalarını protesto amacıyla 7 Kasım'da düzenledikleri mitingler hiçbir gerekçe gösterilmeden önlendi.

Yurtseverler, İsviçre makamlarına başvurarak 7 Kasım'daki miting ve yürüyüş için yasal izin aldılar. Fakat 6 Kasım günü Zürih'te yapılacak mitingi hiçbir gerekçe göstermeden yasakladı.

Yurtseverler, demokratik ve yasal olan "ani yürüyüş" haklarını kullanmak istediler. Uzak yerlerden gelen yurtseverler Basel ve Zürih'te toplandılar.

İsviçre polisi, gerekçesiz yurtseverlere saldırdı, copladı. İlk planda 200'ün üstünde yurtseveri tutukladı ve yasal yürüyüşü önledi.

Kürdistan'lı yurtseverler, her defa olduğu gibi yine direndiler. İsviçre halkının gözleri önünde olan İsviçre polisinin vahşi uygulamaları büyük nefret kazandı.

Olayları izleyen İsviçre'liler tepki gösterdiler. Kürdistan Komiteleri'ne yaptıkları telefonlarda,"Biz devletimizin bu tavrından utanç duyuyoruz" dediler.

Bassel'de ve Zürih'te basın toplantıları düzenleyen yurtseverler, saldırıyı protesto ettiler ve her saldırıya karşı duracaklarını belirttiler.

Basın, olaya geniş yer verdi. Yapılanlar, faşizmin çizmelerini toprağına sokmayan İsviçre halkına da hakarettir. Olay, İsviçre yetkililerinin ülkelerinde Türk faşizminin temsilcisi olarak bulunan 12 Eylül'ün senaristlerinden Haydar Saltık'la ortaklıklarının ürününden başka bir şey değildir.

★

SCHWEINFURT/ALMANYA, 21.10.1987:

Feyka-Kurdistan ile Volksfront (Alman Halk Cephesi), Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ile Alman devletinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine yönelik saldırıları hakkında bilgilendirme toplantısı düzenlediler.

Toplantıya 25 civarında dayanışmacı Alman demokrat, devrimcisi katıldı. Volksfront temsilcisinin, FAC'ın TC'ye yardımları ve Feyka-Kurdistan'a saldırıları üzerine yaptığı konuşmadan sonra, Feyka-Kurdistan sözcüsü, kısaca Kürdistan tarihi, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi yanında FAC'ın siyasal amaçlı saldırıları konusunda geniş bir konuşma yaptı.

Çeşitli soruların sorulduğu ve değerlendirmelerin yapıldığı toplantı iki saat kadar sürdü.

★

Kürdistan Ulusal Direniş Gecesi'ne Katılalım

Gece tarihi ve yeri:
28.11.1987 / 16.00
Philipshalle-Düsseldorf

Tüm yurtseverleri, ilericileri, demokratları, devrimcileri, Kürt halkının dostlarını ve insanca, bağımsız ve özgür bir yaşamdan yana olan bütün güçleri, Kürdistan halkının çağdaş halklar düzeyine ulaşmak için yürüttüğü bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinde bir dönüm noktası olan ve ulusal direniş tohumlarının kök saldığı bu dönemin yeni bir yıldönümünü kutlamak için düzenlediğimiz **Kürdistan Ulusal Direniş Gecesi**'ne katılmaya çağırıyoruz.

FEYKA-KURDİSTAN
HUNERKOM

Norveç'te Faşist Cuntayı Protesto Yürüyüşü

12 Eylül 1987 günü, Norveç'te Kürdistanlı yurtsever ilk kez bir yürüyüş düzenlediler. Oslo caddeleri 12 Eylül faşist cuntasına karşı atılan sloganlarla yankılandı. Aynı yürüyüşte, "Biji PKK-ERNK-ARGK" ve Biji Serok APO" sloganları haykırıldı gür seslerle.

Bu alanda da bundan sonra faşist Türk devleti kendini rahat hissetmeyecektir. Alanda ilk defa bir yürüyüşün düzenlenmesine rağmen 25 kişilik grup ile yürüyüşü gerçekleştirdik. Daha evvel bu alanda teslimiyetçi Kürt küçük-burjuva milliyetçileri olmasına rağmen TC ile herhangi bir uyuşmazlıkları çıkmamış ve böylesi eylemlere girişmemişlerdi. Ama bu sene ERNK taraftarları güçlü eylemlerde bulununca (Lufthansa bürosu işgali, 1 Mayıs yürüyüşü vb. eylemler), teslimiyetçiler de 12 Eylül'de Osla'da Govend oynayarak (adına protesto mu, yoksa kutlama mı demek gerekir!) "eylem" gerçekleştirdiler.

Bütün yurtseverlere şunu iletmek istiyoruz:

Biz Kürtler olarak, değil Norveç, isterse Kuzey Buz Denizi'nde olalım, bulunduğumuz her alanı faşist TC ve uşaklarına mezar, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine ise destek alanı haline getireceğiz.

Norveç'ten bir grup ERNK'li yurtsever

Alman Devrimci ve İlericilerinin Mücadelemizle Dayanışması Güçleniyor

"FAC'ta Kürtlere yönelik uygulamalar, Kuzey-Batı Kürdistan'daki devrimci kurtuluş mücadelesine saldırıdır" adı altında, 26.11.1987 tarihinde Almanya'nın Hamburg şehrinde çeşitli Alman devrimci ve ilerici örgütlerinin düzenlediği bir dayanışma gecesi yapılacaktır. Gece saat 18.30'da Hamburg-Haus Eimsbüttel, Doormansweg 12 adresinde yapılacaktır.

İlişikte afişini de verdiğimiz gece programında, Türkiye ve Kürdistan'daki cezaevlerindeki durum, FAC'ta Kürtlere yönelik saldırılar, viedo ve filmlerden Kuzey-Batı Kürdistan'daki durum ve mücadele ve FAC-Türkiye ve NATO ilişkileri konuları işlenecektir. Ayrıca Kürt folklorundan örnekler sunularak, Kuzey-Batı Kürdistan'daki güncel durum üzerine tartışmalar yapılacaktır.

Gece çağrısı yapan örgütler şunlardır:

Hamburg BWK Eyalet Yönetimi; Volksfront; FAU/R; Dev Genç-Hamburg; Feyka-Kurdistan Hamburg; Hamburg Kürt Halkının Dostları; Hamburg'ta Anti-Emperyalist Grup; El Salvador Komitesi; Yakın-Doğu Atonom Grubu; VSP ve Enternasyonalist Kadın Grubu.

KOPENHAAG/DANİMARKA:

Radyo Welat yayına başladı.

12.10.1987 tarihinde yayına başlayan radyo çalıştırıcıları gazetemize şu haberi ilettiler:

"Kürdistan'daki gelişmeleri tanıtmak ve Türk sömürgeciliğinin uygulamalarını teşhir amacı güden radyomuz, haftada bir yarım saat yayın yapacaktır. Ayrıca Danimarkalı demokratların da programı izlemeleri için yayında Danimarkaca da programlar sunulacaktır. Aynı amaçla Şemdinli Radyosu, Kopenhaag ve Odensee alanlarına yönelik olarak haftada yarım saat yayın yapmaktadır.

Bu olanağın iyi değerlendirilmesi için, yurtseverlerin radyomuzla diyalogunu bekliyoruz."

İsveç Yönetimi ve SÄPO'nun Teşhiri Genişliyor

1987'de Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin hızlı gelişimi, yankısını uluslararası alanda da bulmuştur. Bunun İsveç'e yansısı daha net oldu. SÄPO'nun mücadelemize yönelen saldırı ve karalamalarını yerle bir ederek, ne denli temelsiz olduğunu ortaya koymuştur.

Gelişmelerin boyutu karşısında bazı İsveç hükümet ve SÄPO yetkilileri yaptıkları açıklamalarda PKK'nin terörist olmadığını söylediler.

Geçtiğimiz günlerde Stockholm'da bulunan yurtseverlerin SÄPO'ya karşı açtıkları mahkeme sonuçlandı. Mahkeme, polisin 1986 Aralık'ında yaptığı baskınların ve yurtseverlerin derneğine yönelttiği suçlamaların yersiz ve anti-demokratik olduğuna karar vererek, kesilen yardımların tekrar verilmesine karar verdi.

Karar, kamuoyunda geniş etki yarattı. Şimdi polis ve Savcılık birbirini suçlamaktadır.

İsveç Hukukçular Derneği de 8 yurtsever üzerindeki uygulamaların kaldırılmasını isteyerek, İsveç devletini protesto etti. 2 Kasım'da basına açıklama yaparak yasağın kaldırılmaması durumunda, İsveç devletini insan hakları mahkemesine şikayet edeceklerini belirtti.

Öte yandan Palme'nin ölümüne ilişkin bir kitap yazan "Thomas Kangrel" adlı gazeteci, 29 Ekim'de Malmö'de 150 kişinin katıldığı bir toplantıda kitabın içeriğini tanıttı. Kangrel, konuşmasında "PKK'ye yöneltilen suçlamaların asılsız olduğunu" belirtti. İsveç hükümetini suçlayarak, SÄPO'yu teşhir etti.

ERNK ile Dayanışma Geceleri Devam Ediyor

GÖPPINGEN:

31 Ekim tarihinde yapılan geceye 200'ün üstünde yurtsever kitle ve demokrat Alman konuklar katıldılar. Kürtçe, Türkçe ve Almanca siyasal konuşmaların yapıldığı gecede Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin durumu ve Alman yönetiminin artan saldırıları vurgulandı. Buna karşı yurtseverlerin kararlı direnişi sergilendi. Gecede, Koma Jiyan grubu ve ozanlar tarafından Kürt direnişçi folkloru ve türküleri sunuldu. Ayrıca, bir de temsil verilerek, direniş ve dayanışma dile getirilerek, tüm yurtseverlerin ERNK ile dayanışmalarını artırmanın önemi vurgulandı.

Ayrıca, gecede ERNK ile dayanışma kampanyasına, Kürdistanlı yurtseverlerin ve diğer halklardan demokrat ve ilericilerin yoğun desteklerini sunmaları çağrısı yapıldı.

EMMERICH:

7 Kasım'da yapılan bölgesel geceye 300 civarında yurtsever katıldı. Gecede, Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve dayanışma üzerine konuşmalar yapıldı. Gece folklor, tiyatro ve direniş türkülerinden oluşan zengin bir programa sahipti.

Yardım kampanyasını da içeren ERNK ile dayanışma geceleri sürecektir.

İsveç/Kürdistan Halkının Dostları Grubu Bir Bildiri Yayınladı

Bildiri, gerçekleştirilen bir toplantı sonucu yayınlandı. Olof Palme olayı bahane edilerek, Kürdistan yurtseverlerine yapılan baskılar kınandı ve bu baskıların altındaki nedenler bir daha dile getirilerek teşhir edildi.

Bildiride, ayrıca İsveç hükümeti ve SÄPO sert bir dille suçlanarak, SÄPO'nun İsveç'teki Kürt yurtseverlerine karşı psikolojik savaş yürüttüğü belirtildi.

İsveç demokratlarının olayların geliştiği dönemdeki suskunlukları ve basının taraflılığı da eleştirildi.

Kürt yurtseverlerinin PKK, ERNK, ARGK taraftarı oldukları için saldırılara maruz kaldıkları vurgulanarak, bildirinin bir bölümünde şu görüşlere yer verildi:

"MİT-SÄPO işbirliği belirgindir... Pinochet'in meslektaşı faşist Kenan Evren'e sunulan desteğin demokrasi ile hiçbir ilişkisi olamaz. Bu ilişki ancak birtakım İsveç tekellerinin Türk hükümetiyle çıkar ilişkilerini izah eder. İsveç ile TC arasındaki ilişkiler, İsveç demokrasi geleneğini zedelemektedir."

★

SÖMÜRGECİLER UŞAK BASINIYLA TESELLİ ARIYOR

SÖMÜRGECİ KURUMLARIN İŞLEMEZLİĞİNİ ÖRTME ÇABALARI

"Olay, son güne kadar devam edecektir. Ancak her geçen gün, eskisinden daha iyi olacaktır."

Bölge Valisi H. Kozakçıoğlu'nun yukarıdaki açıklamasını, 29 Ekim 1987 tarihli Milliyet gazetesi, "*Büyük Vali iyimser*" başlığı altında verdi. Daha geçen aylarda, Kozakçıoğlu, "*Teröristlerin işi bu kış tamam*" diye açıklama yapıyordu. Bu iki açıklama arasındaki fark; Kürdistan'daki savaşın durumunun, Kozakçıoğlu'nun iddia ettiği gibi, TC açısından her geçen gün eskisinden daha iyi olacağa doğru değil, daha kötüye doğru gittiğini göstermektedir.

Bu gerçeği görmek için, tek başına Türk basınını takip etmek yeterli de, artar bile.

Türk basını, "*Köy öğretmeni istifa etti*", "*Kaymakamlık, muhtarlık için aday bulunamıyor*", "*Cami imamı tehdit edilince görevini bıraktı*" vb. gibi çarpıtılmış haberlerle gerçeklerin özünü kapalı tutmaya çalışıyor. Elbette, Kürdistan gerilla savaşı karşısında sömürgecilerin yaşadığı panik ve korkuyu, onun ajan, ihbarcı-milis çeteleri de yaşamaktadırlar. Ancak bu duruma kaynaklık eden bir etken daha var: Mücadelemizin artan etkinliğinin yarattığı sempati...

Devrimci mücadelenin boyutlanması, etkin otoriter bir güç konumuna ulaşması durumu, halka doğrudan yansımasından dolayı gelişmelerin seyrinde belirleyici rol oynamaktadır. İstifalar, tayin istemeler, alanı terkedip kaçmalar ister korkudan, isterse mücadeleye duyulan sempatiden kaynaklansın, bu Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin lehine olan önemli bir gelişmedir; bu, TC'nin parçalanan otoritesine karşılık, PKK'nin Kürdistan'daki otoriter güç olduğunu gösterir.

İşte sömürgecilerin, kurumlarında çalıştırmak için istediği ölçülerde arayıp da bulamadığı eleman sıkıntısı bundan kaynaklanmaktadır. Dolayısıyla bu durum, TC'de büyük moral bozukluğuna yol açmaktadır. Bu durumu biraz da olsa yansıtacak olan Hürriyet gazetesinin iki ayrı haberini karşılaştırarak vermek, yorumu da gereksiz kılacak niteliktedir:

"APO'ya karşı APO

Federal Almanya ve ABD'de terör olayları konusunda eğitim gören Abdullah Alpdoğan, PKK Lideri Abdullah Öcalan'a karşı mücadele verecek...

'Apo'ya karşı Apo' biçiminde tanımlanan bu yeni atamayla, Terörle Mücadele Dairesi'nin daha aktif ve kapsamlı bir çalışma içine gireceğini belirten yetkililer, bir yıl önce kurulan dairenin örgütlenme biçiminde değişiklik yapılacağını söylediler...

"Yetkililer..., 3 bin civarında olan özel harekat timlerindeki görevli sayısının 9 bine çıkarılmasının planlandığını bildirdiler..." (Hürriyet, 24 Ekim 1987)

Sömürgecilerin umduklarını bulamadıkları, planlarının bir hayalden ibaret olduğunu, 27 Ekim 1987 tarihli Hürriyet'in aynı konuyla ilgili ikinci haberi kanıtlamaktadır:

"Doğu'ya gidecek polis bulunamıyor... Özel harekat timlerinde sıkıntı...

Doğu ve Güneydoğu'da PKK'ya karşı mücadele için yetiştirilen 'özel harekat timleri'nde görevli polisler, Doğu hizmetleri bitmesine rağmen yerlerine gönderilecek eleman olmadığı için zorunlu olarak bölgede tutuluyorlar...

... 3 yılını dolduran bu timlerdeki görevli polisler, tayin istemelerine rağmen, bu istekleri Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yerine getirilemiyor...

Bir yetkili, 'Doğu ve Güneydoğu'ya gönderilerek özel harekat timlerinde görevlendirilecek polis yok' dedi..."

YAŞATILAMAYAN KÖY KORUCULUĞU

Gerilla savaşı karşısında Türk ordusunun, özel komando-vurucu timlerinin başarısızlığı gibi, büyük darbeler alarak dağılan köy koruculuğu sisteminin durumu da farklı değil; bu da bir çıkmaz içinde yitip gitmektedir. Köy koruculuğu sisteminin zorla ayakta tutulma çabalarının sonuç vermediğine ilişkin bir örneği Nokta dergisinden aktaralım:

"Köy korucuları / Zoraki uygulamalar

Lice'nin 56 köyünün her birinden 10 zoraki korucu isteyen Üsteğmen Murat Odabaş, köylüleri esas duruşta tutup evire çevire döverek korucu yapmaya çalışıyor.

'Geçen perşembe günü gene geldiler köyümüze. Çok kalabalıktılar. Önce köyü kuşattılar, sonra komutanları, köyün erkeklerinin toplanması için imamın anons yapmasını istedi. İmamımızın yaptığı anons üzerine genç-yaşlı tüm erkekler köyün meydanında toplandık. Onlar gittikten sonra düşündük durduk, sonra kaçmaya karar verdik. İsimleri yazılan tüm köylüler, ben de dahil Diyarbakır'a kaçtık.' (Hüseyin Balta)

'Dört oğlum var. 20 gün önce beni Lice'ye çağıran üsteğmen, karakolda 'seni ve oğullarını korucu yapacağım' dedi. Kabul etmeyince, beni nezarete atarak 24 saat kapalı tuttu. Oğullarım kaçtılar. İkisi Diyarbakır'a, biri Adana'ya gitti. Bu üsteğmen köyümüzü her gün basıyor, bize zulmediyor, bizi zorla korucu yapmak istiyor. Bu ayın beşinde köyün erkeklerini yine camiye topladılar. Lise mezunu gencimiz Abdulvası Demirhan, gardiyanlık imtihanına girdiği ve memur olacağı için 'ben korucu olmam' deyince, üsteğmen yumruklarla çocuğu yere yıktı, postallarıyla da yüzünü, gözünü, kafasını tekmeledi. Kanlar içinde kaldı çocuğumuz ama, hiçbirimiz ses çıkaramadık. Bu arada erler de tüfeklerinin namlularını bize çevirmiş, bekliyorlardı.' (Celal Çakır)

Üsteğmen Odabaş, genç köylüyü işte böyle kahramanca 'benzettikten' sonra köylülere dönüp sormuştu: 'Var mı başka? Var mı korucu olmak istemeyen?' Tabii ki yoktu... Üsteğmen Odabaş, bir süre önce verdiği 'Lice'nin her köyünden 10 korucu' kararının ilk icraatını başarıyla sonuçlandırmıştı. Şimdi sıra diğer köylerdeydi.

Lice'ye bağlı 56 köyün kabusu, eylül ayı başlarında Lice Jandarma Karakolu Komutanı Üsteğmen Odabaş'ın 56 köy muhtarıyla yaptığı toplantıyla başlamıştı: 'Köylülere söyleyin, güzellikle korucu olsunlar' demişti Odabaş bu toplantıda, 'aksi halde zorla yapacağız.' Toplantıdan birkaç gün sonra köylüler, korucu olmak istemediklerini uygun ve saygılı bir dille ifade etmişlerdi ama, üsteğmenin tepkisi çok sert olmuştu buna: 'Seve seve olmazsanız...ke, ...ke olursunuz.

'Korucu olursak para alacakmışız, silah alacakmışız. Komutan öyle dedi. Peki bizi kim koruyacak diye sorduğumuzda, korkma seni ben korurum dedi, evinin önüne jandarma dikerim dedi. Madem beni koruyacak, niye korucu olmam için para teklif ediyor? Ben ne silah ne de para istiyorum.'

Uçarlı köyü İhtiyar Heyeti Üyesi M. Ali Filizcan'ın bu sözlerle eleştirdiği 'zoraki koruculuk' sistemi, Nokta muhabirinin dolaştığı bütün köylerde benzer sözlerle eleştiriliyordu ama, köylüleri dinleyen kimdi?..." (Nokta, 1 Kasım 1987)

Kürdistan'ın her alanındaki durum, aktardığımız bu örnekten hiç de farklı değil. Geçen ekim ayında Bingöl Valisi, 314 köy muhtarıyla yaptığı toplantıda her köyden 10 kişinin korucu olmasını istiyordu. Muhtarların kimsenin korucu olmak istemediklerinde ısrar etmesi sonucu, vali toplantıyı terketmek zorunda kalmıştı.

Diplomatik Misyonlu M. Ali Birand Neyin Peşinde?

M. Ali Birand, ısrarla Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin siyasi olanaklarını araştırıyor. Ona bakılırsa kitap yazıyor. Araştırmalarının rapora yönelik olması daha güçlü ihtimal. Birand, çalışmalarını sık sık kamuoyuna yansıtıyor, Türk devlet yetkililerini uyarıyor.

Birand'ın ısrarla çözmek istediği bir konu da, Sovyetler Birliği'nin Kürdistan sorununa ve güncel mücadelesine bakışıdır. Geçenlerde Moskova izlenimlerini, "*Sovyetler Birliği, PKK mücadelesine sempati duyuyor*" şeklinde yansıttı. Bu defa da SBKP Merkez Komitesi Üyesi ve Novosti Ajansı Başkanı Falin ile görüşüp özel demeç aldı.

Falin'in sorulara cevabını M. Ali Birand'ın cümlelerinden aynen aktarıyoruz (Çarpıtmaların olup olmadığını bilemiyoruz. Bunu Birand'ın basın ahlakına bırakıyoruz):

"Bizim Kürtlerle doğrudan veya resmi temasımız yok. Kürtler, genelde İran, Irak ve Türkiye'de yaşıyorlar... Kürtlerin geçmişine baktığımızda, bunun pek mutlu geçmiş olduğunu söyleyemeyiz. Kürtlerin de genelde yaşam koşullarından memnun olmadıklarını biliyoruz. Bu durumun da düzeltilmesinin gerektiğine inanıyoruz. Sovyetler Birliği olarak da, Kürtlerin kimliklerinin kaybolmasına karşıyız.

"Bu savaş (İran-Irak savaşı, bn.) *Kürt sorununu çok etkiliyor ve daha da önemlisi olumsuz yönde etkiliyor. Sorunun daha da ağırlaşmasına yol açıyor. Eğer, bu savaş durdurulabilirse, Kürt halkının karşılaştığı sorunlardan bir bölümü şu ya da bu şekilde çözümlenebilir...*

"... Bizim doğrudan bir temasımız yok, Sovyetler Birliği olarak Kürt halkına moral dayanışma ve desteğimizi vermekten ileri gitmiyoruz."

Birand'ın demeçten çıkardığı yorum ve sonuçlar da şöyle:

"... Son derece lastikli ve her yönden değerlendirilebilecek bir yaklaşım... Ancak bizim edindiğimiz izlenim, Sovyetlerin Kürt sorunu konusunda bir türlü somut ve kesin bir politika oluşturamadığı şeklinde... Ortadoğu'daki kaypaklık Moskova'yı çok rahatsız ediyor ve bu belirsizlik ister istemez Kürt sorununa da yansıyor... Bundan dolayı desteklerini sürdürmeyi, ancak ne bağımsız bir devlet kurduracak oranda arttırma, ne de Kürtleri tamamen bırakma anlamına gelecek bir noktaya çıkarmayı düşünüyorlar." (Milliyet, 11 Kasım 1987)

Birand'ın çözümlemelerine göre, İran-Irak savaşı bölgedeki istikrarsızlığı derinleştiriyor ve en çok Kürt sorununu etkiliyor. Sovyetler Birliği, bölge istikrarsızlığından rahatsız. Kürt sorununda politikası net değil. Biz buna Sovyetler, Kürdistan'ı hesaba katmadan Ortadoğu'da sosyalizmin güçlü temsil edilmeyeceğini kavramaktadır diyelim. Birand, burjuvazisine akıl veriyor; "aman acele edelim, önlem alalım, aksi durumda Sovyetler Birliği, Kürtleri doğrudan destekleyebilir."

Önlemleri de belli:

Birincisi, TKP'yi yasallaştırmak. 1920'lerdeki gibi TKP'yi Kürdistan'a ve sosyalist ülkelere karşı Kemalizmin (faşizme varmış Kemalizm) bir truva atı olarak kullanmak.

İkincisi, son günlerde daha çok gündemleşen nükleer füzelerin Türkiye'ye yerleştirilmesini SSCB'ye karşı bir şantaj aracı olarak kullanmak, ama SSCB'yi darıltmayacak kadar.

Böylece TKP'ye yüklenen rol netleşiyor: TKP, TİP ardından kesin olarak TKSP, Peşeng vb. Kürt uşaklar da bu kervana katılacaktır. Ve tümü Türk egemenlik sistemini yaşatmaya hizmet edecek, hem de 'sosyalizm', 'yurtseverlik' ve 'demokrasi' adına.

Birand'ın da itiraf ettiği gibi, gerçek korku Kürdistan'dan kaynaklanıyor. Ortadoğu'nun istikrarsızlığı Kürtlerin durumunu kötüleştirmesine kötüleştiriyor. Ancak, istikrarlılığın objektif ve subjektif çözüm ögesi haline de getiriyor. Bunu herkes kabul etmekte. Bölge politikalarını buna göre ayarlamayanlar yanılırlar. Sözkonusu sosyalist ülkeler de olsa gerçek budur.

Birand, ya Sovyetler desteklerse diyor. Ve Sovyetlerin kesin olmayan tutumunu lehlerine çevirmenin önlemlerini arıyor.

Kürt halkı ve öncüleri böyle düşünmüyor. Sovyetler Birliği de olsa sosyalist ülkelerin, Kürt halkının bağımsızlık mücadelesini desteklemeleri zorunludur. Şimdiye dek bu adımı atmamaları sosyalizmin mantığına terstir ve bölgede sosyalizmin zayıf bir temsiline yol açmıştır.

Kürt halkı, sosyalist ülkeleri doğal müttefiği görür. Desteklerini almayı ilke olarak alır. Ancak, kurtuluşu için özgücünü ölçü alır. Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi örgütsel, silahlı ve politik alanda sağladığı gelişmeleri, sosyalist ülkelerin doğrudan yardımlarını almadan gerçekleşmiştir. Bundan böyle de aynı inançla gelişecektir.

Türk burjuva sömürgeciliğinin bu usta diplomatik kalemşörüne söyleyeceğimiz birkaç söz var: Kürt halkı, her şeye rağmen mücadelesini geliştirecektir. TKP ve Kürt uşaklarının legalleşme tuzağı bunu hiç önleyemez. Ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin gelişimi, mutlaka dünya sosyalist ve demokrasi güçleriyle bağlaşıklarını tamamlayacaktır.

KÜRDİSTAN'DA SAVAŞ VAR

Kısaca ülke izlenimlerimi **Berxwedan** aracılığıyla yurtseverlere aktarmak istiyorum.

Sonbaharda Kürdistan'a izine gittim. Türkiye sınırlarında herhangi bir zorlukla karşılaşmadım. Malatya'ya girişten itibaren tek tek polis arabaları görünmeye başladı. Elazığ'ı geçip Dersim'e doğru gidildiğinde, en başta göze çarpan karakollardaki ışıklandırma, duvarlar ve kanallardır. Tüm bunlar, ister istemez insanın aklını kurcalar. Zaten ülkeye ilk girişte, hemen anlaşılıyor, burjuva basının mücadelemiz hakkında yazdıklarının yalan ve çarpıtma oldu.

Dersim'in girişinde panzerler, polis arabaları, özel timler yerleştirilmişti. Ve pusular kurulmuştu. Akşam şehir merkezine vardığımda saat sekizdi. Polis arabaları dışında, hiç kimse ortalıkta yoktu. Yine süratli geçen cemseler üzerinde elleri tetikte asker ve çelik yelekli subaylar manzarası adeta bir savaş gibiydi. Bu barbarların halka nasıl baskı yaptıklarını gören bir insan asla tahammül edemez. Gerçekten kendi ülkesinde köle olmak, insanca yaşamamak insana dokunmakta.

Bu gördüklerimi, şehirde bazı kişilere sordum. Onlar da, *"TC gittikçe azgınlaşmakta. Biz buna yabancı değiliz. Tüm bunlar boy gösterisi. Korkularından şehir dışına çıkamıyorlar. Kendilerini güçlü göstermeye çalışıyorlar. Gerçek böyle değil ama"* dediler. Daha sonra genel mücadeleyi sordum. Kırsal kesimde tamamen PKK'nin hakim olduğunu ve TC otoritesinin artık yok olduğunu söylediler. Gerçek de böyledir. Halka göre tek kurtarıcı PKK'dir.

Seksen yaşındaki bir ihtiyarla konuştum. Bir keresinde ihtiyarın evi basılmış ve *"'38'de neredeydin"* diye sormuşlar. İhtiyar da, *"Ben babalarınıza karşı savaşıyordum. İhtiyar olmasam, şimdi de savaşırdım. Ama bugün savaşanlar var"* deyince, TC subayı çılgına döner ve ihtiyara işkence yapar. Ama ihtiyarın zoruna gitmez. İhtiyar, bunun üzerine şöyle konuşuyordu: *"Onlar düşman. Zamanında savaştık. Ama biz o dönemde birlik olamadık. Bir aşiret savaşa katılmıştı. Hem biz geriydik... Geçenlerde bir bayanla, bir erkek vuruldu. Doktor muayene ediyor. Bayan bakire çıkmış. Gerçekten bunlar peygamber soyundandırlar. Bunlar başarır. Biz şimdi gençlerimizle gurur duyuyoruz. Ve Kürdistan'ın kurtulacağına inanıyorum. Belki ben ölürüm, siz görürsünüz. Ama gözüm arkada kalmayacak. Çünkü öcümüz alınmaktadır."* Bu ihtiyarın söyledikleri insanı duygulandırıyordu. Halkın genel yapısı böyledir.

Artık şehir içinde de faaliyetler başlamış. Buna bir örnek vermek istiyorum. SHP, "terörizme" karşı bir miting düzenlemek istemiş. Arkadaşlar buna müdahale ederek insiyatifi sağlamışlar. Bir bayan arkadaş çıkıp konuşma yapmış. Bunu gören polisler çevreyi sarmışlar. Ama bayan arkadaş kitle içinde kendini kaybettirmiş. Ve böylece SHP teşhir edilerek, miting ERNK mitingine dönüşüyor.

Bir de Partizan örgütünün durumundan bahsetmek gerekir. Bunlar kendi dürüst insanlarını vurdurtmuş, devrimcilikten uzaklaşarak TC'nin uzantıları haline gelmişler. Gerçekten birkaç köy dışına çıkamayan bu grup, PKK aleyhine propaganda yapıyor. Bir köyde, dürüst davranmadıkları için köylüler tarafından kovuluyorlar. Soysuz ilişkiler içine girip bunları devrimcilere mal ediyorlar. Eskiden Partizan taraftarı olan bir bayanla konuştum. Bu bayan, Partizan'ın bizzat vurduğu birçok insan olduğunu ve kendi kocasını da vurduklarını söyledi. Fakat gelişen mücadele Partizan'ın maskesini düşürmüş.

Anlatılacak çok şey var. Ama sayfalara sığmaz. Kısaca benim gördüğüm kadarıyla, gerçekten PKK'nin otoritesi sağlanmış durumda. Kırsal alanların tamamen Partinin denetiminde olduğunu söyleyebilirim. Anlattıklarımda en ufak bir abartma gerçekten yok. İnanmayan gidip bizzat görebilir.

Ali Şêr

MÜCADELE ADAMI OLMAK GEREKİR

Öyleleri vardır ki, rüzgarın estiği tarafa göre hareket ederler. Dün yazdıklarının bugün çizerler üstünü. Her yalan, kandırmacı sahtekarlığını örtbas etmek isterler. Ülke adına, halk adına kendi çıkarları doğrultusunda sihirbazlık ve cambazlığa başvururlar.

Ama öyleleri de vardır ki, bilinçli, inançlı ve kararlı, doğru bildiği ve inandığı yolda yürümeye devam ediyorlar, ederler. Önlerine gelen her engeli teper geçerler.

Bilinçli, kararlı mücadele insanlarından meydana gelen bir hareketin aşamayacağı güçlükler yoktur. İşte, bugün Kürdistan'da savaşanlardır engelleri tepen, güçlükleri aşan, kanla ve canla... Budur mücadele adamı olmak.

Herbijî

Kuzey Avrupa Mektubu

Benim üzerinde duracağım konu, tasfiyeci Kürt solunun en uç noktasına ulaşmayı başarı sayan TKSP'dir. Çünkü bu alanlarda ulusal kurtuluş mücadelesi taraftarlarına yönelik düşmanca saldırılarda köy koruculuğu rolünü oynadı ve oynamaya devam ediyor.

TKSP'li köy korucuları basınla yaptıkları röportajlarda, mücadelemizi hep karalama çabasındalar. Kürdistan'daki eylemleri gerçekleştirenlerin terörist olduklarını ve ellerinde ölüm listeleri ile çalıştıklarını söylüyorlar. Gerekirse bu listeleri basına da vereceklerini açıklıyorlar. İşte utanmazlık örneği budur. Ve buna benzer aslı-astarı olmayan ihbarlar yapıyorlar.

Artık, Kuzey Avrupalı da bunları yutmuyor. Kürdistan gerçekliğini gidip yerinde inceliyor ve gelip yazıyorlar.

Tüm yurtseverlere sesleniyorum: Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine yönelik bu hainane saldırılar teşhir olmuştur. Fakat bu, sözkonusu saldırıların ve sahiplerinin bittiği anlamına gelmez. Yeni renklere bürünerek, saldırı sahipleri köy koruculuğunu Avrupa'da yaygınlaştırmaya çalışacaklar. Onun için elbirliğiyle, bunlara bir yeni ölü doğum daha yaptırtalım. Ve inanıyorum ki bu günler yakındır.

Kuzey Avrupa'dan bir Berxwedan okuyucusu

Berxwedan'a

Alman devleti, yurtseverleri Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinden uzaklaştırmak için Türk devletiyle işbirliği yapıyor. Halkımızı kendi yoz kültüründe eritmek için ülkesinden koparmak istiyor.

Kürdistan'da da Türk devleti, hain-işbirlikçi aşiret reisleriyle işbirliği yaparak halkımızı birbirine kırdırtıyor. Örneğin, bu konuda en çok mezhep çelişkisini geliştirmek istiyor.

Düşman, halkımızı ister süründürsün, ister metropollere göndersin ve ister Avrupa yoz kültürüne sürüklesin, tüm bunları önder güçlerimiz PKK-ERNK-ARGK boşa çıkaracaktır.

Celle'den Beşir

Yurtsever Kürdistanlılar

Biz, Kürt halkı olarak PKK'de yer almasak, kim alacak? PKK, bizi düşmandan kurtarmasa, kim kurtaracak? PKK'nin binlerce şehidi bizim için değil midir? Bu şehitlerin intikamını kim almalı? Binlerce değerli şehidimizin kanı yerde mi kalsın? Düşmanın baskı, katliam, işkence, sürgün uygulamaları ve bizi toprağımızdan koparıp Avrupa'ya satması cevapsız mı kalsın?

Değerli Kürdistan halkı, vereceğimiz cevap elbetteki hayırdır. Eğer tarihte Türk devleti sömürmüş, sürgün etmiş ve katletmişse, bilinmelidir ki, Kürt halkı örgütsüz ve bilinçsiz olduğu içindir. Ama artık hepimiz tarafından iyi biliniyor ki, bugün Kürt halkı örgütlü ve bilinçlidir. Ve PKK gibi bir rehberi, ERNK gibi bir cephesi ve ARGK gibi bir ordusu var. Çok iyi biliniyor ki, Kürt halkı hiçbir zaman böyle bir güce sahip olamamıştır. Bu güçlü silahlar, düşmanı titretmektedir.

Celle'den bir yurtsever

Konya'da Mücadelemize Sempati Gelişiyor

Yıllık iznimi Konya'nın Cihanbeyli ilçesine bağlı köyümde geçirdim. Köyümde ve diğer çevre köylerde güncel konular, konuşmalar Kürdistan ulusal kurtuluşu üzerinedir.

Bu mektubumda, gerillalarla çarpışmaya girerek yaralanmış bir erin babasından dinlediklerimi aktaracağım.

Siirt alanında görev yapan 200 kişilik bir jandarma bölüğüne gece arama görevi verilir. Ama cesaret edemez, ancak gündüz dağlık bir alanda arama operasyonunu devam ettirir. Fakat arama dağların eteğinde olur. Ne yazık ki askerlerin korktuğu başlarına gelir: Gerillalar, bölüğü görür ve çatışma başlar. Çarpışma sonucu askerlerden 60'ı ölür, 70'i de yaralanır. (Oğlundan olayı duyan baba, oğlunun içerisine girdiği psikolojik durumu anlatmadan edemedi.) Oğlu, istemeyerek bir gerillayla karşı karşıya gelir. Gerilla kendini bağışlar. Fakat yukarıdan gelen kurşun isabet edince yaralanır. Aynı karakolda görev yapan 2 köylüm daha yaralıdır.

Bu durum, TC'nin hiç de umut ettiği gibi köylülerimi etkilememektedir. Çünkü az da olsa mücadelenin bilincindeler ve mücadelenin kendileri için verildiğini çok iyi biliyorlar. Bilmekle kalmıyorlar, gerekeni de yapıyorlar.

İ. /8.10.1987

AĞLAMA YAVRUM

Ağlama yavrum
Ağlama iki gözüm
Sil gözyaşlarını
Gülsün gözlerin
Geleceğimizin onuru
Güveni sensin çocuğum
Damla damla
Akmasın gözyaşların
Pilli trenle oynayamadın
Çocukluğunu yaşayamadın diye
Üzülme yavrum
Bak şu dağların
Taaa... doruklarına
Bak gül kokulu
Özlem dolu derinliklerine
Duyuyor musun
Kurşun seslerini
Zaferimizin ümidi
Kurtuluşumuzun simgesi
bunlar
Sen yavrum
Ne özgür bir ülkede doğdun
Ne de yaşadın çocukluğunu
Ama senin çocukların
Özgür bir vatanda doğacak
Pilli trenle oynayacak
Çocukluğunu yaşayacak
Sil gözyaşlarını
Körpe kuzum
Sil düşmana inat olsun
Daha çabuk büyüyesin
Şehit olan yoldaşın
Silahını sen alasın
Bu kutsal davada
Bir Mazlum, bir Delil
Bir Kemal, bir Agit
OLASIN diye

Heval
Aarhus/Danimarka

Mücadelemize Sempati Artıyor

Bu sene yıllık iznimi Kürdistan'da geçirdiğim kısa bir süre içinde, orada gördüklerimi ve duyduklarımı sizlere elimden geldiğince gerçeklerden uzaklaşmadan anlatmaya çalışacağım.

Bulunduğum yörede yaşayan insanlar, Kürdistan'ın diğer parçalarında da olduğu gibi genellikle yoksul ve köylü insanlardan oluşmaktaydı.

PKK ve Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine sempati duyan insanlarımıza tehditler savruluyor, evleri aranıyor ve sürekli gözetim altında tutuluyorlardı. Karakollarda bulunan asker sayısı, eylemlerin yoğunlaşmasıyla iki-üç katına çıkarılıyor, geceleri karakol çevresinde ışıklandırma yapılıyor ve özel eğitilmiş köpekler çevreye salınıyorlardı.

Şehre giriş ve çıkışlar, asker veya polisler tarafından sürekli kontrol ediliyor, böylelikle hem "eşkıya, terörist" avına çıkılıyor, hem de özellikle gurbetçi insanlarımızdan rüşvet toplama fırsatı bulmuş oluyorlardı.

Yapılan eylemlerin artık yalnız gece saatlerinde değil, gündüzleri de gerçekleştirildiği dikkate alınıyor. TC'nin yüksek rütbeli subay ve generalleri (MİT de eksik olmaksızın) ve devlet adamlarının katıldığı alelacele toplantılar düzenleniyordu. Bu gibi toplantılarda Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine karşı yeni, etkili savaş yöntemleri arayışı içerisine giriliyor ve sonunda çaresizliklerini, yaptıkları açıklamalarda kullandıkları "inşallah bunların hakkından geliriz" sözcükleriyle ortaya seriyorlardı.

Görevine atanır atanmaz bir açıklamada bulunan "süper vali" sözlerinde, yöre halkıyla işbirliğinin, karşılıklı güvenin önemini savunuyor ve Kürdistanlı yurtseverlere, insanlarımıza dolaylı yönden bir işbirliği teklif ediyordu. Öte yandan köy korucularının maaşları kat kat artırılıyor ve Kürdistan'da gönüllü görev yapmaya hazır olan öğretim üyelerine, Türkiye'nin metropol kentlerinde çalışan meslektaşlarının kazandığının kat kat üzerinde olan maaşlar vaadediliyor.

Buna karşı her demokrat, devrimci ve yurtsever üzerine düşen görev, kadın-erkek demeksizin ve hiç çekinmeden bir an evvel Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi saflarında yer almak veya en azından partimiz PKK'nin önderlik ettiği bu onurlu ve haklı mücadele ile dayanışma içine girmektir.

Dostça selamlar
Stuttgart'tan
bir Berxwedan okuyucusu

"Kürdistan Halkı ARGK Partizanlarıyla İçiçedir"

Soru: Bu izninizi nerede geçirdiniz? Ne gibi olaylara tanık oldunuz? Bize anlatırmısınız?

Cevap: *Bu iznimi Mardin'in Gergüç ilçesine bağlı (...) köyünde geçirdim. Dışarıdan mücadeleye bakış ayrı oluyor. Ben yurtseverim, ben demokratım, ben Kürdistanlıyım diyen her insanın Kürdistan'a gelip mücadeleyi bizzat kendisinin görmesi gerekir.*

Eskiden, bir partizanın köye gidişi, bir eve gidişi büyük bir olaydı. Bugün ise, Kürdistan halkı ARGK partizanlarıyla içiçedir. Böyle bir olayın, böyle bir boyutu tarihimizde ilk kez sahnelenmektedir.

Soru: Bize, halk ile devrimciler arasındaki ilişkilerden bahseder misiniz? Hangi boyutlardadır?

Cevap: *PKK öyle bir mücadele geliştirmiş ki, bugün halkımız artık kendisi savaşmaktadır. Şöyle ki, kendi köyümden birçok insan partizanlara, "Bizi silah altına alın" diyorlar. Bir askeri devre, tertip gibi insanlarımız bilinç seviyelerine göre gruplar halinde askere alınmaktadır.*

Kendi köyümde partizanları adeta paylaşamıyorlar. Yaşlısı, genci, ihtiyarı herkes yardım etmek için yarışmaktadır. Örneğin annem ekmek yaparken her zaman ihtiyacımızdan fazla yapardı. Bir gün sordum, "Anne niye bu kadar fazla ekmek yapıyorsun, kuruyacak" diye. "Yok oğlum, bakarsın pêşmergeler gelir, her zaman hazırlıklı olalım" dedi.

Yine bizim köyde, her genç kız ve gelin ya bir yün çorap ya da kazak örmektedir. Birisine sorarsan, "Kimin için örüyorsun" diye, hepsi bir ağızdan, "Ordumuz için örüyoruz. Silah tutmasını bilmiyorsak, bizim de yapacağımız görevler var" derler.

Ben Kürdistan'a gittiğim zaman şaşırdım. Kendimi bir Kürdistanlı olarak bu halkın çok gerisinde gördüm. Ülkeden çıktığımdan şimdiye kadar Kürdistan'da birçok şey değişmiş. Köy korucuları dışında, halkımızın tümü yurtsever.

Soru: Son dönemlerde, hainlere karşı geliştirilen eylemlere halk ne diyor?

Cevap: *Bugün nasıl ki Partinin halktan istedikleri varsa, halkın da partisinden, cephesinden, ordusundan istedikleri vardır. Nasıl ki, TC köy korucularına silah dağıtıyorsa, yurtsever halk da, bu hainleri cezalandırmak için Partiden silah istiyor. Her hain cezalandırıldığında, o gün köylü için bir bayramdır.*

Halk artık korkmuyor. Örneğin, çift süren bir ihtiyara işkence yaptıktan sonra karakola götürüp birkaç gün sonra serbest bırakırlar. Bu yaşlı çiftçiye, "Sen de Apocusun" diyorlar. Bu ihtiyar döndükten sonra, sömürgecilerle alay edip, "Nasıl da benim Apocu olduğumu bildiler. Elbette Apocuyum" diyordu. Bu ihtiyarın sıcak duyguları, biz gençleri utandırdı.

Soru: Yurtseverlere iletmek istedikleriniz var mı?

Cevap: *Yurt dışında olduğumuz için, tüm Kürdistanlı yurtseverlere sesleniyorum: Kürdistan, artık günbegün bağımsızlığa ve özgürlüğe yaklaşmaktadır. Her namuslu ve dürüst Kürdistanlı görevlerini yerine getirmelidir. Aksi taktirde halkımıza karşı suçlu duruma düşeriz. Bu kadar kan akmış, akıtılmış, ama boşa gitmemiş. Kürdistan'da PKK, ERNK ve ARGK hakimdir.*

Halkımıza karşı işlenen hiçbir suç cezasız bırakılmamalıdır. Herbirimiz, kendimizi ordu için, ordu saflarında yer almak için hazırlayalım. Benim de istediğim, kısa bir süre içinde Kürdistan askeri olmak için savaş cephesine gitmektir.

Ş. G.
Mardin-Gercüş

Son Gelişmeler Üzerine Bir Önsöz

Faşist 12 Eylül rejiminin 7. yılında Türkiye ve Kürdistan'da bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm yolunda her gün yeni oluşumlar meydana gelirken; Avrupa'daki emigre (göçmen) Türk ve Kürt solunun da "yeni" oluşumlarına tanık olmaktayız. Ne var ki, buradaki "yenilik" Türkiye ve Kürdistan iç dinamiğindeki gibi olumlu oluşumlara sahip olan bir yenilik değildir. Buradaki "yenilik", Kemalizmin daima sol kanadı olan bir partinin, TKP'nin yörüngesindeki Sol Birlik'in evrimleşip adının TBKP, yani **Türkiye Birleşik Kemalist Partisi** olması gibi bir yeniliktir...

Kürdistan'daki olumlu gelişmeler yanında Türkiye solunun bir bölümünde kıpırdanmaların başladığını ve "ilerici-devrimci" çıkışların geldiğini de görmekteyiz. Sevindiricidir.

Nitekim, Türkiye solunun "bu bölümü", 7 yıl aradan sonra 1 Mayıs İşçi Bayramını kutlaması; cezaevlerinde yükselen direnişlere destek vermesi ve 6 Eylül sahte referandumuna ilişkin olarak almış oldukları tavır da saygıya değer bir tavırdır. Kısaca üzerinde durduğum bu olumlu gelişmelerden sonra, şimdi sıra emigre Türk ve Kürt solunun olumsuz oluşumlarının ne olduğuna geldi.

Büyük bir çoğunluğumuzun kabul ettiği bir gerçek de şudur: Olumsuzluklar en yoğun olarak, Sol Birlik içinde kümelenen örgütlerde meydana gelmektedir. Sol Birlik'te (TKP, TİP, TSİP, TKEP, TKSP, Peşeng) sözkonusu olan artık yalnızca ahlaki değerlerden yoksun olan olumsuzluklar değil, bizzat dünya görüşlerinden kaynaklanan ve onları son derece çirkin durumlara kadar götüren olumsuzluktur. Yazdıklarımızı somutlaştıran örneklere geçmeden önce, **Berxwedan** sayı 35'te çıkan bir yazıyı tekrar okumak yerinde olur: *"Türk kemalistleri varsa, Kürt kemalistleri de olmaz mı?"* diye sorulmuş ve yanıt olarak; *"Olur, Sol Birlik eşittir Türk ve Kürt kemalistlerin birliğidir"* denmişti. İşte daha önceleri **Berxwedan** dergisinde yazılanlar, şimdilik daha da gerçeklik kazanmış oluyor. Nitekim, 8 Ekim 1987 tarihinde Brüksel'de NATO'cu H. Kutlu TBKP olduklarını, Türk ve yabancı basına açıklıyor. TBKP'nin ne olduğu bu önsözün girişinde yazıldı. Tekrar ediyorum: **Türkiye Birleşik Kemalist Partisi.**

NATO'cu H. Kutlu, bu "yeni birliğin" programını yine Brüksel'de Türk ve yabancı basına açıkladı...

H. Kutlu, yeni programlarını açıklamadan önce, eylül ayında, MİT güdümündeki Türk basınında ve özellikle Milliyet'te yer alan "Kürt Dosyası" raporu son derece ilginç ve üzerinde önemle durulması gereken bir başka konudur. MİT'in Milliyet'e vermiş olduğu sözkonusu rapora göre, Sol Birlik'te yer alan Kürt örgütleri ile I-KDP, Türkiye devletiyle temas halinde oldukları açıklanıyor.

Ve böylece TC, içte ve dışta sağlamış olduğu "kutsal ittifak" gerçekleşmiş bulunuyor. Anlaşılan, TC tarihi güncel görevini eksiksiz yapmak istiyor.

Öyle ya, TC devletini güvence altına almasının ve ömrünü günümüze kadar uzatmasının yolu bu "sihirli" formül değil midir?..

Tüm TC tarihi boyunca ayakta kalmasının en temel güvencesi sözde sol olan örgütleri yanına birer koltuk değneği almasından değil midir?..

1920 resmi Komünist Partisi, Türkiye içindeki ilerici hareketi saptırmak ve kontrol altına almak için kurulmamış mıydı?..

Bu hilkat garibesi TBKP de, PKK ve diğer gerçekçil sosyalistlere karşı oluşturulmuş yeni bir kutsal ittifak olmasın. Kimbilir... Bunu şimdilik zamana ve tarihe bırakalım. Zira; "tarih bütün bilimlerin anasıdır ve çok aydınlatıcıdır."

F. G.
Danimarka / Ekim '87

Komela Kurden Avustralya (Avustralya Kürt Derneği)'nin Berxwedan'ın 15 Günlük Olması Dolayısıyla Gönderdiği Mesajı:

Değerli arkadaşlar,

Berxwedan'ın bundan sonra her onbeş günde bir çıkması haberi bizleri olduğu gibi, tüm demokratik çevreleri de coşku içerisinde bıraktı. Bu müjde haberi **Berxwedan**'ın 38. sayısında okuduğumuz zaman herkes birbirini arayarak bu kararı adeta kutluyordu. İnsanlarımız yanyana geldiğinde konuştukları tek şey günlerce bu konuydu. **Berxwedan**'ın bu kararı, halkımızın PKK önderliğinde başlattığı ulusal kurtuluş mücadelemizin ne kadar gelişip boyutlandığının bir ifadesiydi.

Berxwedan, PKK önderliğinde halkımızın yarattığı en görkemli değerlerden biri olup, mücadelemizin bir yayın organı haline getirilmiştir. **Berxwedan,** bugün gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında olayları en düzenli ve güvenilir bir şekilde kitlelere yansıtan değerli bir yayın organımızdır. **Berxwedan**'ın daha da güçlenmesi, önemi bakımından gereklidir. Kürdistanlı yurtseverlerin maddi ve manevi desteğiyle yarınlar için daha da güçlü bir **Berxwedan** yaratalım.

(...)

Bugün Cephesiyle, Ordusuyla Kuzey-Batı Kürdistan'a önemli oranda devrimci hakimiyetini koyan Partimiz, halkımızla bütünleşmiştir. Buna tahammül etmeyen reformist güçler, gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışında halkımız üzerinde kafa karışıklığı yaratmak için her türlü iğrenç faaliyetlerini yürütmeye çalışmaktadırlar. Fakat halkımız, ihanetin her türlü engellemelerini de boşa çıkararak, ihanet sahiplerine nerede olursa olsun gerekli dersi verecektir. Avusturalya alanında da bu iflah olmaz siyaset cambazları Komela içinde de yıkıcı faaliyetlerini sürdürerek adeta engel olmaya çalıştılar. Fakat yurtsever halkımız, onların bu yıkıcı faaliyetleri karşısında artık sabrı tükenerek 1987 Genel Kurulu'nda hepsini safdışı etti.

Bundan sonra Komela, PKK önderliğinde verilmekte olan Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesini destekleyecek, her türlü demokratik faaliyetini de mücadele alanına kanalize edecektir.

PKK'yi desteklemek, bugün her demokratik örgüt için artık tarihi bir görevdir. PKK, geçmiş tarihimizi inceleyerek kendi halkı önüne en doğru siyasi çizgiyi koymuştur. Halkımızın her gün PKK saflarına geçmesi elbette bu doğru siyasi çizgiye dayanmaktadır...

— Kahrolsun faşist generaller çetesi!
— Kahrolsun inkarcı-reformist hareket!
— Yaşasın PKK önderliğinde birleşen halkımızın haklı mücadelesi

Okuyuculara;

Elimize çok sayıda mektup geçmektedir. Mektupların tümünü güncellikleri̇ni dikkate alarak yayınlamaktayız. Bu nedenle mektuplarda zorunlu olarak, yer darlığından dolayı bazı kısaltmalar yapmaktayız. Okuyucularımızdan istediğimiz, bu durumu da dikkate alarak, gazetemize ulaştırdıkları yazıları buna göre yazmalarıdır.

BERXWEDAN

BERXWEDAN'A

Kan dökmektedir halkımızın en değerli ve yüce evlatları. Ve bunun için kendisini Kürt olarak tanımlayan herkes bağımsız ve özgür geleceği yaratmaya çalışan yüce Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu'nu gücü oranında desteklemelidir. Kan ve can verip güçlendirmelidir. Ülkemiz kurtulmadan dünyanın hiçbir ülkesinde ve hiçbir yabancı ulusun içinde bizim için kurtuluş olamaz. Yaşasın PKK, ERNK ve yiğit ARGK birliğimiz. Kahrolsun her türden teslimiyet ve ihanet. Yaşasın Ulusal Önderimiz APO!

Wesel'den S.T.

KÜRDİSTANLILAR

Kürdistan, bugün bir sıcak savaş alanı ise, Avrupa'daki Kürdistanlılara çok iş düşmektedir. Ve koşullar da vardır. Aydınından gencine, esnafından işçisine, ihtiyarına kadar bugün bizleri çok görev bekliyor. Bizler, bu görevleri yerine getirmeliyiz.

Şunu hiç unutmayalım; Avrupa bizim kurtuluşumuz olamaz. Ülkemiz bizi bekliyor. Her gün analarımız, bacılarımız, sömürgeci Türk devletinin ayağı altında çiğnenmektedirler. Dersim'i, Koçgiri'yi, Zilan'ı, Palu'yu, Genç'i unutmayalım. Burada çok bacılarımız ve kardeşlerimiz katledildi.

Agit/Belçika

ARGK'YE SELAM

Tüm Kürt halkının en son umudu olan Kürdistan Halk Kurtuluş Ordusu-ARGK'yi bin kere can ciğerimle selamlayarak başlıyorum.

Tüm savaşçılarımıza sesleniyoruz:

Biz tüm Kürt halkı olarak candan size yalvarmaktayız, vatanımızı faşist Türk sömürgecilerinin ve onların emperyalist babalarının pis çizmelerinin altından çıkarın. Önünüze engel olan her şeyi aşmalısınız, ister babamız olsun.

Burada size dil uzatanın dilini çekeriz, el uzatanın elini kırarız. Sizin için her gün ölüme hazırız. PKK kendine hedeflediği noktaya mutlaka ulaşacaktır. Bizi engellemeye çalışan ne varsa yerle bir olacaktır. Biz de tüm gücümüzle kendimizi yetiştirip ülkemize dönüp ARGK'nin içinde yerimizi alacağız.

Tüm düşmanları vatanımızdan söküp atacağız
Bağımsız ve özgür bir Kürdistan kuracağız
Mazlumların, Agitlerin intikamını alacağız
ARGK'nin içinde yerimizi alacağız

Hamburg/Vedel'den
ERNK taraftarı İ.Y.

KÜRDİSTAN'DA GÖÇLER; NEDEN VE SONUÇLARI - III

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Birer küçük feodal-devlet olan beylikler, Osmanlılar tarafından daha da bölündüler. Beylikler içten de çatışma halindeydiler. Osmanlı padişahları gerektiğinde yeni beylikler oluşturarak bu iç çelişkileri derinleştirdiler.

1639 Kasr-ı Şirin antlaşmasıyla Osmanlı imparatorluğu doğu sınırlarını güvenceye alınca, Kürdistan siyasetini sertleştirir. Diyarbakır'a Ahmet Paşa'yı vali atar. Bu vali önce Şengal Yezidi Kürtlerini katliamdan geçirir. Ardından Van'a kadar sindirme katliamlarını yaygınlaştırır. Aşiretlerin iç göçü yoğunlaşır.

Osmanlı vahşeti bazı Kürt beyliklerini yeni arayışlara iter. Birlik yerine dış dayanak bulma eğilimi ağır basar. Bu dayanak güçsüz bir gelişme içinde olan İran Şahlığı ve kısmen de gelişme eğilimi içinde olan Rus Çarlık ordularıdır.

> ***"1800'lerin başlarından itibaren Osmanlı imparatorluğunu hamisi kesime Avrupa'nın büyük kapitalist devletleri, restorasyonu dayattılar. Devlet kurumlarında düzenlemeye giden Osmanlı imparatorluğunun bu politikası en olumsuz yankısını Kürdistan'da buldu. Kürdistan'da tekrar ayaklanmalar ve Osmanlı ordusunun katliamlarıyla göçleri gelişti."***

Bu arada Osmanlı imparatorluğunun bünyesinde ciddi değişmeler meydana gelecektir. 1700'le gelişen Osmanlı-Rus savaşlarının tümünü, Rus ordusu kazanacak, yayılma içinde olan Rus Çarlığı, Osmanlı imparatorluğu içinde hıristiyan halkların hamisi kesilecek, özellikle de Ermeniler bunu fırsat bilecektir. Batıda egemen olan kapitalizm Fransa ve İngiltere'yi yayılmaya itecektir. Bu devletler bir yandan Balkan ve Kuzey Afrika halklarının içine sızarken, diğer yandan İmparatorluğu mali ve askeri bağımlılığa düşürme planları geliştiriyorlardı. 1808'de amaçlarına ulaştılar. Önce palazlanan feodaller yönetime ortak oldular, ardından 1838 Tanzimat Fermanıyla komprador burjuvazi ve kendi lehlerine bütün ekonomik, siyasal hakları aldılar.

İmparatorluğun bütünlüğünün hamisi kesilen bu devletler, restorasyonu dayattılar. Devlet kurumlarında düzenlemeye giden Osmanlı devletinin bu politikası en olumsuz yankısını Kürdistan'da

Düzenleme baskıları artırıyor, beylerin otonomilerini sınırlandırıyor, yeni vergiler ve askerlik yasaları getiriyordu. Malatya, Maraş dolaylarındaki Kürtler ayaklandılar. 1809'te Süleymaniye'de Abdurrahman Paşa ayaklandı. Ayaklanma katliamla bastırıldı. İki yıl süren savaş sonunda Abdurrahman Paşa öldürüldü. 1812'de oğlu Ahmet Paşa ayaklandı. 1820'de de Zaza Kürtler ayaklandılar. Ayaklanma tüm Kürdistan'ı kapsıyordu. 1826'da Reşit Muhammed Paşa, geniş yetkilerle Diyarbakır'a vali atandı. Bu, ayaklanmanın boyutunu arttırdı. Küçük odaklar halindeki savaş Diyarbakır, Botan, Hakkari, Musul'u kapsıyordu. 1840'a kadar devam eden savaş Kürt halkının lehineydi. Ancak Osmanlı imparatorluğunun bu en güçsüz döneminde oldukça avantajlı durumda olan Kürt beylikleri birlik kuramadılar.

Bu arada Mısır'da Fransızların desteği ile bağımsızlığını ilan eden Kavalı Mehmet Ali Paşanın oğlu İbrahim Paşa, büyük bir ordu ile Adana ve Konya'yı da alarak İstanbul'u tehdit altına aldı. Osmanlılar İngiliz, Fransız hatta Rusların desteği ile bu defa da kurtulacaklardır.

Osmanlı devleti, Kürt halkını dize getirmek için toplarla donanmış 100.000 kişilik vahşet ordusunu Hafız Paşa komutanında Kürdistan'a yollar. 1830'da başlayan sefer, İbrahim Paşanın savaşı nedeniyle kesintiye uğradıysa da devam ettirilir. Osmanlı ordusunun amacı kuzeyden ve güneyden Botan'ı kuşatmak, batıdan ilerlemek, böylece Kürdistan'ı kalbinden vurmaktır. Osmanlı ordusu geçtiği yerleri yakıp yıkar.

Osmanlı ordusunun askeri danışmanı olan Alman mareşalı Moltke, "Türkiye anıları" adlı kitabında, 1836'da Cizre, Silvan, Beşiri vd. alanların harabe haline getirildiğini, köylerin ateşe verildiğini, herkesin süngülendiğini, askerlerin kadınların kollarındaki bilezikleri almak için bileklerini kestiklerini anlatır.

Kürt halkı kahramanca direnir. Bu direnişlerden en ünlüsü, bir avuç insanla Sait Bey'in Xarzan'daki bir kalede 1838'de sergilediği direniştir. Osmanlı ordusu sayı üstünlüğü ve toplarına rağmen kaleyi alamaz. Binlerce de ölü vermiştir. Muzakere ile Sait Bey kaleyi bırakır. Osmanlı ordusunun sözünün anlamı bellidir: Bir gün geçmeden Sait Bey öldürülür.

Yine Molte, Kürtlerin son nefesine kadar direndiklerini, 50 Kürt kadınının Osmanlı ordusunun eline geçmemek için kayalardan sulara kendilerini attıklarını belirtir. Çocuk ve kadınlar da süngülenir. Moltke bizzat Mısır-Osmanlı savaşında Nizip dolaylarında Kürtlerin Osmanlı ordusundan nasıl yığınlar halinde firar ettiklerini ve savaşmak için dağlara çıktıklarını anlatır.

Sıra Kürdistan'ın kalbindedir. Kürt beylikleri, Osmanlı ordusunun amacını net kavramıştır. En ciddi birliği Botan miri Bedirxan Bey sağlayacaktır. Bedirxan Bey, Musul, Van, Hakkari, Muş, Diyarbakır'a kadar olan alanda birlik sağlar. Ancak bu birlik sağlam değildir. Beylerin bir kısmı kararlı değildir. Bu arada İngiliz misyonerler de bölgede cirit atmaktadır. Özellikle Ermeni ve Hakkari Nasturilerini kullanmaktadırlar. Bedirxan Bey, o zamana kadar olan en ciddi birliği sağlamıştır.

Osmanlı ordusu, gaddarlığı ile meşhur Topal Osman yönetiminde 100.000 kişiden oluşuyordu. 1843-46'da olan savaş Kürt halkının yenilgisiyle sonuçlandı. Yenilginin nedenleri pek çoktur. Osmanlı ordusu hem sayı olarak çok fazla, hem de topları vardır. Kürt aşiretleri bu silahlardan yoksundur. Ama yenilginin asıl nedeni ayaklanmanın iç man-

tığında yatar. Kürt beylerinin birliği zayıftır. Çelişkiler savaş içinde önemli sayısını Osmanlılarla beraber hareket etmeye kadar itecektir. Örneğin daha sonraları ayaklanacak Bedirxan Bey'in yeğeni Yezdan Şer, Osmanlı ordusuna yardım edecektir. Demek ki siyasal düzey ve feodal parçalanmışlık ile bundan kaynaklanan ihanetler, ayaklanmaların yenilgisinin en temel nedenini oluşturacaktır. Emperyalistlerin Kürdistan sorununda Türk egemenlerine verdikleri desteği de hesaba katmak gerekir. Balkan halklarının tersine, emperyalist devletler baştan beri Kürdistan sorununda Osmanlı devletinin yanında olacaklardır.

Sömürgeci derinleşme politikası ayaklanmaları doğurur. Ayaklanmaların ardından katliamlar. Neden, kitlesel güçlerin gerçekleşmediği dönemin ve sistemin mantığında yatar. Osmanlı Türk egemeninin ekonomik, siyasal varlığı kılıç ve topla yoğunlaşmıştır. Halk yeniden göç ettiriliyor. İşin kolayına gidiliyor. Kürdistan halkı yeniden katlediliyor. Hem de her defasında binlerle. Bunu Kürt halkının ülke ve özgürlük aşkını ve direniş gücünü eklersek, kitlesel göçlerin zorluğu anlaşılır. Yine de Kürt halkının en büyük korunağı dağları olur.

Osmanlı egemenliği, savaşlar, vergiler, katliamlar ve feodal bölünmüşlük halkın iç dinamizmini adeta dondurur. Balkanlardaki halklar gibi emperyalist burjuvazi ile doğrudan ilişki de yoktur. Bu da kapitalist gelişmeyi önler. Sonuçta aşiretçi örgütlenme aşılmadığı gibi iç ayrılıklar daha da derinleşir.

Bedirxan Bey ayaklanmasının ardından binlerce Kürt İran ve Rusya'ya göç eder. Bedirxan Bey ve ailesi önce İstanbul'a, oradan da Girit'e sürülür. Bu hususu açacağız. 100.000 kişilik Osmanlı ordusuna karşı 40.000 kişilik Kürt gücü az değildi. İhanetler ve beylerin teslimiyeti ayaklanmayı kırdığı gibi, Osmanlı ordusuna en erken sığınan da beyler oldu. Osmanlılar, bundan itina ile yararlandılar. Tam güvendikleri uşaklarını tekrar görevlendirirken, diğerlerini sürdüler ya da öldürdüler. Sürülenleri politik eğitime alarak uşaklaştırdılar. İlk Kürt aydınlarının bunlardan türediklerini hemen belirtelim. Böylece "Kürt aydının" özelliği uşaklık, hep halkından binlerce kilometre uzakta olmak oldu. Abdulhamid dönemini değerlendirirken bu konuyu açmak gerekecektir.

> ***"1877'de padişah olan Abdulhamit'le başlayan dönem Kürdistan için en olumsuz dönemlerden biridir. Osmanlıların imdadına yeni palazlanan Alman emperyalizmi yetişir. İstanbul, Alman sermayesi ve askeri uzmanlarıyla dolar... Bu gelişmelerin Kürdistan'a yansısı çok olumsuz olur. Abdulhamid, Rus-Kazak birliklerinden esinlenerek Kürt beylerinden Hamidiye Alayları örgütler. Bunların sayısı az değildir; ilk elden 16 alaydan oluşmak üzere 52.000 kişi silah altına alınır."***

Böylece Kürdistan'dan bir nevi "günüllü" göç de doğdu. Politik dilde buna mülteci denir. Dikkat edilirse mülteciliği başlatıp politik sanat haline getirenler Kürt halkı değil, Kürt feodal egemenleri ve onlardan türeme aristokrat aydınlardır. Kemalist dönemde, Kürt aydınının, mülteciliği tümüyle gönüllü bir kaçkınlık haline getirdiği görülür. Sonradan bu göç Avrupa'ya kadar uzayacaktır. İleriki bölümlerde buna değineceğiz.

1853'te Yezdan Şer ayaklanması olduysa da aynı akibete uğradı. Yine de Kürdistan genellinde aşiretler yarı direniş durumunu yaşadılar. Fakat Bedirxan Bey ayaklanmasının bastırılması Kürdistan'da olumsuz bir dönüm noktası oldu.

1877'de padişah olan Abdulhamid'le başlayan dönem, Kürdistan için en olumsuz dönemdir. Bu yıllarda Osmanlı-Rus savaşları bütün hızıyla devam etmektedir. Yunanistan İmparatorluktan kopmuştur. Bulgaristan, Romanya ve Sırbistan'da ulusal kurtuluş ayaklanmaları birbirini izlemektedir. Bunların yanısıra Arnavutluk, Lübnan, Yemen, Arabistan ayaklanmaktadır. İmparatorluğa bağlı çoğu ülkeler (Cezayir, Mısır, Irak vd.'leri) İngiliz ve Fransızların yarı işgali altındadırlar.

Osmanlıların imdadına yeni palazlanan Alman emperyalizmi yetişir. İstanbul, Alman sermayesi, askeri uzmanları ile dolar. Askeri demiryolları döşenir. Alman İmparatoru Wilhelm, Alman sermayesinin temsilcisi olarak iki defa İstanbul'a gelir. Pan-Germanizm, Pan-İslamizmi doğurur. İslamcılık, örtülü Pan-Türkizm'dir.

Bu gelişmelerin Kürdistan'a yansısı çok olumsuz olur. Abdulhamid, Rus Kazak birliklerinden esinlenerek Kürt beylerinden Hamidiye Alayları örgütler. Bunların sayısı az değildir. İlk elde 16 alaydan 52.000 kişi silah altına alınır. Beylere geniş insiyatif tanınır. İnsiyatif, uşaklığın bedelidir. Beylerin yönetimindeki alaylar, geliştirdikleri talanlarla iç çelişkileri daha da derinleştirirler. Bu alaylar Ermeni halkına karşı da kullanılır. Beyler, Ermeni halkından "kafirlik vergisi" aldıkları gibi, onları bedava serfliğe de koştururlar. Hamidiye Alayları öncü birliklerdir. Savaşlarda önde kırdırılırlar. Örneğin 1828-29 Osmanlı-Rus savaşında Kürt beyleri takındıkları savaş dışı kalma tutumlarını terkederler. 1877-78 Osmanlı-Rus savaşına Şeyh Ubeydullah, oğlu Şeyh Abdulkadir ile Şeyh Celalettin komutasındaki 50.000 kişilik Kürt gücü katılır. Yenilirler ve perişan olurlar. Şeyh Celalettin, Van'da zehirletilir. Değişik kaynaklar olayın sorumluluğunu Ermenilere yüklettikleri gibi, Ermeni kaynakları da daha çok Osmanlı padişahının yaptırttığı şeklindedir.

Tekil olay önemli değil. Bu olaydaki gerçekler önemlidir. Hamidiye Alayları, Kürt halkının bağrına bıçak gibi saplanmıştır. Kürt feodal beyleri, tarihlerinin en kötü uşaklığını sergilerken, pratikte büyük ayaklanmalar olanaksız hale

gelecektir.

Olumsuzluk bu kadarla sınırlı değil. Abdulhamid, milis beylerin çocuklarını Bağdat ve İstanbul'da Zedegan okullarına alır. Bunları ulusal muhafızları gibi yetiştirir. Böylece ilk Kürt aydınları yetiştirilir. Bunlar Osmanlı devletinde ya subay ya da bürokrat olurlar. Meslekleri de uşaklık olur. Bu oluşum önemlidir. Çünkü Kürt Taali Cemiyeti'ne önemli oranda bu işbirlikçi zihniyet kaynaklık edecek, ayaklanan beylerin Osmanlı terbiyesinden geçen bir kısım çocukları Osmanlı devletinin güçlü savunucuları haline gelecektir. Bunlardan bir örneği 1805'te Süleymaniye'de ayaklanan Baban aşireti reisi Abdurrahman Paşa'nın ardıllarıdır.

1880'de Şeyh Ubeydullah isyanı hariç tutulursa bu dönemde büyük ayaklanma gelişmeyecektir. Şeyh Ubeydullah'ın 50.000 kişi ile başlattığı ayaklanma, Şemdinli'den başlayarak Doğu Kürdistan'a yayılır. Tebriz'i tehdit eder. İran, ayaklanmayı Osmanlılar ve emperyalistler vasıtasıyla bastırır. Ayaklanmanın potansiyelini boğmada daha büyük hesaplar içinde olan büyük devletlerin tümü hemfikirdir. Mekke'ye oğlu Şeyh Abdulkadir'le beraber sürülen Şehy Ubeydullah, 1883'te ölür. İttihat-ı Terakki, ondan yararlandı. Onu ayan meclisi üyesi yaptı. Gerçekte Şeyh Abdulkadir, Osmanlılara düşman olduğu gibi hep hizmet etti, Kürt Taali Cemiyeti'nde Osmanlı birliğinin en hararetli savunucusu olur. Bu hizmetlerinin karşılığını, 1925'te Diyarbakır'da asılarak ödedi.

İttihat-ı Terakki Dönemi ve Kürdistan'da Göçler

İttihat-ı Terakki'de örgütlenen komisyoncu kompradoı Türk paşaları, 1908'de iktidar oldular. 1908 dönemi Kürt halkı üzerindeki baskıların sistemli bir hale geldiği dönemdir. 1908 bir burjuva devriminden ziyade bir darbedir. Alman emperyalizminin desteği önemli rol oynadı. 1908 burjuva hareketi, demokratik muhtevası olmayan bir hareket oldu. İmparatorluğun parçalanmasına tepki hareketiydi.

İmparatorluğun artık halkların ayrılmasını önleyecek gücü yoktur. 1912'de Balkan halklarının tümü ayrılmıştır. Arap halkları da hızlı bir ayrılma sürecini yaşıyorlar.

İttihat-ı Terakki, Türk şovenizmini doruğa çıkarıp rejimin ideolojisi olarak örgütlendi. Osmanlılık ve Pan-İslamist akımların yanında asıl öne çıkan Pan Türkizm oldu. İttihat-ı Terakki, okullarda Türkçeyi mecburi kılıyor, ancak bu terbiyeden geçenleri devlet işlerine alıyor, yapısına Türklüğü onlardan iyi savunan uşaklar dışında kimseyi almıyor, açıkça imparatorluk bünyesindeki bütün halkları Türkleştirmeyi önüne plan olarak koyuyordu. Planın pratik anlamı da açıktı. Hıristiyan halklar ayrılıyor, elde Kürt halkı ve Araplar kalıyordu. Bu durumda iki yol vardı: Bitirebildiği halkları bitirecek, Kürt halkını da katliam ve asimilasyonla eritecekti.

> ***"1916'larda Diyarbakır, Muş, Bitlis ağırlıkta olmak üzere Kürdistan'ın merkezi alanlarından 700.000 Kürt Türkiye'ye mecburi göçe tabi tutuldu. Bunlar yapılan plana göre Türkiye şehirlerine %5-10 oranında dağıtılacaktılar. Gerçekte ise göç maske idi. Bu büyük kütlenin yarıya yakını Torosları aşamadı. Çok azı Konya ve Ankara'ya varabildi. Gerisi ya hastalık ve açlıktan ya da Türk askerlerinin çete saldırılarıyla öldürüldü."***

Fakat İttihatı-ı Terakki'nin planı yürümeyecek, Osmanlı imparatorluğu Alman emperyalizmi ile aynı blokta diğer emperyalist devletlerle girdiği paylaşım savaşını kaybederek dağılacaktır.

İttihat-ı Terakki, Kürdistan'da göç ve mecburi iskanları sistemleştirecek, aslında sistemleşen kemalist politikanın ögeleri bu dönemde oluşacak, Kemalizm bunları geliştirecektir.

Önce Kürdistan'ın durumundan bahsedelim. 1908'le doğan biçimsel hürriyet ortamında Kürt Taali Cemiyeti kurulur. Bu siyasal, kültürel bir oluşumdur. Nitelik ve pratiğinden çıkarılacak sonuçlar oldukça öğreticidir. Derneğin kurucuları önceden söz ettiğimiz Abdülhamid politikasına uygun İstanbul'a alınan ve Osmanlı terbiyesinden geçen mebus, subay ve bürokrat Kürt aristokrat aydınlardı. İmparatorluğun bünyesindeki bütün halkların öncüleri ulusal bağımsızlık temelinde örgütlenip savaşırken, bunlar İstanbul'a yapıştılar. Bu ilk hakim sınıftan türeme küçükburjuva aydınları, hep Kürdistan'dan uzak kalma geleneğini başlattılar. Budan da ötesi var: Ulusal bağımsızlık gibi yüce bir amaç yerine kültürel özerklik için mücadeleyi öne aldılar. Bunun belgeleri vardır. Bunların tutumunun 1880'e kadar Kürdistan'da olan ayaklanmaların niteliği ile alakası yoktu. Açıkça bunlar, Türk-Osmanlı burjuvazisine umut bağladılar ve bu geleneği başlattılar. Aralarında pişmanlık gösterip direnenler, Kürdistan'a dönme çağrısı yapanlar oldu. Ancak bu, hareketin dönemindeki siyasal niteliği Kürt halk gerçekliğine yabancı oldu.

Diğer yandan Hamidiye Alayları bir ulusal direnişi o denli güçleştirmişti ki, Osmanlı politikasının 1850'lerle uyguladığı Kürtlerle Ermeniler arasında çelişki yaratma planı da ürün vermişti.

Osmanlı imparatorluğu 1914-18 savaşını Rum, Ermeni ve Kürt halkını soykırıma uğratma savaşı olarak değerlendirir. Geçen bölümde değindik. 1890'daki katliamlara ek olarak 1915 Nisan'ında Ermeni katliamı yapıldı. Bir milyon Ermeni katledilirken, bir o kadarı göç ettirildi ya da yollarda öldürüldü. Kürt halkı Dersim vd. pek çok alanda Ermenileri korur ve yardım ederken, diğer yerlerde Hamidiye Alayları'nın komutan beyleri katliamlarda ciddi rol oynarlar. Tabii Ermeniler de Ağrı, Van taraflarında Kürtlere yönelik benzer katliamları yaparlar.

Hamidiye Alayları'nın akibeti de öğreticidir. Osmanlı-Rus savaşlarında öncü birlikler olarak savaştılar. Zinar Silopi, aynı birliklerde subaydır. Anılarında, Pontus katliamlarında kullanıldıklarını, kendilerine güvenilmediğini, kapılarında nöbet tutulduğunu belirtir. Sayıları 150.000 civarında olan ve tamamen Kürt köylülerinden oluşan bu birlikler tümden imha olurlar. Bunların çoğu da Sarıkamış'ta kırdırılır.

Sarıkamış'ta yüzbinlerce askerlik orduyu daha Rus ordularıyla karşılaşmadan telef eden Enver Paşa, kaçar şekilde İstanbul'a döner ve Osmanlı ordusunun telefine neden olan Sarıkamış savaşının sonucu hakkında şunları söyler:

"Sarıkamış çarpışmasında dışarıdan bakarsak yenildik sayılır, fakat gerçekten muzafferiz. Çünkü Sarıkamış ormanlarından Erzurum'a kadar uzanan yollar üzerinde onbinlerce Kürt gençlerinin cesetlerini bıraktık." (Gora Sasuni, Kürt Ulusal hareketleri ve Ermeni-Kürt İlişkileri s. 155)

Türk şovenizmi bu kadar değildir. Alıntı aldığımız kitabın yazarı bir Ermeni papazdan şunu aktarır:

"Bir Ermeni sürgün kafilesi perişan bir halde Adana'ya varır. İstanbul'dan Kürt bölgelerine nakledilmeleri istenir. Ermenilerin tifolu olduğu tespit edilir. Kaymakam nakil işleminin doğru olmayacağını söyler. Merkez hükümetin cevabı şu olur: Zarar görecek onlar neticede iki düşman unsur olacaktır."

Türk egemenlerinin politikası şudur: "Zo (Ermeniler) gitti, Lo (Kürtler) kaldı." 1914-18 Kürt halkının soykırıma uğradığı yıllar olur. Kürtleri toplu imha edenler sadece Türk ordusu değil. 1916'da Van, Urmiye'ye kadar yayılan Rus ordusuna bağlı Ermeni çeteleri de vardır. Bunlar 1915'in yanlış intikam hesabı peşindedirler. Rus-Osmanlı savaşına sahne olan Ağrı, Van, Urmiye alanları harap olur. Dr. Kemal Mazhar Ahmed, "Birinci Dünya Savaşı Yıllarında Kürdistan ve Ermeni Soykırımı" kitabında Urmiye civarında Türk ordusunun yüzlerce köyü ateşe vererek bölgeyi harap ettiğini yazar.

Dr. Kemal Mazhar'dan ayrı Gara Sasuni, M. Emin Zeki, Dr. Lazarev vd. pek çok tarihçi ve yazar bu dönemde Kürt halkının başına getirilenleri belgelerler. Kürt halkı bu yabancı savaşta kırılmamak için direnir. Dersim büyük ölçüde savaş dışı kaldığı gibi, Ermeni halkını da korur. 1914'te Siirt-Beşiri, Kurtalan bölgesinde baharla beraber Xarzan aşiretleri ayaklanır. Ayaklanma katliamla bastırılır. Ayaklanmanın olduğu alan hemen boşaltılır, aşiretlerden kıyımdan kurtulanlar da sürgün edilir. Süleymaniye'de Şeyh Mahmud ayaklanma durumundadır. Mardin ve Diyarbakır'da aşiret ayaklanmaları çıkmaktadır. 1917'de Bitlis aşiretleri ayaklanır. Silahlı güçleri 30.000'e yaklaşır. Ayaklanmalar yerel ve birbirinden kopuktur. Devreye İngiliz ve Fransız orduları da girmiştir. Kürt halkı her taraftan vurulmaktadır.

Kürt Taali Cemiyeti'nin artıkları ellerinde harita elçilik kapılarında dolanır. Bu çabanın Kürt halkına bir şey getirmeyeceği aşikardı.

Osmanlı Türk ordusu, Kürt halkını askere almak için dağların enginlerine kadar izler. Koğukları bile arar. Her taraf cesetle doludur. Öyle ki bazı alanlarda üretim yapacak insan gücü ve yetişkin insan kalmamıştır. Kıtlık vardır. Türk ordusu savaş ihtiyacı diye hayvanlara el koymakta, tahılı gaspetmektedir. Asker süngüsü, bulaşıcı hastalık ve kıtlıkla birleşir.

Dr. Kemal Mazhar, yukarıda adı geçen kitabında, İran Kürdistanı'nda 12.000 nüfuslu 20 köyün 6-7 ayda hastalıktan 800 kişiyi yitirdiğini, Süleymaniye'nin nüfusunun 1/3'e indiğini, Hanekin'in hastalık ve katliamlardan boşaltıldığını, Güney Kürdistan'ın tarım arazsinin %50'sinin ekilemediğini, 20-30 kişilik ailelerin sayısının 3-4'e düştüğünü yazar. Kuzey Kürdistan'ın hayvan deposu Hakkari, ölü hayvan leşleri ile doludur. Yaşayan nesil baba ve dedelerinden bu dönemi fazlasıyla dinlemiştir. Deyimin kısa söylenişiyle "Kürt halkının başına tufan çökmüştür." Bunu eken de Türk burjuvazisidir. Arada Ermeni, Süryani halklarının katliamına ölçü biçmemek gerekir. Sadece Abdulhamid döneminde katledilen 350.000 Ermeniye karşılık bu sayının İttihat-ı Terakki döneminde 1.500.000'na çıktığını belirtelim.

İttihat-ı Terakki burjuvazisi, daha da ileri gider. Kürdistan'ı boşaltmaya çalışır. Ermeni jenosidinden sonra, Kürdistan tarihinin en büyük göçünü Kürt halkına dayatır. Dağlar Kürt asker kaçaklarıyla doludur. Osmanlı kaynakları bu sayıyı 300.000 gösterir. Gerçekte ise daha çoktu. Osmanlı ordusundan kaçan Kürt asker grupları direnme halindeki aşiretlerle birleşiyordu.

Osmanlılar, jenosid bakanlığı görevini gören ve göçleri organize eden "aşiret reislikleri ve göçmenler ummumi müdürlüğü" kurmuşlardı. Başkanı Şükrü Kaya idi. Bu şahıs M. Kemal hükümetlerinde de bakan olacak ve 1930'larda Kürt halkının göçünü planlayanların başında gelecektir.

1916'larda Diyarbakır, Muş, Bitlis ağırlıkta olmak üzere Kürdistan'ın merkezi alanlarından 700.000 Kürt Türkiye'ye mecburi göçe tabi tutuldu. Bunlar yapılan plana göre Türkiye şehirlerine %5-10 oranında dağıtılacaktılar. Gerçekte ise göç maske idi. Bu büyük kütlenin yarıya yakını Torosları aşamadı. Çok azı Konya ve Ankara'ya varabildi. Gerisi ya hastalık ve açlıktan ya da Türk askerlerinin çete saldırılarıyla öldürüldü. Sadece Türkiye'ye göç ettirilenler değil, bir o kadarı da göçmemek için güneyde Musul'a, Halep'e göçtü. Onları da benzer akibete uğradı.

Osmanlı Türk egemenliği altında Kürt halkının uğradığı soykırım ve göçler, Ortadoğu'nun bu büyük halkını yüzyıllarca tarih dışı bıraktı. Çok açık olarak şu belirleme yapılabilir. Tarih böyle vahşet görmedi. Vahşi bir hayvan bile karın tokluğu kadar avını parçalar. Ama Türk hakim sınıfları insanlığa kastetti. Kürt halkını bu denli katliamlara uğratmasının başka izahı olamaz.

Fakat Osmanlı Türk hakim sınıflarının Kürt halkına uyguladıkları jenosid ve göç ettirme politikası da birinci perdedir. Kalınan yerden kemalist devlet devam edecek, asıl soykırımcılığı ve göç politikasını çok yönlü geliştirecektir.

DEVAM EDECEK

ULUSAL KONGREYE DOĞRU...

YEKÎTİYA JİNÊN WELATPARÊZÊN KURDİSTAN (YJWK)

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin temel örgütlerinden olan **"Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan - YJWK"**nin programı taslağından bölümler yayınlıyoruz.

TOPLUM TARİHİ BOYUNCA KADIN SORUNU

İnsan soyunun varlığı ve toplumsal üretim için temel ve zorunlu yapı olan aile, hem kadını tanımlayan, hem de kadının egemenlik altına alındığı, köleleştirildiği, kadın sorununu yaratan temel bir alan olmaktadır.

İnsanların ilk toplumsal örgütlenmesi olan ailenin biçimlenmesi, insanların üretim faaliyetine bağlı olarak büyük değişiklikler geçirmiştir. Toplum tarihinde aktif bir öge olan aile; kandaş aile, ortaklaşa aile, iki başlı aile vb. türden evrim geçirmiştir. İnsanlığın barbarlık döneminin klan örgütlenmesi ve ailede; üretim faaliyetinde etken ve egemen olan kadın belirleyicidir. Hayvanların evcilleştirilmesi, toprağın tarıma açılmasıyla birlikte bir sürü sevetin ortaya çıkması, bu servetler üzerinde erkeğin uzmanlık ve özel mülkiyetinin gelişmesi; erkeği toplumsal üretimde birinci öge durumuna getirir. Ailede, ataerkil aileye geçilerek erkek egemenliğinin doğmasına yol açar. Aile içinde kadın aleyhine gelişen bu durum, kadının köleliğine ilk adımdır. Bu eşitsizlik toplumsal eşitsizlikle bütünleşerek, her sınıflı toplumda katlı bir şekilde artacak, kadının düşüncesine, sosyal yaşamına yansıyacaktır. Kadın aleyhine olan bu durum egemen ideoloji ve dinler tarafından kutsanacak, kadının ailedeki köleliği kadın ve topluma benimsetilen ve gelenekselleşen bir statü durumuna getirilecektir.

Erkekle kadın arasındaki eşitsizliğe indirgenebilen bu çelişki, tek başına tümüyle kadın sorununu yansıtmamaktadır. Kadının asıl sorunu onun toplumsal bir varlık, üretici güç olmasından kaynaklanan toplumsal, ulusal eşitsizlik ve sömürü ile edindiği sorunlardır. Toplumdaki bütün eşitsizlikler ve çelişkiler gibi, kadın sorununa kaynaklık eden nedenler toplumsaldır. Kadının aile içinde köleleştirilmesi ile toplumsal olarak köleleştirilmesi, düşkünleştirilmesi içiçe gelişmiştir.

Üretici insanlık üzerinde sömürünün gelişmesi ve sınıf egemenliğinin kurulmasıyla, kadının köleliğine de adım atılır. Daha klan toplumunda egemenlik altına alınan kadının sömürülmesi sınırlıdır. Köleci düzenle, üretici güç olarak kadın köleleştirilirken, aile içinde de tam düşkünkünleştirilir.

Köleci dinler, genel olarak toplumun köleliğini ve köle sahibine itaatini kutsarken, kadınların her haktan yoksun varlık olarak köleliklerini erkekler lehine şiddetle kutsar. Sınıflı toplumla kadınlar arasında da sınıflaşma yaşanır. Fakat sınıf statüsü ne olursa olsun, toplumsal konumu ile belli kesimleri egemen sınıfa dahil olsalar bile, kadın sürekli düşkünleştirilen cins olur. Bu durum kadın sorununu karmaşıklaştırır.

Kölelik, kadının aile ve toplumsal statüsünde büyük değişiklikler meydana getirir. Yüceltilen erkek ve egemen sınıf; siyasal ve entellektüel yaşama damgasını vurur. Doğa dinleri kadını tanrısallaştırırken, kölelik artık erkekleri tanrılaştırmaktadır.

Feodalizm, köleliğin yerine toprak serfliğini geçirir. Tanrı kralların yerine, evrenselleştirilen tek tanrılı dinler geçer. Tanrı yeryüzünden göklere çıkarılır. Peygamberler tanrıların kutsadığı yeryüzündeki temsilcileri olurlar. Büyük ordularla yükselen feodal egemenlik çok sayıda halkı boyunduruk altına alan geniş imparatorluklar oluşturur. İnsanlık biraz daha ilerlemiştir. Fakat kadının yerinde fazla bir değişiklik yoktur. Ortaçağın bütün dinleri; Hıristiyanlık, Müslümanlık, Budizm vd.'leri kadın üzerinde erkeğin egemenliğini kutsarlar. Kadın siyasal, sanatsal, askeri yaşamdan tamamen soyutlanır. Kadın ancak feodal egemenliğe olağanüstü hizmetler yapabildiği oranda kıymet görür. Kadın; feodal yayılmanın aracıdır. Taht kavgalarında, saray entrikalarında, feodal yayılmanın aracı olan hanedan evliliklerinde en büyük araçtır. Egemen sınıfa mensup olan bu kadın kesiminin bu elit yaşamı, ortaçağda kadının ezilmişlik ölçülerini yansıtmaz.

Feodalizmde kadının düşünce, yaşam ve gelenekleri aşiret, kabile, aile ve tarla sınırları içine hapsedilir. Her şeyden dıştalanan, yaşam hakkı dahil, her şeyi erkek ve aşiret geleneklerinin elinde olan kadın, idealizmin, mezhepçiliğin, toplumsal parçalanmışlığın, çekişmelerin, dedikodunun, kan davalarının yatağı haline getirilir.

Feodalizmin bağrında yeni bir sınıf olarak gelişen burjuvazi, feodal düzeni altüst eder. Feodal çitler, aşiretsel bölünme aşılarak daha ileri bir toplumsal örgütlenme olan burjuva toplum kurulur. Ulusal bağlarla, ulusal devletler kurulur. "Hürriyet, eşitlik, kardeşlik" sloganlarıyla iktidar olan burjuvazi, sınıf egemenliğini, siyasal, kültürel, ahlak anlayışını evrensel ilan eder. Burjuvazi, her şeyi meta ve alım-satım konusu haline getirerek, sınıf sömürüsünü doruğuna ulaştırır.

Burjuva düzen kadın ve ailenin durumunda köklü değişiklikler getirir. Burjuva aile, feodal aileye göre bir ilerlemeyi ifade eder. Kadın, burjuva devrimlerinde işlenen ana temalardan biri olur. Burjuvazi, düzenine has bir kadın ve aile tipi yaratır. Sanattan, resime, heykele, bilime kadar konu yapar. Burjuvazi, kadına hukuki eşitlik getirir. Fakat bu eşitlik biçimde olur. Sanat, bilim, siyasete damgasını vuran erkek olur. Toplumda hukuki eşitlik, üretim araçları üzerinde eşitlik varsa anlam kazanır. Kadının toplumsal yaşama katılışı sınırlı ve çarpık olur.

Burjuvazi sınıf sömürüsünü ve sınıf çelişkilerini doruğa ulaştırır. Kitlesel yoksullaşma ve proleterleşme burjuva düzenin zorunlu bileşkenleri olur. Burjuva düzende her şey gibi kadın da bir meta işlevi görür. Burjuva düzende kâr uğruna en ahlaki değerler ayaklar altına alınır. Feodal bağlardan kurtulan kadın özgür emek gücü haline getirilerek, daha çok sömürülür. Kadınlar arasında mülkiyet ilişkilerine bağlı net bir sınıflaşma yaşanmasına rağmen, kadın olarak ezilmişlikten ve meta olmaktan kurtulamaz.

Burjuvazinin mülkiyet ilişkileri ve bundan kaynaklanan sosyal politikalar aile üzerinde büyük bir tehlike oluşturur. Öyle ki aile yozlaşmaya, kapitalist düzen içinde bunalım yuvası olmaya başlar. Burjuva düzende kadın —ucuz emek gücü olmanın ötesinde büyük bir kâr sektörü, siyaset ve toplumu şartlandırma— yozlaştırma aracıdır. Reklam, seks, moda vb. egemen sınıfın elinde toplumu yozlaştırma ve sömürü alanlarının temel malzemesi kadındır. Kadının düşkünleştirilmesi; aile ve toplumu da etkileyerek güçsüzleştirir. Böylece burjuvazi, yarattığı kadın tipini topluma karşı bir silah olarak kullandı.

Emperyalizm; bütün üretim araçları ve insani değerler üzerinde sömürü ve tahakküm tekelidir. Böylece emperyalizmde baskı, sömürü, sömürgecilik ve bu amaçla yıkım savaşları doruğa ulaştırılır. Kadın, emperyalist politikanın baş araçlarından biridir. Emperyalizme varmış kapitalizm; burjuva düzenin yozlaşmasının, bunalımın ve ahlaksal çürümenin zirvesidir. Bu bunalım ve yozlaşmanın simgesi aile ve kadın olmaktadır. Kadın sektörü, bütün emperyalist-kapitalist ülkelerde temel bir tekel sektörü durumundadır. Ailedeki, kadındaki, sokaktaki düşkünleşme binbir renge boyanarak reklamlar vb. yollarla resmi politika olarak topluma sunulmaktadır. Kadının toplumsal yaşama öz olmayan katılımı ve durumundaki çıkmaz; toplumsal bunalımların belirgin ögelerinden olmaktadır. Öyle ki burjuvazi kadını sadece topluma karşı değil, sömürgeci savaşlar ve sosyalizmi yozlaştırmanın güçlü bir aracı olarak da kullanabilmektedir.

Sömürge ülke kadınının durumu tanımlanamayacak kadar olumsuzdur. Sömürge ülkelerde, kapitalizm, yabancıdır, ve ulusal imhacıdır. Kadın; burjuva yozluğunu, feodal ilişkileri ve baskıyı birden yaşar. Kitlesel olarak geleneksel yaşamından koparılarak sömürgeci burjuva ortama her türlü haktan yoksun olarak sunulur. Emperyalist sömürgeciliğin, sömürgelere aktardığı en temel sektörlerden biri de, sosyal-kültürel yozlaşma sektörüdür. Her sömürge ülkede kadın alım-satım sektörü, toplumsal yozlaşmanın temel nedenlerinden birini oluşturur.

Faşist Türk sömürgeciliğinin Kürdistan'daki katliamlarını ve Alman devletinin TC'ye artan desteğini protesto etmek amacıyla Mart 1987'de Bonn'da yapılan Kürdistanlı kadınlar yürüuüşü

Sınıflı toplum tarihi, kadının kölelik tarihidir. İleriye doğru olan her sınıfsal açılım; kadın ve ailenin durumunda bir açılım yapmışsa da, kadın üzerindeki ulusal, sınıfsal ve erkeğin egemenliğini azaltmamış, katlı bir şekilde arttırmıştır. Ulusal, toplumsal eşitsizlik arttıkça kadının toplumsal, ailesel konumu kötüleşmekte; kadın ve ailedeki yozlaşma ve ezilme toplumun ezilmişlik ve bunalımını arttırmaktadır.

KADININ KURTULUŞ SORUNU

Kadının kurtuluşu; ulusal-sınıfsal baskı ve sömürüden kurtulması; emek gücü ve zihni yeteneklerini toplumun yararına, özgürce, demokratik ve insiyatifli bir tarzda kullanmasıyla sağlanır.

Kadının, ezen sınıf içinde yer alan kesimi dışındaki çoğunluğunun sorunları olan ekonomik, sosyal, kültürel, eğitim, sağlık sorunları, diğer ezilen sınıf ve tabakaların sorunları ile bütünlük oluşturur. Kadın, her şeyden önce sınıf ve ulus çıkarları elinden alınan emekçidir. Bu sadece onun sorunu değil, toplumun bütün ezilen kesimlerinin sorunudur. Kadın sorununun çözümü özünde sınıfsal ve ulusal devrim sorunu da olsa, tümüyle buna indirgenemez.

Aile içinde cins olarak kadın üzerindeki baskı ve sömürünün kaldırılması kadının kurtuluşunun ikinci yönünü oluşturur. Kadının cins olarak yitirilişi ve emekçi sınıflar üzerinde sınıf egemenliğinin kurulması içiçelik ve bütünlük oluşturduğuna göre, kadının kurtuluşu toplumun kurtuluş sorunudur. Toplumdaki özgürlük düzeyi kadına tanınan özgürlük düzeyi ile ölçülür.

Kadının erkek egemenliğine karşı mücadelesi, aile ve toplumda eşit insiyatif kazanması, kadın ordusunun, erkek ordusuna karşı savaşı değildir. Toplumsal devrim kadar kadın-erkek ilişkilerinde de devrim zorunludur. Bu devrim, egemen sınıfa karşı gelişen devrimle bütünlük oluşturan, fakat ondan apayrı özellikleri de olan bir mücadele ve örgütlenme sorunudur.

Kadın üzerindeki erkek egemenliği doğuştan edinilmemiştir. Bu, toplumun üretim sürecinin ürünüdür. Kadın da, erkek de bu eşitsizliği, devralmışlardır. Kadının düşürülmesi, bunalım yuvası haline getirilmesi erkeği de düşürmüş, sorunlarını arttırmıştır. Sorun kollektiftir. Geleceğin özgür ve dengeli ilişkileri devrimci mücadele içinde yaratılır. Kadını köleliğe mahkum eden nedenlerin ulusal-toplumsal kaynaklarına

inmeden, bunlara karşı her alanda mücadele yükseltilmeden kadın kurtulamaz.

Kadın kendini köleliğe mahkum eden sömürü sistemini ve gerici aile ilişkilerini aşmadan, bunun mücadelesi içinde olmadan; bunu güncel ilişkiler uğruna savaşımdan, günlük pratik akımlarla yürütülen mücadeleden, iktidar için mücadeleye kadar yansıtmadan kurtulamaz.

Kadın sorununun çözümünde sosyalist ideoloji ve toplumsal devrim dışındaki çözümler yetersiz ve gerici çözümlerdir. Kadının en fazla düşürüldüğü burjuva toplumlarda; kadının düşkünleşmesine tepki olarak gelişen feminizm, sorunu sınıfsal özü ve bu uğurda mücadeleden koparır. Feminizm, kadın sorununu gündemleştirme gibi bir yönü bulunmasına rağmen, soruna yüzeysel ve burjuva düzenin sınırları içinde bakar. Feminizm, kadın sorununun devrimci çözümüne varamayan ve soruna lüks olarak bakan bir burjuva kadın kesitinin hareketi olmayı aşamaz.

Kadın sorununu burjuva düzenin sınırları içinde güncel talepler uğruna mücadele ile sınırlama, soruna yapay yollarla kerte kerte yaklaşma, reformcu yoldur.

Burjuvazi; bir ev, bir eş, biraz eşyayı kadının en yüce ereği olarak önüne koyar. Aileyi "yüce aşk ilkeleri" üzerine kurulan bir kurum olarak sunar. Burjuvazinin bu toplumsal koşullandırması ile yaratılan bu küçük-burjuva aile iki cins açısından çöküşün ve toplumsal bunalımın yatağı olur. Aileyi koşullandıran toplumdaki mülkiyet ilişkileri, egemen siyasal, kültürel, sosyal yasalardır. Bunlara burjuvazi damgasını vurur. Reformculuk, kadın sorununu bu derinliği ile ele almaz; yüzeysel, mekanik ve gelenekçi çözüm içinde olur. Reformizm, burjuvazinin yarattığı kadın tebasına ve koşullandırdığı aile kurumuna dayanarak, burjuva eşitlik gösterileriyle, burjuva düzen içinde düzeltmelerle yaklaşır. Toplumsal dönüşümü hedeflemeyen reformculuk, sorunu daha da ağırlaştırır.

Kadının kurtuluş sorunu, devrim sorunudur. Geleneklerin etkisiyle devrimci mücadelede kadınların rolünü küçümseme, katılımlarını biçimsel alma, aile tutuculuğunu terketmeme; sosyal örgütlenme ve politikaları erkeğin tekelinde görme vb. anlayışlar devrimci mücadeleyi zayıflatan, sorunun çözümünü geciktiren anlayışlardır.

Proletaryanın doğuşu, kurtuluş ideolojisine kavuşması, örgütlenmesi ve iktidar savaşımı, kadının da kurtuluş mücadelesi olmuştur. Proletaryanın ilk iktidar deneyimi olan Paris Komünü, kadınların da ilk büyük katılımının olduğu ve kadın sorununu bütün özgünlükleriyle sosyalist toplum ve bunun için mücadelenin gündemine geldiği ilk ciddi deneydir.

1917 Ekim Sosyalist Devrimi, kadınların kurtuluş tarihi olmuştur. Proletaryanın öncülüğünde bütün ezilen kesimlerin katılımı ile gerçekleşen sosyalist devrimlerin en çok yararı kadınlara olmuştur. Kadının ezilmesinin asıl temeli olan üretim üzerindeki özel mülkiyet kaldırılmış, toplumsallaştırılmıştır. Kadını ve toplumu köleleştiren siyasal, kültürel, sosyal, dini kurumlar yerle bir edilmiştir. Kadın üzerindeki sınıfsal-ulusal baskı kaldırıldığından, kadının demokratik gelişme yolları açılmıştır.

Sosyalizmde temel sınıf çelişkileri giderilir. Kalanlar, demokratik yollarla giderilen uzlaşır çelişkilerdir. Kadının toplumsal yaşama öz ve insiyatifli katılması, kadın haklarının siyasal-sosyal güvenceye kavuşturulması, bu doğrultuda aile ortamının değişimi, devrimci-demokratik içeriğe kavuşturulması, kadınların sosyalist devrim mücadelesine ve sosyalist inşalara katılımı kitlesel ve somuttur. Yine de bugün sosyalizmin kadınlara getirdiği olanaklara rağmen, halen kadın-erkek eşitliği ve kadınların toplumsal yaşama eşit katılımı konusunda bir yığın yetersizlik mevcuttur. Bunun nedenleri, bir yandan yüzyıllarca devam eden geleneklerin izlerine dayanırken, diğer yandan kadın kurtuluşunun en ileri ve tek zemini olan sosyalist toplumun, bu alanı örgütlemedeki özgün sorunlarına dayanmaktadır.

Ekim Sosyalist Devrimi, sömürge ülkelerde proletarya önderliğinde ulusal ve toplumsal kurtuluş yolunu açmıştır. Toplumla beraber en fazla düşkünleştirilen kadının kurtuluşu, ulusal ve toplumsal kurtuluştadır.

Toplumsal-ulusal baskı altına alan, ulusal değerleri talan eden, ulusal inkarcılığı geliştiren, kadını bir yozlaşma ve düşkünleşme sektörü haline getiren, aileyi toplumu teslim almanın aracı yapan sömürgeci politika, egemenlik ve onunla işbirliği yapan yerli feodal-komprador sınıflardır. Ulusal bağımsızlık ve feodalizmin tasfiyesi gerçekleşmeden ne toplum ne de kadın kurtulabilir. Kadının ve genel olarak proletaryanın görevi kadını bilinçlendirmek, örgütlemek, programına kavuşturmak, gücünü ulusal ve toplumsal mücadele ile birleştirmek, mücadeleyi kadın-erkek eşitsizliğinin düşüncede, ailede, siyaset ve eylemde aşıldığı bir alan haline getirmektir.

KÜRDİSTAN TOPLUMU VE KADIN

Kürdistan kadınının toplumdaki yeri ve özelliklerini kavramak, toplumumuz üzerindeki sömürgeci burjuva egemenlik, feodal-komprador düzeni kavramaktan geçer. Sömürgecilik, Kürdistan'da toplumsal örgütlenmenin aşiret örgütlenmesi düzeyinde olduğu bir aşamada egemen oldu. Feodal-sömürgeci Osmanlı İmparatorluğu ve İran Safevi İmparatorluklarının egemenliğinde, Kürdistan'ın toplumsal yapısı yıkıma uğradı. Toplumsal yapı adeta donduruldu, feodal-aşiretsel gerilik ve bölünmeler devam etti. 1914-18 emperyalist paylaşım savaşıyla Kürdistan ülkesi ve toplumu dörde bölündü. Üzerinde Türk, Arap ve Fars burjuva sömürgeciliği tesis edildi. Kürdistan'a askeri zor, talan ve ulusal inkar politikaları dayatıldı.

Türk sömürgeciliği, Kürdistan'ın en büyük parçası olan Kuzey-Batı parçası üzerinde feodal otoriteleri ezdi ve askeri, siyasi egemenliğini yaydı.

Henüz aşiret örgütlenmesinde olan Kürdistan toplumu ulusal bilinç ve örgütlenme üretemeyecek durumdaydı. Ulus öncesi örgütlenme olan aşiretçilik artık toplumu koruyan bir çeper olamıyordu. Savunmasız bırakılan topluma, 1950'lerde kapitalizm dayatıldı. Kürdistan'da uygulanan ekonomik, kültürel, sosyal, askeri politikalar zora ve talana dayalı, Kürdistan'ı ülke olarak inkar ve halk olarak asimile etmeyi hedefliyordu. Bu politikalar sonucu toplum yarı yarıya burjuvalaşma yönünde çözüldü.

Feodaller kompradorlaşarak, sömürgeci egemenlikle bütünleştiler. Kürdistan'da Türk ulusal yapısına bağlı inkarcı bir sosyal ayrışma

Devamı 19. sayfada

Kürdistan kadını kurtuluş mücadelesinde önemli bir adım attı:

Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği (YJWK) Kuruldu

Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin temel örgütlerinden biri olan **Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği-Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan**, bir süredir yürüttüğü çalışmalarının bir zirvesi olarak **31 Ekim-1 Kasım 1987** tarihinde I. Kongresini gerçekleştirerek kuruluşunu ilan etti.

1985'te ERNK'nin kuruluşuyla, birlik çalışmaları belli bir seviyeye gelmişse de asıl olarak PKK'nin III. Kongresinde alınan kararlarla pratikte işlerliğe kavuştu.

Kürdistan tarihinde ilk defa yaşanan proleter öncülüklü mücadele içerisinde, Kürt kadını da yerini almıştır. Düşüncenin yayıldığı günden pratik savaşın verildiği günümüze kadar, tarih karşısındaki sorumluluğunu gerici dayatmalara rağmen yerine getirmeye çalışmıştır. Bunu sömürgeciliğe karşı mücadelede, zindanlarda, savaş içerisinde ve her alanda ispatlamıştır.

Bugün de, dördüncü yılına giren silahlı mücadelemiz ülkenin her alanında direniş eylemleriyle sürmektedir. Gelişen halk savaşına paralel olarak her alanda kabaran kitle gücü örgütlenerek mücadele saflarında yerini almaktadır. Toplumun en fazla ezilen kesimi olan kadın kitlesi de bu örgütlü güç içerisinde en erkenden yerini almaktadır.

1978 yılı başlarından günümüze kadar yurtsever kitle birlikleri oluşturulmaya çalışılmıştır. İşçi ve gençlik birliklerinin yanısıra kadın birliği de çalışmasını değişik biçimlerde sürdürmüştür. Bu çalışmaların sonucu olarak birçok bölgede birlik konferansları gerçekleştirildi. Kadının devrimdeki yeri ve önemi, yine Kürdistan kadınının içinde bulunduğu durum, devrime katılım sorunu ve görevler tartışılıp bilince çıkarıldı.

Bir süre önce kuruluşları gerçekleşen **Kürdistan Yurtsever Işçiler Birliği** ve **Kürdistan Devrimci-Yurtsever Gençlik Birliği**'nin yanısıra kurulan **Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği,** cephemiz ERNK'nin kitlesel birliklerine kavuştuğunun ispatıdır.

Çeşitli bölgelerde yapılan konferanslara temsilen katılan delegelerin bileşimiyle gerçekleşen Kürdistan Yurtsever Kadınlar Birliği I. Kongresi, güçlü kararlar alarak devrimdeki yerini belirledi. Sunulan siyasal raporun yanısıra kadın mücadelesinin özgül yanları açık ve net bir dille izah edildi. Yine çeşitli birliklerden gönderilen mesajlar da Kongreyi güçlendirdi. Ayrıca mücadelemiz saflarında şehit düşen ve zindanlarda direnen bayan yoldaşlar da birliğimizin onur üyeleri olarak alındılar. Siyasal raporuyla, birlik programı ve yönetmeliğini karara bağlayan Kongre, şu kararları aldı:

Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan Kongresinden bir görüntü

— Kürdistan Ulusal Kurtuluş Cephesi'nde proletaryanın ideolojik-politik ve örgütsel öncülüğü üzerine,

— Kürdistan Ulusal Kurtuluş Devriminin temel mücadele yöntemi olan silahlı mücadeleye karşı YJWK'nin görev ve sorumlulukları üzerine,

— YJWK'nin örgütlenmesi üzerine,

— YJWK'nin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesinin kadro ve savaşçı ihtiyaçlarını temin etmesi üzerine,

— Şehit, tutuklu, savaşçı aileleriyle ekonomik, sosyal ve siyasal dayanışma içinde olunması üzerine,

— Aile ortamının devrimci, yurtsever ve demokratik bir karaktere kavuşturulması üzerine,

— Kadın saflarında sömürgeci egemenlikten, komprador düzenden, sosyal-şoven, reformist ve ilkel milliyetçi güçlerden kaynaklanan anlayışlarla mücadele ve bunların tasfiye edilmesi üzerine,

— Faşist Türk sömürgeciliği ve işbirlikçilerinin Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesi ve yurtsever kadın saflarına olan sızma, komplo ve provokasyonlarıyla mücadele ve önlem alınması üzerine,

— Sömürgeciliğin neden olduğu göç, dış alanları bir yaşam alanı olarak görme ve mültecileşme, ülke gerçekliğinden kopma anlayışlarına karşı mücadele ve kaynağa dönüş seferberliği üzerine,

— Kadın saflarında ortaya çıkan feminizm, reformculuk vb. yetersiz ve yanlış anlayışlarla mücadele üzerine,

— Ulusal kurtuluşçu yığınsal kadın eylemini yaratma üzerine,

— İlişki ve ittifaklar üzerine,

— Kürdistan Ulusal Kurtuluş Savaşına maddi destek sağlama üzerine.

Kürdistanlı kadın yığınların örgütlenip bağımsızlığa ulaşmalarında önemli bir adım olan YJWK'nin I. Kongresi, tüm kadın kitlemizi YJWK'nin saflarında örgütlemeye ve düşmana karşı birleşmeye çağırır.

Birliğimizin gücü, yaratacağımız ve örgütleyeceğimiz kadın yığınlarına göre ölçülür.

— Yaşasın Kürdistan kadınının direnişçi mücadelesi!
— Yaşasın Kürdistan kadının mücadele birliği YJWK!
— YJWK'nin I. Kongresinde alınan kararları hayata geçirmek için tüm çabamızı sarfedelim!
— Yaşasın ERNK!

DÜNYA BASININDA KÜRDİSTAN SORUNU

South, Kasım 1987:

"Özal'ın Etrafında Kürt Dikeni"

"Erken seçime giderken Özal'ın en büyük sorunu Kürt kesimindeki şiddetli patlamalardır. Nitekim muhalefet politikacıları, T. Özal'ın 'siyasi barış ve demokrasiyi restore ettim' iddiasını Kürdistan İşçi Partisi (PKK)'nin eylemlerine karşı başarısızlığı göstererek çürütüyorlar.

Durumun ciddiliği Cumhurbaşkanı Kenan Evren'in, eylül ayında bölgeye gitmesine yol açtı. Tehdit ve vaatlerde bulunan Evren, daha bölgeden ayrılmadan PKK'nin eylemleriyle karşılaştı ve gezisi çıkmazla sonuçlandı. Bölgeye giden T. Özal'ın, bölge için hızlandırılmış ekonomik planları ise gerçekçi karşılanmadı ve iyi cevap alamadı.

Kürt çeteleri (gerillaları) ve yardımcılarına karşı, olağanüstü hal ilan edildi. Askeri harekat dairesi ve genel valilik kuruldu.

Kürtlerin tarihi, merhametsiz bir ırkçılığın uzun bir hikayesidir. 'Ne mutlu Türküm diyene' sloganı sarp kayalık dağlarda sırıtıyor. Bu, son 60 yılını kendilerine Kürt demek mücadelesi ile geçiren halka acı bir mesajdır. Bu, aynı zamanda Türk devleti ile Kürt halkı arasındaki ilişkinin mantığını gösteriyor.

Kürt problemi, 1984'te Türk ordusuna karşı gerilla faaliyetlerinin başlamasıyla tekrar su yüzüne çıktı. Hükümet kaynakları kayıplarını 400 olarak vermektedir.

Gerilla kaynakları ise 600.000 kişilik Türk ordusunun 2/3'ünün Kürdistan'da savaş konumunda olduğunu iddia ediyorlar.

Ankara, çözümü askeri yöntemlerde görmektedir. Bu yöntem geçmişte başarılı olamadı. Günümüzde de başarı ihtimali çok az görünüyor. Avrupa cephesi, Türkiye'nin dengesini tehdit ettiğinden soruna seyirci kalıyor.

Muhalefet liderleri, eşit haklardan, demokrasiden bahsediyor, bölgenin askeri işgalini eleştiriyor, sivil politikleşmeyi ve can güvenliğini öne sürüyorlar, fakat bunlardan hiçbirinin bölgeye yansısı görülmüyor. Hükümetin eleştirisi ile sınırlı kalıyor.

Batı Almanya'daki bir PKK temsilcisi, 'Türk genelkurmaylığının geçen sene özel bir askeri strateji saptadığını, milis ve kontr-gerilla örgütlendirildiğini, köylülere vahşi baskıların yapıldığını ve 60.000 köylünün sürgününün planlandığını' öne sürdü..."

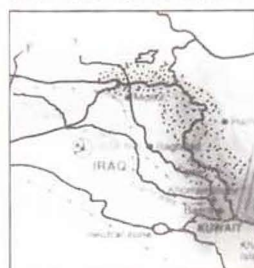

South dergisi, Kasım 1987 sayısında Kürtleri konu yaptı. Dünyanın tüm ülke ve halklarını ana hatlarıyla tanıtan dergi, *"Kürtler"* başlığı altında şu bilgileri yazdı:

"18 milyonluk Kürt halkı Türkiye, İran, Irak ve Suriye'de yaşamaktadır. Kürt halkı, Kürt anavatanının kurtuluşu için savaşmaktadır. Bunun için silahlı savaşı geliştirmiştir."

Dergi, ayrıca Kürdistan'da savaşan en büyük örgütler olarak PKK, I-KDP, I-KDP ve YNK'yi gösterdi.

(Dergi, yayınladığı haritada Botan ve Mardin'i dünyanın sıcak savaş yürütülen alanları arasında göstermiştir.)

Herald Tribune International, 29 Ekim 1987:

"Stockholm (Reuters): İsveç resmi makamları polisi eleştirdi...

İsveç yetkilileri, İsveç polisinin Başbakan Olof Palme'nin katilini aramaları sırasında sivil haklarını çiğnediğini açıkladı.

Aders Wigelius, ev aramalarını ve Palme suikastine katılma şüphesiyle Kürtlerin yakalanmasını sert bir dille eleştirdi.

Bay Wigelius, Kürt evlerinin, Kürt kütüphanesinin ve Stockholm merkezindeki kahvenin aranması için kanuni gerekçe ve iznin olmadığını açıkladı.

Polis, Palme olayı ile ilgili olarak şimdiye kadar 28.000 kişi hakkında dosya açtı, 40.000 kişiyi araştırdı. Buna rağmen başarısız."

Baseler Zeitung, 21.8. 1987 / Werner von Gent

"Bu tür saldırılarla Kürdistan İşçi Partisi, köy milisliğini önlemeyi amaçlıyor. PKK'nin 1984'ün yazında gizli mücadelesini açık bir savaşa dönüştürdükten sonra, Türk devleti, Apocuların artan etkinliğine karşı köylerde 'güvenilir kişilere' silah veriyor. Bu silah ve paralarla köylerde zaten otorite olan bu kişiler daha da güçleniyor. Bizzat Kenan Evren'in de öncülük ettiği bu projeye, Türk kamuoyundan da geniş eleştiriler gelmektedir.

Apocular, taktiklerini bu hedeflere yöneltmekle iki şeyi amaçlıyorlar: Hem halkı bu baskı gruplarından kurtarıyor, hem de devlet terörüne cevap veriyorlar. Kürdistan'daki baskılar Türkiye'nin baskısı ile kıyaslanamaz. Yedi yıldır devlet baskıları azalmamıştır. Ordu, Apocuları ve yardımcılarını arama bahanesi ile sürekli köylüleri çembere alıyor, kadın-erkek demeden en vahşi işkence ve uygulamaları geliştiriyor.

Türk kamuoyu, perde arkasındaki bu durumu hemen hemen hiç izleyemiyor. Türk televizyonu ve basınında, Kürt halkı aleyhine yayınlanan resimler, bu durumu daha da zorlaştırıyor. Devlet resmi olarak Kürt hareketini Ermeni terörüyle aynı kefeye koymaya çalışıyor. Perşembe günü Milliyet, gazetesi, 'Güneydoğu'daki tehdit karşısında tüm ayrılıkların unutulmasını' istedi."

Yunan basını Kürdistan'a geniş yer ayırmaya devam ediyor

Yunan basını, Kürdistan'da yapılan eylemlere, ERNK'nin siyasal faaliyetine ve basın toplantılarına geniş yer veriyor. Türk devletinin Kürdistan'daki uygulamaları teşhir ediliyor ve Kürdistan sorunu, boyutlarıyla basında tartışılıyor. Bu arada yurtseverlerin, Alman yönetiminin gaspçı ve anti-demokratik uygulamalarına karşı geliştirdiği protesto eylemlerini de görüntülüyor ve nedenleri ile açıklıyorlar.

*"Köy Korucuları İşbirlikçilerdir"

"PKK'ye karşı eleştirisel tutumunuzu anlıyorum ve inansanız da inanmasanız da benim de tutumum eleştiriseldir. Ama bu eleştirisellik AIB'in Ekim '87 sayısında, 'Türkiye-Suriye' başlıklı kısa haberler sayfanızda olduğu gibi olmamalıdır.

PKK'nin Türk devleti ile işbirliği içinde olanlara karşı misilleme eylemleri yaptığını, PKK'yi iflah olmaz bir eğilim olarak değerlendiren çeşitli sol güçler bile kabul ediyor. Ve bunlara karşı mücadeleyi benimsiyor.

PKK, bu konuda bahsedilen somut eylemlere önseçim yapmaksızın vurmadığını belirtiyor. Hedef çok defa aktif devrimcilerin kanına giren kişilerdir. Önceden birkaç defa da uyarılıyorlar. Askeri-teknik nedenlerden dolayı kadın ve çocukların da ölmesi bir yerde kaçınılmaz oluyor.

Türk devletinin, bu tür eylemlere karşı bir şey yapamaması, halkın gerillaya olan desteğini ve gerillanın saygınlığını gösteriyor.

Yapılan bütün eleştirilere rağmen, şüphesiz ki PKK, Türkiye Kürdistanı'nda kitlesel karaktere sahip tek harekettir. Kürt çevrelerinde sürekli tekrarlanan sözü aktarmadan edemiyorum: 'Alevler içindeki Kürdistan'da peşmergelerin ses dışında hiçbir ses duyulmamakta.' Türkiye Kürdistanı'nda PKK, bugün tek başına arenadadır."

* Bu yazı AIB (Anti-emperyalist Enformasyon Bülteni)'nin Kasım 1987 sayısında Dieter Falk imzasıyla Ekim 1987 sayısındaki bir yazıya cevaben okuyucu mektubu olarak yazılmıştır.

Büyük Ekim Sosyalist Devrimi'nin 70. Yıldönümü Kutlandı

7 Kasım 1917 gecesi (eski takvimle Ekim ayı) Kışlık Sarayı'nı ele geçiren Rus işçileri ve devrimci askerleri, dünyaya ilk sosyalist devrimin gerçekleştiğini duyuruyorlardı.

O günden bu yana Ekim Devrimi, sosyalist öğretisi, devrimi gerçekleştiren Bolşevik Partisi'nin dersleri ve sonuçları ile dünya proletaryası ve ezilen halkların kurtuluşunda objektif ve subjektif bir rol oynadı.

Bu yılki Ekim Devrimi kutlamalarında dünyanın en fazla üzerinde durduğu konu, Sovyetler'deki kutlama ve SBKP Genel Sekreteri Mihail Gorbaçov'un yapacağı konuşmaydı. Emperyalizmin politikacıları ve kalemşörleri uzun süredir, SSCB'deki açıklık politikasını sosyalizmin çıkmazı olarak gösteriyorlardı. Özellikle, sosyalist ülkelerde var olan sorunları ve sosyalizmin gelişim zenginliğini çarpıtarak bunu yapıyorlardı.

Kızıl meydan (Moskova)'da yapılan kutlama töreninde Sovyet Kızıl Ordusu, 45 dakikalık yürüyüş yaptı. Ardından Sovyet halk kesimlerinin yürüyüşü izledi.

Kutlamalara katılan 178 parti ve hareket adına Vietnam Komünist Partisi Genel Sekreteri Nguyen Van Linh konuştu.

Merakla beklenen Gorbaçov'un konuşması ise emperyalistlerin beklentisi doğrultusunda olmadı. Ekim Devrimi ve Sovyet halklarının mücadele tarihini özetleyen Gorbaçov, Stalin'in bu tarihteki önemli yerini vurgulamış ve şöyle demiştir: *"... Zafer uğruna verilen mücadelede savaş sürecinde Stalin, politik iradesi, azimliliği, kararlılığı, insanları örgütleme ve disiplinli kılma yeteneği ile büyük rol oynamıştır."*

Sovyetler Birliği'nin yanısıra diğer sosyalist ülkeler ve sosyalist örgütler, Ekim Devrimi'ni toplantı, yürüyüş ve mitinglerle kutladılar.

Amman Olağanüstü Arap Zirvesi, Arap Devletleri Arasındaki Ayrılıkları Gidermeye Yetmedi

9-12 Kasım tarihleri arasında gerçekleştirilen Zirve'ye 20 Arap devletinden 17'si devlet başkanlıkları ile temsil edildi. Libya lideri Kaddafi, Zirve'yi protesto etti. Fakat Callud, Libya temsilcisi olarak katıldı. Zirve'ye katılmayan diğer devlet başkanları Suudi Arabistan kralı Fahd ile Tunus'un yeni devlet başkanı Ben Ali oldu.

1945'ten beri varolan Araplar arası birlik örgütü, aralarındaki yoğun çelişkiler nedeniyle son yıllarda dağılmayla yüzyüze gelmişti. Bu nedenle gözlemciler, bu denli yüksek katılımla Zirve'nin gerçekleştirilmesini bir başarı olarak değerlendirdiler.

Fakat bu madalyonun sadece bir yönü idi. Asıl merak edilen, Zirve'de Arap ülkeleri arasında çelişkilerin giderilip giderilmeyeceği ve çeşitli ortak kararlara varılıp varılmayacağı idi. Bu sorunlar nelerdi. En önemli sorun, Irak-İran savaşının sona erdirilmesi ve Saddam yönetiminin yaşatılmasıydı. Gerici Arap rejimleri, Zirve'nin ana konusu olarak saptıyor, İran'ı kınamadan, BM'den ihracını talep etmeye kadar önlemlerle geliyorlardı. Bu öneriler daha çok Suriye'de düğümleniyor, gerici Arap ülkeleri, Suriye'den İran'la politik ittifakını gevşetmek ve Irak rejimi ile ilişkilerini geliştirmesini istiyorlardı.

İkinci bir sorun, Mısır'ın Arap birliğine tekrar alınması çabaları idi. Bu önerinin öncülüğünü yapan Suudi Arabistan'dı. Mısır'la fiili ilişki ve dayanışma içinde olan Arap gerici rejimlerinin hedefi yine Suriye idi.

Üçüncüsü, Filistin sorunuydu. Camp David anlaşmasının düğümlenmesi ve Arafat-Kral Hüseyin işbirliği ile özerklik ve Ürdün'e bağlı bir konfederasyonla sorunun tasfiyeci temelde çözülmesi planının bozulması, Filistin sorununda yeni bir çıkmaz yaratmıştı. Filistin sorunu için düşünülen bölgesel konferans için büyük engel yine Suriye görülüyordu.

Dördüncü sorun, Körfez'deki ABD askeri varlığı idi. Bölge halklarını tehdit eden bu emperyalist askeri varlık, başta Kuveyt olmak üzere Körfez gerici Arap rejimlerinin çağrısı ile bulunuyordu. Suriye, ABD askeri varlığının Körfez'den çekilmesini isterken, gerici Arap ülkeleri bu emperyalist askeri varlığı, iktidarlarını korumak için meşrulaştırmak istiyorlardı.

Bu ve daha pek çok sorunla başlayan Zirve, Arap gericiliği ile Suriye arasında bir mücadele ve pazarlık platformu oldu. Libya ve G. Yemen, Suriye'nin yanında olurken, Cezayir daha liberal bir tutum aldı.

Zirve boyunca çok sayıda toplantı ve ikili görüşmeler oldu. ABD tarafından yönlendirilen Arap gerici devlet başkanları, bol bol Arap birliği, İran saldırganlığı vb. demeçler verdiler, konuşmalar yaptılar. Bu arada yine gericilik tarafından sansasyonel haber olarak verilen H. Esad-S. Hüseyin görüşmesi gerçekleşti. 10 dakika süren görüşme sembolik olmanın ötesinde bir anlam taşımadı.

Zirveden beklenen kararlar çıkmadı. Mısır, Arap birliğine alınmadı, fakat isteyen Arap ülkesinin diplomatik ilişki kurabileceği benimsendi. Bu, fiiliyatta olan ilişkilerin kabulüydü. Filistin sorununda herhangi bir formüle varılmadı. İsrail saldırganlığının kınanması, işgal ettiği Arap topraklarından çekilmesi, Filistin halkının meşru haklarını kabul etmesi dışında bir gelişme sağlanmadı. Bunlar da gelenekleşen, aslında çözümsüzlüğü ifade eden konuşmalardı.

İran'ın kınanması konusunda bir sertlik karara yansımadı. Suriye, Irak'ın haksız, ve anti-siyonist, anti-emperyalist Arap hareketini sekteye uğratan tutumunu eleştiride diretti. Sonuç bildirisinde İran'ın işgal ettiği Arap topraklarından çekilmesi, BM kararlarına riayet ederek, savaşın sona erdirilmesi dile getirildi.

İran, kararı protesto ederek, hiçbir tehdite boyun eğmeyeceğini belirtti. Libya da karara katılmadı.

Arap gericiliğinin etkin olduğu Zirve, Irak ve Mısır'ın lehine sonuç verme görünümünü taşısa da, gerçekte Arap aleminin sorunları çözümlenemiyor ve aralarındaki çelişkiler giderilemiyor.

Bu daha çok, Arap gericiliğinin emperyalizme bağımlılığından ve sorunların bölgesel karakterinden kaynaklanıyor.

★

Tunus'ta Kansız Darbe

6,8 milyon nüfuslu ve halkının %96'nın müslüman olduğu bu Arap ülkesinde 30 yıldan bu yana Habib Bourguiba cumhurbaşkanıydı. 1978'de çıkarılan yasayla Habib Bourgiba'nın ölene dek cumhurbaşkanlığı onaylanmıştı. Ölümünden sonra ise yerine başbakan getirilecekti.

Çok partili rejimi benimseyen bir kaç Arap ülkesinden biri olan Tunus gerçekte tek partili diktatörlükle yönetiliyordu. Varolan muhalefet partilerinin anayasa ile işlevleri hiç durumuna indirilmişti. Tunus'ta halk muhalefeti baskılara rağmen sürüyordu. Nitekim son yıllarda yaygın kitle ayaklanmaları olmuş, ardından sansür, politik yasaklar ve tutuklamalar gelmiş, enflasyon ise yüksek boyutlara varmıştı.

Ekonomi ve politikasının emperyalizme bağımlılığına rağmen, Tunus'un Arap ülkeleri arasında orta yolcu bir tutum takınması ve özellikle Filistin örgütlerine yer açması emperyalizmi rahatsız ediyordu. Fakat asıl tehlike artan yoksulluk ve halk muhalefetiydi.

7 Kasım'da kansız bir darbe ile iktidar olan Zine al Abidine Ben Ali, bir ay önce başbakanlığa gelmişti. Eski bir askeri general olan Ben Ali, aynı zamanda istihbarat uzmanıdır. 25 yaşında Fransa'da askeri eğitim gören Ben Ali, ABD'de istihbarat eğitimi görmüştür. 1958-74 yılları arasında Tunus istihbarat kurumunun başında olan Ben Ali, 1974'te gelişen işçi hareketini bastırmada izlediği şiddetle tanınır. Geniş halk muhalefetinden dolayı, bu tarihte Polonya'ya elçi statüsüyle 'sürgün' edilir. 1978'de savunma kabinesi iç güvenlik şefi oldu. Halk ayaklanmalarını şiddetle bastırdı.

51 yaşında olan Ben Ali'nin Bourguiba'nın politikasında değişiklik yapacağı beklenmemektedir. Ben Ali, çıkarılacak yasalarla politik tutukluların serbest bırakılacağını, basın özgürlüğü sağlayacağını ve çok partili rejime geçeceğini söyledi. ABD ve diğer emperyalist ülkeler Ben Ali'nin yönetimini hemen tanıdılar.

Burkina Faso'da Darbelerin Ardı Kesilmiyor

Burkina Faso'nun yeni lideri, öldürülen eski lider Sankanka'nın yakın arkadaşı

274 200 km kare büyüklüğündeki ülkenin nüfusu 7,1 milyondur. Halkın %70'i animist (doğal dinlere inananlar), %25'i müslüman, %5'i hıristiyan dinine mensuptur. Afrika'nın en geri ve yoksul toplumlarından olan Burkina Faso'nun 1983'e kadar adı Yukarı Volta idi. Son 27 yıl içinde 5 darbe geçiren ülkede, 1983'te darbe ile iktidar olan Thomas Sankara, ülkenin adını da değiştirdi.

"Rüşvet almazlar" anlamına gelen Burkina Faso olarak değiştirdi. Gerçekte ise bu ad, iktidar olan subayların dünya anlayışı idi. Nitekim, kendine sosyalist diyen, gerçekte ise küçük-burjuva milliyetçileri olan subaylar iktidarı, rüşvetçiliğe karşı yoğun bir mücadele açtı, önemli ekonomik adımlar attı, sosyalist ülkelerle dostluk ve anti-emperyalist bir politika izledi.

15 Ekim '87 tarihinde yapılan son darbe ile Sankara ve üst düzeydeki 11 yardımcısı öldürüldü. Darbeyi gerçekleştiren Compaore, Sankara'nın yakın yardımcılarından olup, hükümette adalet bakanıydı. Compaore darbe nedenini "Sankara'nın devrimden sapması" olarak gösterdi. Fakat, 1983 darbesinin önderi olan Sankara'nın ölmesine rağmen halk üzerinde etkinliği çok daha fazladır.

★

Çin Komünist Partisi 13. Kongresi Sonuçlandı

Beijing Büyük Halk Salonu'nda yapılan ÇKP 13. Kongresi ve Kongrenin en etkinleri: Deng (solda) ile Zao (sağda)

46 milyon üyesi olan ÇKP'nin 13. Kongresine 1936 delege katıldı. 25 Ekim-1 Kasım 1987 tarihleri arasında yapılan kongrede ilgiyle beklenen konular Deng Xiaoping'in reform politikasının devam edip etmeyeceği ve yönetim de yapılabilecek değişikliklerdi.

Kongre sonunda, Deng'in en güçlü adamı sayılan Zhao Ziyang parti genel sekreteri seçti. Ayrıca 1988 Mart'ında toplanacak Halk Ulusal Kongresinde Zhao'nun Cumhurbaşkanı adayları arasında olacağı ileri sürüldü.

20 kişilik politbüro üyeliği sayısı 17'ye indirildi. Politbüro üyelerinden yaşlı olan 9'u değiştirildi. Deng'te bunların arasındaydı. Yorumcular Deng'in ayrılmasını reform politikasına karşı çıkan ve konservatif denilen muhafazakar üyeleri elemek için geliştirilen bir taktik olarak değerlendirdiler.

Politbüro yürütme kuruluna seçilen dört kişinin arasında Çu En Lay'ın manevi oğlu Li Peng (59)'nın yanısıra iki yaşlı üyenin daha bulunması, halen parti yönetim kademelerinden Deng'in reformcu politikasına karşı belli bir muhalefet olduğunu göstermektedir.

Deng, önemli bir karar olarak da Danışma kurulu başkanlığından ayrıldı. Yerine ona rakip olan kesimden biri getirildiyse de, bu organın işlevi oldukça daraltılarak sembolik bir organ haline getirildi.

Kongrenin bir sonucu olarak, hükümeti oluşturma yetkisi Politbürodan Halk Ulusal Meclisine kaydırıldı.

Diğer önemli bir karar olarak, halen Çin'de en temel güç olan ordunun yönetiminde yapılan değişikliktir. Yapılan tüzük değişikliği ile askeri komisyon başkanlığına merkez komite üyesinin getirilme kaydı kaldırıldı. Komisyon başkanlığına bütün görevlerden çekilen Deng getirildi. Deng, yine yönetimde esas söz sahibi durumunda.

Sonuç olarak yorumcular Deng'in yönetimde esas halkayı elinde tuttuğu ve reform politikasının onaylandığını söylüyorlar. Ancak 1979'da başlatılan ekonomik-politik reformlar istenen sonuçları vermemiş ve geniş muhalefete yolaçmıştır. Nitekim, kongre reform programını benimsemekle beraber, Macaristan ve Yugoslavya örneklerine atıf yaparak temkinliliği karar altına aldı. Deng, MK üyelerinin yaş ortalamasını 70-80'den 55-60'a indirmeyi becermiş, kilit kurumlarına politik izleyicilerini yerleştirmiştir.

MASUM VE ONURLU İNSAN OLMANIN KOŞULU, DİRENİŞE SAHİP ÇIKMAKTIR

N. Sarê

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

Direniş Tohum Vermiş, Düşen Her Çiçeğin Yerine Yüz Yenisi Açmakta...

Aynı süreçte Moskova Üniversitesi'nde tarih ve biyoloji öğrenimi görmüş, Belgrad'taki mülteciler arasında yoğun faaliyetlerde bulunmuş ve birçok gazetenin yayımcılığını yapmış olan L. Karavelov 1869 güzünde Bükreş'te Bulgaristan Devrimci Merkez Komitesini kurar. Aynı yılın kasım ayında ise, Özgürlük gazetesini yayınlamaya başlar. O, Darwin'den Dreper'e kadar birçok yazarın ünlü eseriyle artık tanışmıştır. O, daha sonra çıkardığı **"Bulgariski Glas"** (Bulgarların Sesi) gazetesiyle ideolojik gelişiminin doruğuna varır. Ancak, onun programsal çalışmasında, "barışçıl yol" ile devrim arasında ikirciklilik içinde olduğu görülür. Bu, tüm Bükreş Merkezini de etkiler. 1969-70'lerde komite daha radikal yönelimlere giremez; bu ise kaçınılmaz olarak bölünmelerle sonuçlanır. Bulgaristan Devrimci Merkez Komitesinin (BDMK) önderliği yurt dışında, komşu ülke Romanya'da bu ikircikliğe, giderek uzlaşma ve reform arayıcılığına düşerken, devrimin en fazla yükseltilmesi gerektiği bir dönemde emperyalizmin dayattığı siyasal çözümlere kulak kabartırken, çetecilik (gerilla) döneminin zorlukları ve birçok başarısızlığı doğrudan yaşayanlar Bulgaristan'ın politik özgürlüğü için daha kararlı, pratik devrimci eylemlere yönelirler. Bu grubun başında Levski bulunur.

Batak Kilisesi'ndeki vahşetten bir görüntü - 1876

Önder, Kurtuluş İçin Savaşan Halkın Tek Kişide Somutlanışıdır; Direniş, Önderlerini Yaratır

6 Temmuz 1837 doğumlu Vasil İvanov Kunçev, Bulgar tarihine Vasil Levski olarak geçer. Karlovo'da boyacılık yapan bir esnaf ailesindendir. 14 yaşında iken babasını kaybedince çok nüfuslu ailenin geçimi ile ilgilenmek zorunda kalır. Levski, rahiplik yapmaya çalışırken, Rokovski'nin Belgrad Lejyon'una çağıran Bulgar gençliğine hitabesini öğrenir ve tereddütsüz Belgrad'a gider. Ondan sonra Rokovski'nin devrimci düşüncelerinin derin etkisini taşımaya başlar. Karlovo'ya döndüğünde rahiplik cübbesini atar ve öğretmenliğe başlar. İki yıl sonra Yaş'a geçip Rokovski ile ilişki arar. 1867 yılında Panayot Hitov komutasındaki çeteyle, bayraktar olarak ülkeye girer. Bir sonraki yılda Levski Belgrad'ta yeniden Lejyon kıyafetini giyer. 2. Lejyon'un da dağılmasından sonra bir süre hasta yatan Levski, buradan Panayot Hitov'a tarihsel mektubunu yazar. Bu mektubunda vatanı için yüksek amaçlı bir işe atılmak üzere olduğunu şu sözlerle duyurur. *"Tanrı izin verirse, kazanırsam, bütün bir halk için kazanacağım, kaybedersem sadece kendim kaybedeceğim"* Bu, aynı zamanda Levski'nin bir yol ayrımına geldiğine ve siyasal mücadelede yeni yolların arayışı içinde olduğuna işaret eder.

Vasil Levski, Aralık 1868'den Mart 1869'a kadar bu amaçla Bulgaristan içinde ilk gezisini yapar. Ardından iki ay Bükreş'te geçirdikten sonra, 1 Mayıs 1869'da ikinci Bulgaristan turuna yönelir. Bu kez dolaştığı şehir ve köylerde devrimci komiteler oluşturur. Aynı yılın 26 Ağustos'unda Bükreş'e döner ve yaklaşık bir yıl mülteci kesim içinde çalışır. Hareketin merkezini ve önderliğini ülkeye taşımak için ikna etmeye çalışır. O, daha fazla, hareketin sınır ötesinden yönetilmesini zararlı bulur. Bunun bir yozlaşma, uzlaşmalar mantığına yöneleceği tehlikesini sezer. Fakat Levski, burada anlayış bulmaz, önderliğin dışa dayanması ve buna fazlaca güvenmesi, ülke içinde devrimci hareketin başına geçmeyi kabul etmemesi karşısında; sonuç vermeyen yoğun tartışmalardan sonra Bükreş'i terkederek Bulgaristan'daki büyük davasını gerçekleştirmeye yönelir. Levski, artık ülke içi hareketin başındadır. Onun yönetimi altında iki yıl içinde Bulgaristan'da şehir ve köylerde birçok yerel devrimci komite oluşturulur. Daha 1869 yılında O, Karlovo, Sopot, Plovdiv, Pazarcık, Laskovets, Stare Zagore, Sliven, Loveç vs.'de artık devrimci yerel komiteler oluşturmuştur. Binlerce Bulgar tüccarı, zanaatçısı, köylüsü, öğretmeni ve papazı devrimci örgütlenmenin aktif hareketi içine çekilir. Loveç Komitesi, Bulgar Devrimci Merkez Komitesi (BDMK) veya hareketin merkezini oluşturur. Diğer bir deyişle, bu komite, Geçici Hükümet olarak değerlendirilir. (Loveç Komitesinin hepsi, merkez komitesine dahil değillerdir. Yani merkez komitesinin kendisi sadece Loveçlilerden oluşmuyor. Başkanı Levski Karlovo'lu iken, ülkenin her alanından militan önderler yer alır. Ülke içinde oluşan harekete, dışarda bulunan önderliğe rağmen, Bükreş'ten Dimitar Opsti ve Angel Kinçgev gibi militan devrimciler yetişirler.

İç Devrimci Örgütün (İDÖ) yaratılması, Bulgaristan kurtuluş hareketinin bütün tarihinin en ileri aşamasını teşkil eder. İlk kez halk, toplumsal devrim savaşımında kaderini kendi ellerine alır. Levski'nin bundan sonraki amacı, ülke dışındaki devrimci güçleri İDÖ'nün iradesine tabi kılmaktır. İDÖ'nün yurtdışı temsilciliğine Levski, tüccar Daniyel Hr. Popov'u atar; onu, Romanya ile Rusya'daki mülteci devrimcilerle ilişki yürütmesini ve onları, vatan için yararlı hale gelmeleri için halk örgütlenmesinin hizmetine sevk etmesiyle görevlendirir.

İDÖ'nün kurtuluş hareketinin temel gücü haline gelmesi ile Levski, gündemde olan devrimin temel ilkelerini, hareketin ideoloji ve politikasını tayin etmeye yönelir. Levski'nin asıl hareket noktası, halkının tükenmez gücüne olan inancı idi. O, bağımsız ve egemen bir devrimci hareketin gelişimini esas aldı. Yabancı güçlerle her türlü işbirliği, Bulgar halkına sadece acı ve güçlükler getirdiğini, devrimini engellediğini açıkça gösterdi. V. Levski 1871 Eylül'ünde P. Hitov'a gönderdiği bir mektupta yurt dışındaki örgütlenmeyi, Bulgar hareketi adına herhangi bir yabancı devletle antlaşma ve ittifaka girmemelerini kesin bir tarzda belirtmektedir. O, çok açık bir şekilde devrimin sadece halkın öz gücüne dayanabileceğini vurgulamaktadır.

Levski, gündemdeki devrimi şehir ve köylerde gelişebilecek ortak bir halk ayaklanmasında görüyor. Ona göre ayaklanma, Türk ordu güçlerinin hareketini güçleştirmek için, kış aylarında patlak vermelidir. Ulusal kurtuluş niteliği olan devrime bütün halkın katılması gerektiğini belirtiyordu. Örgütlenen komiteler de bu anlayışın bir ifadesiydi. Kesin verilere dayanmayan bir istatistiğe göre, 1001 üyelik bir komitede 186 üye ara katmanlardan, 7 üye büyük-burjuva, 271 köylü, 15 üye çırak ve kalfa, 196 öğretmen, 95 papaz ve 214 üyenin sosyal durumu tespit edilememiştir.

O, ulusal kurtuluş savaşını köklü bir devrim olarak görüyordu. Yönetmelik taslağında gelecekteki yönetimin idari biçimini demokratik bir cumhuriyet olarak öngörüyordu. Onun program taslağında şu sözlerini okumak mümkündü: *"Bulgar devletinin geleceğinde Bulgarlar, Türkler, Yahudiler vs. tüm ilişkilerde eşit haklara sahip olup, tüm ulusal ve vatandaşlık haklarını kullanabileceklerdir. Bütün halkların oy çoğunluğuyla kabul edilecek bir anayasaya bağlı olacaklardır"* Görüldüğü gibi teorik anlamda daha o tarihte ulusal sorun en demokratik bir tarzda çözümleniyordu.

> ***"... Ayaklanma kanla sonuçlanmıştır. Ama tek bir Bulgarın ve dünyadaki namuslu insanın önderlerini ve savaçılarını; niçin ayağa kalktılar, katliama neden oldular diye suçlamak akıllarının uçlarından bile geçmez"***

1871 yılının sonlarında program taslağı komitelere ulaştığında, artık Levski sadece Bulgaristan ulusal devrim gücünün ve otoritesinin önderi değil, kurtuluş hareketinin ideolojik ve politik stratejisinin bir dahisiydi.

İDÖ'nün kuruluşu ve güçlenmesiyle 1870-71 yıllarında fiili olarak Bulgar devrimci hareketinin iki merkezi ortaya çıkmıştı. Biri, Levski'nin önderliğinde Bulgar toplumunun kurtuluşunu en demokratik çözümde gören iç merkez; ikincisi ise, ağırlıklı olarak devrimci propaganda ile uğraşan Bükreş'te L. Karavelov'un önderliğindeki merkez.

1871 yılında bu iki merkezi birleştirme eğilimleri doğdu. V. Levski ve İDÖ, dışardaki mülteci grubun imkanlarını, legal propaganda koşullarını ve genel bir ayaklanmanın hazırlığı için silahlanma maddiyetinin gereksinmesini iyi anlayabiliyorlardı. Bükreş'teki merkez de, iç merkezden ve ülke halkından kopuk hareketlerinin mantıksızlığını görebiliyordu. İşte bu koşullarda koordinasyon ve yakınlaşma eğilimleri doğdu. Bu nedenle 29 Nisan-5 Mayıs 1872 tarihleri arasında ortak bir toplantı düzenlenir.

Haklı Bir Savaşta Ölüm, Ölümsüzleşmektir

Ülkedeki devrimci hareketin önderi, 1 Haziran 1872'den itibaren ayaklanma hazırlıklarına koyulur. Eylül-Kasım 1872'de ülkenin en önemli alanlarında devrim merkezleri oluşmuştu. Komitelerin genel denetimi ve düşman faaliyeti hakkında bilgilenmek için gizli polis teşkilatı kurulmuştu. Aynı şekilde oluşan gizli posta faaliyeti için kodlar, parolalar ve takma isimler (alan ve kişiler için) tespit edilmişti. O, aynı zamanda silah temini ve zenginlerin mülkiyetini kamulaştıracak özel gruplar oluşturarak, 1872 yazında bütün ülkede devrim arifesi havası yaşanıyordu. Bu durumlar yaşanırken, safları demoralize eden bazı olaylar yaşandı. Ülke içi önderin yardımcısı D. Opşti, komiteler arası maneviyatı sarsıcı faaliyetler yürütür. Bu durumda D. Opşti ve bir grup arkadaşı Türk polisi tarafından yakalanırlar. Opşti ve arkadaşlarını, bir eşkıya hareketi değil de, bir devrimci hareket olduklarını kanıtlamak ve davaya siyasi bir nitelik kazandırmak için örgüt komitelerini açıklama gibi bir taktiğe başvururlar. Türk yönetiminin yoğunlaştırdığı istihbarat faaliyeti ile birçok komite açığa çıkarılır ve dağıtılır. Karşı-devrimin bu hamlesi V. Levski'yi Güney Bulgaristan'da yakalıyor. O, komiteyi hemen uyararak, Bükreş'e mevcut durumun değerlendirilmesi için hareket eder. Fakat Loveç'in bir köyünde konakladığında bir ihanet sonucunda Türk polisinin eline geçer. Levski işkencede ve mahkemede Bulgar ulusunun tarihi haklarını kahramanca savunur. İdama mahkûm edilir ve 6 (19) Şubat 1873 tarihinde Sofya yakınlarında asılarak idam edilir.

Levski'nin ölümünden sonra Bulgar devrimci hareketi derin bir krize girdi. Yeniden ayrılıklar gündeme geldi.

Yurt dışındaki L. Karavelov ayaklanma çağrıları yapıyor ve Bükreş'te genel bir toplantıya çağrı yapıyordu. İç örgütten sadece iki kişi gelir. Toplantı hiçbir karar alamaz ve fiili olarak 1873 Mayıs toplantısı BDMK'nin tasfiye hareketidir. Ülke içi bazı bölge komiteleri Bükreş'teki önderlerin düşüncesini reddederler ve Ağustos 1874'te Bükreş'te ikinci bir toplantı çağrısı yaparlar. Devrimci hareket-

Devamı 19. sayfada

GEÇEN SAYIDAN DEVAM

KÜRDİSTAN KADINI VE CEZAEVİ

RÊZAN

"Bunlar daha çok öğrenci kesimden gelmedir. Bunlara yüklenilen suçlar da ortak benzerlikler göstermektedir. Belki bir iki defa propaganda yapmış olmak ve PKK'ye sempati duymaktır bütün suçları. Çoğunluğu da, bu kesimden gelen kadın ve kız tutuklular oluşturmaktadır. Bunda, genç olmalarının verdiği ataklık ve aydın olmalarının da rolü vardır. Ama bunun karşılığında ödedikleri bedel çok ağırdır. Gençliklerinin baharını zindan karanlığında, kalın duvarlar ardında ve acımasız bir vahşet altında yaşamak zorunda bırakılan insanlar, daha polis sorgu merkezlerindeyken, erkek tutukluları çözmede bir araç olarak kullanılmadan tutalım da, kadınlık ve insanlık onurları ve toplumsal değer yargıları üzerinde, bedenleri üzerinde gerçekleştirilen her türden baskı, işkence ve hakarete maruz kaldılar. Cezaevinde karşılaştıkları işkence uygulamaları ise daha boyutludur. Sürekli işkence altında şekillenen bir yaşamda, toplumsal zayıflıklar, hastalıklı yapılar da bu genç insanlar şahsında daha çok su yüzüne çıkmıştı. Ve düşman, bundan yola çıkarak bu çocuk yaştaki kadın ve kız tutuklular üzerinde aklın ve mantığın sınırlarını bile zorlayan fiziki ve psikolojik işkenceler uyguladı. Hepimiz için geçerliydi bu durum. Fakat ne var ki, toplumsal bilinçten yoksun bu genç ve çocuk denecek yaştaki kadın ve kızlar, bizlere göre daha dezavantajlı bir durumdaydılar. Bizler, düşmanın uygulamalarının niyesini, niçinini, yani siyasi yönünü görüp değerlendirebiliyorduk. Ama, bu genç insanlar bunu yapamıyordu. Doğal olarak, bu ve benzeri durumlar, çoğunlukla devrimci otoriteyi reddetmeyi, karşıdevrimci otoriteye boyun eğmeyi de beraberinde getiriyordu. İşkencenin yarattığı korku, kuşku, tereddüt, bireycilik, ailecilik, hemşericilik vb. olguların da ön plana çıkması, bu genç kadın tutuklular üzerinde düşmanın oyunları için elverişli bir zemin yaratıyordu. Özellikle de kadınların namusuna yönelik tecavüz ve bu yollu tehdidin sürekli kılınması, mevcudiyetinden bile sözedilmeyecek 'suç'ları kabullenmeye götürüyordu kişiyi. Ve istisnai de olsa, bu yollu kabullenişler, idam istemiyle ağır cezalarla yargılanmaya kadar uzanıyordu.

"Sömürgecilerin, sıradan bir yurtsever için aldığı bu ceza ölçüsü, devrimci kadın tutuklular ve teslimiyeti reddeden her tutuklu, her yurtsever kadın için daha ağırdır. Devrimci kadınlar olarak, sayımız az da olsa, düşmanın boy hedefi durumundaydık. Sıradan bir yurtsevere uygulanan işkence, gözdağı vererek yıldırmayı ve devrimci harekete olan desteğini kesmeye yönelikti. Ama devrimci kadınlar için bu ölçü daha kapsamlı ve hedefi daha genişti. Yani düşürmek, çözmek ve ihanet etmeye zorlamaktı.

Soru: *Faşist-sömürgeciliğin tutuklular üzerindeki politikaları, insani onurlarını zedelemek, işkence ve bu yolla çökertmek, davalarına ihanet ettirmektir. Buna göre kadınlar üzerinde hangi baskı ve işkence yöntemleri ağır basıyordu. Bunlar hakkında bilgi verebilir misiniz? (Sağlık, yiyecek, dayak görüşme yasağı vb.)*

Cevap: Biz kadınlar üzerinde uygulanan işkence yöntemleri, erkek tutuklulara uygulanandan farklı değildi. Arada yalnızca nüans farklılığı sözkonusuydu.

Evet... Biz kadınlar üzerinde ne tür baskılar uygulanıyordu. Baskı ya da diğer anlamıyla işkence, biz kadınlar üzerinde daha çok 'namusa ve onura' yönelik olarak uygulanıyordu. Kaba dayak, falaka, meydan dayağı, sıra dayağı vb. bizim için artık olağan şeylerdi. Diğer bir deyimle bunlar artık, yaşamımızın doğal bir öğesi durumuna gelmişlerdi. İnsanoğlu açısından oldukça anormal ve yadırganacak bir durum olsa da, böyleydi.

İşkenceci için zaman mefhumu ve sınır yoktu. Her an her dakika işkence altında geçen bir yaşamı düşünün. Onurunuzun, toplumsal değer yargılarınızın, insani ölçülerin en vay türden ve en incesinden en kabasına kadar önceden uzun uzadıya hesap edilmiş işkence ve uygulamalarla ayaklar altına alınmasını düşünün. İlk bakışta kabul edilemez, dayanılamaz geliyor böylesi bir yaşam. Ama, bence öyle değil. Doğada her şey kendi karşıtını da bağrında yaşatır. Toplumsal gelişimde buna tanık oluruz. Tarihin de tanıklık ettiği gibi, baskı ve zulmün olduğu yerde buna karşı başkaldırı her zaman vardır. Demek istiyorum ki, **işkenceci, işkence uyguladığında; işkenceye uğrayan da kendine özgü yöntemlerle bunun karşısına dikilmiş ve düşmanın varmak istediği hedefi boşa çıkarmıştır.** Cezaevi için söylenen bir söz vardır: Siyasal bir okul olarak tanımlanır cezaevleri. Ki, bu doğrudur. İnsanoğlu, bizzat yaşayarak, görerek öğrenir. Bilgilenme ve aydınlanma, yaşamın içinde saklıdır. İnsanoğlu onu bulur, ortaya çıkarır ve kendinden sonraki nesillere aktarır. Bu anlamda, cezaevleri bizim için de, hazine değerindeki bilgi, deney ve tecrübenin kazanıldığı bir okul olmuştur. Yani, kitaplarda okuduklarımızı bizzat bu politik savaş anıda yaşayarak öğrendik. Sömürgecilik denen olayı çıplak bir biçimde burada tanıdık. Ve onunla mücadele yöntemlerini yine bu alanda kavradık, hayata geçirdik. Sözün kısası, cezaevleri bizim için gerçekten de siyasal bir okul oldu. Hele hele, biz kadın tutuklular için böylesi bir okulun anlam ve önemi daha başkadır. Kazanılan deney ve tecrübe ile alınan ders, yaşamsal önemdedir.

Biz kadın tutuklular üzerinde daha çok, namusa ve onura yönelik uygulamalar ağır basıyordu demiştim. Buna bir örnek vermek istiyorum.

Biz tutsakların İNSAN MEZBAHASI adını taktığımız Diyarbakır cezaevindeki işkence uygulamaları, cunta sonrası tırmanışa geçerek, 1981 yılının başlarında tam anlamıyla sistemleşerek kurumlaşmıştır. 1980 yılı kasım ayından itibaren, cezaevi müdürü piyade binbaşı Alaattin Bayar ve Hv. Bşç. Mevlüt Akkoyun (kendisi kontr-gerillanın kıdemli elemanlarındandır) cezaevinde bir sorgu merkezi oluşturdular. Bu sorgu merkezine dönüştürülen yer, biz kadınlar koğuşunun tam karşısında bulunan ve sinema solunu olarak adlandırılan bölümdü. Koğuşlarından zorla alınıp getirilen tutuklular burada işkenceye alınıyor ve gece yarılarına kadar sorgulanıyorlardı. Biz kadınlar, çığlık seslerinden duramiyorduk. Derin bir acı duyuyorduk. Hemen belirteyim ki, insanın çektiği en derin acı manevi olarak çekilen, duyulan acıdır. Bir başkasına gözlerinizin önünde işkence yapılması ve bunu size seyrettirmeleri karşısında duyulan acıyı, dünya halklarının lügatında bulunan hiçbir kelime tarif edemez. Öylesine bir acıdır bu.

Bazen de, **işkence gören insanların seslerinin kaydedildiğin bantları dinletiyorlardı. Koğuşumuza bitişik olan koridorda, askerler aldıkları emirlerle kuru gürültü çıkarıp tedirginlik yaratıyor, bizlere uyku uyutmuyorlardı. Sonra, ahlaksızca sözler sarfediyor ve hakaretlerde bulunuyorlardı.** İşkencelerin tırmanışa geçtiği 1981 yılı başında, bu uygulamaları protesto amacıyla başlatılan açlık grevinin hemen bitiminde, başını Mevlüt Akkoyun'un çektiği cezaevi işkence timi, korkunç bir saldırıya geçti. Koğuşlar basıldı. Eşyalarımız parçalandı. Ve teslimiyeti kabul etmeyen tutuklular zincir ve kalaslarla dövülerek, yerlerde sürünerek hücrelere dolduruldu. Bu genel uygulamalardan biz kadınlar koğuşu da nasibini aldı.

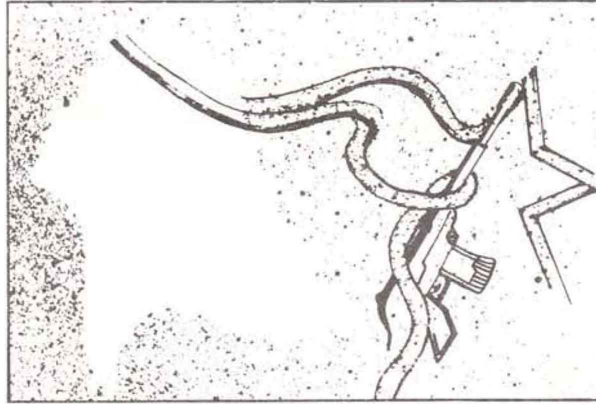
Kanalizasyon 3 aydır (Kasım-Aralık-Ocak) tıkandığı halde, cezaevi yönetimi açmamakta diretiyordu. Bizler, pisliğin içinde, pisliklere bataçıka yaşıyorduk. Kedi büyüklüğündeki fareler (cirdonlar) etrafa mikrop saçıyor ve ortalıkta cirit atıyordu. Kişi başına, 24 saat için bir lokma ekmek veriliyordu. Ekmeklerden böcek çıkıyordu. Üstelik hamur su ile değil mazot ya da gazyağı ile yoğrulmuştu. Yaşamak için yemek zorundaydık ve yiyiyorduk.

12 Ocak 1981 tarihinde Hv. Bşç. Mevlüt Akkoyun, Asteğmen Hamdi ..., bayan polis memuru Zekiye, blok çavuşu Şerafettin ve 30-40 kadar asker koğuşumuza baskın düzenlediler. Kurallara uymamızı, sayıma kalkmamızı ve istiklal marşı okumamızı söylediler. Biz kurallara uymayacağımızı ve dediklerini yapmayacağımızı söyleyince; zincir, jop ve sopalarla saldırdılar. Rastgele vuruyorlar, saçlarımızdan tutup havaya kaldırıyor ve yerlerde sürüklüyorlardı. Askerler, elle sarkıntılıkta bulunuyor ve ahlaksız küfürler söylüyorlardı. Bu meydan dayağı faslı bittiğinde çocuk yaştaki üç kişinin A. K., S. K., K. K. kolları kırılmış, yaşlı kadınlar da aldıkları darbeler sonucu bayılmışlardı. Mevlüt Akkoyun istediğini başaramayınca *"Hepinizi köpek gibi geberteceğiz. Yavaş yavaş öldüreceğiz. Elimizden kurtulamayacaksınız. Paşamız bize sınırsız yetki verdi!"* vb. sözler sarfederken, bir taraftan da askere yeni bir komut vererek, koğuş kıdemlisini ve diğer bir kadın tutukluyu hücreye kapatmasını söyledi. Bizler buna yeniden karşı koyup arkadaşlarımızı vermek istemeyince yeni bir meydan dayağı başladı. Sonuçta, koğuş kıdemlisini ve G. Ö. isimli kadın tutukluyu yerlerde sürükleyerek insan dışkısı dolmuş hücreye kapattılar. Aradan iki gün geçmeden, bu kez aynı tim, arama yapmak bahanesiyle yeniden koğuşa baskın düzenlediler. Geldiklerinde akşam saat sekizdi. Eşyalarımızı yere atıp pislettikten ve bir kısmını da parçaladıktan sonra yeniden sayıma kalkmamızı istediler. Biz kalkmayacağımızı belirtince de Mevlüt Akkoyun, askerlere emir vererek koğuşun elektriklerini söndürdü ve yanındaki ekibiyle birlikte koğuşta oturmaya başladı. Aradan çok geçmeden askere yeni bir emir vererek, içki masası hazırlamasını söyledi. Bizim karşı koymamızın mükafatı yeni bir sıra dayağı oldu. Saatler ilerledi ama Mevlüt Akkoyun koğuşu terketmedi. Askerlere emirler yağdırmaya başladı, *"Oğlum, gidip pijamalarınızı getirin. Kadınların yatakları boş. Sizi bekliyorlar"* yollu adice sözler sarfediyor ve kahkaha atıyordu. Psikolojik yaptırım uyguluyordu. Bu yöntemle bizi yıldırmaya çalışıyordu. Ama biz, inatla bekliyorduk. Askerine verdiği emirlerin blöf olduğunu da biliyorduk. Sonucun ne olacağını bekliyorduk. Ve sonuçta; saat sabahın 04'ünü gösterdiğin de, bu onur kırıcı yöntemle istediğini elde edemeyeceğini anlayan M. Akkoyun, havalandırma, ziyaret, gazete, çay, kantin, doktora çıkmanın tümden yasaklandığını söyleyerek çekip gitti... Küfür, hakaret ve tehdit savurarak tabi...

Çok geçmeden, Diyarbakır zindanının elikanlı celladı Esat Oktay Yıldıran ve işkence ekibi devraldı görevi.

Yanında hiç ayrılmadığı Co adlı köpeği ve işkence timiyle Esat Oktay'ın koğuşumuza gelmesi 25 Şubat 1981 tarihine rastlar. O dönem koğuşumuzda Türk solundan ve Kürt reformist gruplarından kadın tutuklular da vardı. Esat Oktay'ın ilk sorusu 'nesin?' oldu. Bizim cevabımız ise 'insanız...' Ama O, insan sözünden ürküyordu. 'Türküm' dememizi istiyordu. Biz, insanız ve Kürdüz dedikçe, O, azgınlaşıyor ve ağzından köpükler saçarak köpeği Co'yu üzerimize saldırtıyordu. Askerlerine (komando taburuydu) emir vererek dayağa başlamasını söyledi. Ortalık ana-baba gününe dönmüştü. Cop darbeleri altında çığlıklar yükseliyordu. Biz ellerimizi yumruk yapmıştık. Onlar açmaya ve copla vurmaya çalışıyorlardı. Bütün çabalarına rağmen ellerimizi açamayınca rastgele vücudumuza vurmaya başladılar. Daha çok belimize vuruyorlardı. Sarkıntılıkta bulunuyorlardı. Ve onur kırıcı küfürler ediyorlardı. Sonuçta bu dayak faslından sonra, "Türküm" demeyi ve "istiklal marşı" okumayı reddeden 3'ü çocuk toplam 7 kişi hücreye kapatıldık. Diğer koğuşta kalanlar, bizden olanlar biri hariç geriye kalanlar sıradan yurtsever ve halk kesiminden tutuklandılar. Ve Türk solu (Partizan, Dev-Yol) ile Kürt reformist gruplarından (Kawa, ÖY) olan bayanlar ise daha başta teslimiyeti seçmişlerdi.

DEVAM EDECEK

Göstermeseler de sana
yıllarca gökyüzünün
rengini
Duyurmasalar da
bir damlacık
su sesi.
Ekmek yerken bile
çözmeseler
elindeki zinciri.
Ve bir gün
parça parça edip
yüzseler de derini
sakın eğilme!..

Sanatı ve Mücadeleyi Halk İçin Yapmanın Gereğine İnanan ve Bu Uğurda Yaşamını Feda Eden Devrimci Bir Sanatçı:

SEFKAN

YAŞAMI

Celal ERCAN (Sefkan) 1960 yılında Dersim-Çemişgezek'e bağlı Laluşağı köyünde doğdu. İlkokulu, ortaokulu ve liseyi Elazığ'da okuyan Sefkan, 1978 yılında Diyarbakır Eğitim Enstitüsü'ne kayıt yaptırır. Diyarbakır'da okuduğu yıllarda ulusal kurtuluşçu düşüncelerle tanışır ve PKK saflarına katılır. Okul için de ve dışında çeşitli görevler üstlenir. Devrimci çalışmalara profesyonel olarak katılmanın gereğine inanan Sefkan okulu terkederek Diyarbakır şehir merkezinde örgütsel-pratik görevleri yürütür. Aynı dönemde bir grup arkadaşı ile Lübnan-Filistin sahasına geçerek siyasi ve askeri eğitim görür.

Kısa süreli eğitimden sonra bir grup arkadaşı ile birlikte, ülkeye döner ve Dersim-Elazığ bölgelerinde askeri faaliyetlere sorumlu düzeyde katılır.

12 Eylül faşist darbesinin ardından en zor koşullarda bile devrimci çalışmalarını yürütür. 1982 yılının başlarında yeniden yurtdışına çıkar. Lübnan-Filistin sahasında devrimci eğitimini derinleştirir.

1982 yılının sonlarında ise Avrupa alanında çalışmalara katılır. 1984 yılının yaz başlarına kadar Avrupa'da çalışmalarını yürütür. Daha sonra yeniden ülkeye döner.

16 Nisan 1985 günü, IKP tarafından düzenlenen bir komplo sonucu 7 yoldaşı ile birlikte şehit düştü.

ÇAND • PÎŞE • TORE — KÜLTÜR • SANAT • EDEBİYAT

Sefkan, birçok şiir ve türkü güftesi hazırladı, bunları besteledi. Bütün şiir ve türkülerinde şehitleri, direnişi ve Kürdistan'ı dile getirdi. Kürdistan halkının yaşamının ayrılmaz bir parçası olan dağları türkülerinde çok dile getirdi. Dağlar, Kürtler için taşıdıkları bağımsızlık ve özgürlük anlamını en iyi bir şekilde Sefkan'ın türkülerinde bulur. Her biri ayrı bir önemde ve anlamda olan bu eserlerden bazılarını yayınlıyoruz:

KANDİL DAĞI

**Kandil Dağı'nda ses var
Kandil Dağı dumanlı
Dorukları gülmez olmuş
Yüreğinde çift yara**

**Kanıyor Karasungur,
İbrahim yoldaş kanda
Doruklarından akıyor
Süzülerek ovaya
Gübreliyor toprağı
Can veriyor tohuma
Kızıl gülden tarlalar
Bırakıyor ardında**

**Kandil Dağı toprağın
Çatlak çatlak susuz yazda
Karasungur bir burgudur
Deşiyor kuru çatlağı
Gün yüzü görmemiş umut
Nice sevdalarla dolu**

**Yarınlar omuzlarında
Fışkırıyor görkemli
Heybetli gür sesiyle
Toz duman kan içinde
Salıyor sularını
Susuz yaz çatlağına
Hücreler can buluyor
Bölük pörçüğe düşman**

4 MAYIS

**Bir 4 Mayıs sabahında
Sardı güneşi kara bulutlar
Kurşun yağıyordu
yağmurla beraber
İki genç yiğiden üzerine
Kurşun yağıyordu
yağmurla beraber
Hüseyin ile Seyfi'nin üstüne**

**Deldi kurşunlar bedenlerini
Aktı kanları yağmur sularıyla
Besledi büyüttü kan güllerini
Deve dikenlerine inat**

**Ne kurşun susturdu
haykırışlarını
Ne yağmur söndürdü
isyan ateşini
Taşıdı kızıl bayrağı
iki yiğit
Soldurmadılar kan güllerini**

BİR DOĞUŞUN HİKAYESİ

**Duyuyor musun Diyarbekir?
Duyuyor musun onların sesini?
Dinle
şimdi sıra sende.
Titre... titre
sarsıla sarsıla
midende bulantı
düşmana kusana kadar.
Onlar yabancı değil sana;
sömürüye düşman...
emeğe dost.
Onlar;
Newroz ateşiyle
taş duvarlarını parçalayan
Çağdaş Kawa'nın yoldaşları.
Onlar;
zindan direnişlerinin
zincir tanımayan
ölümsüz örgütleyicisi
Hayri DURMUŞ'un
öğrencileri.
Onlar;
hücrelere sığmayan gür ses
enternasyonalizmin
bükülmez bileği
Komutan Kemal PİR'in
askerleridir.
Senin değil Amed;
15 Ağustos
onların günü bugün...**

DERSİM DAĞI

**Teman köyünü bastılar
Delil Doğan'ı vurdular
Al kanlara buladılar
Şahitsin sen Dersim dağı**

**Dersim dağı Dersim dağı
Derelerin kanla dolu
Ahın yerde kalmayacak
Başı duman Dersim dağı**

HARMAN YERİ

**Harman yerinde çocuklar
Çocuklar mahpuslarda
Ellerinde çapalar var
Kelepçe kollarında**

**Bakıyorlar damlardan
Akıcı bulutlara
Kör karanlık gecelerden
Sökecek şafaklara**

**Kimi kışlar yürümüş
Çıplak ayaklarıyla
Umut demiş ekmek demiş
Kıl kara çadırlarda**

**Bir gün dur demiş gidişe
Küçücük parmaklarıyla
Yürümüş devin üstüne
Diş tırnak çapalarla**

Sefkan'da müzik ve resim sevgisi gibi, ilerici düşünceler de daha küçük yaşlarda başlar. Sömürgeci zulüm ve kısa bir dönem önce yaşanan Dersim katliamının gerisinde bıraktığı izler ve anılar onda ulusal duyguları canlı tuttuğu gibi derin bir halk sevgisine kavuşmasını da birlikte getirir. Resimlerinde ve türkülerinde bu sevgiyi dile getirir.

Sazının tellerine vurduğu mızrabı kadar, fırçasını da büyük bir ustalıkla kullanır. Sazından, Kürdistan halkının acısı, özlemi; bağımsızlık ve özgürlük kavgasının sesi yükselir. O, notalarını bunun için dizelere dönüştürür. Fırçasını da yine aynı büyük amaç için kullanır. Eserlerinde hep bu temayı işledi.

Devrimci düşüncelerle tanışması ve Kürdistan'ın bağımsızlığı ve özgürlüğü için ulusal kurtuluş mücadelesine katılması, O'nun bu değerlere verdiği önemin en belirgin bir örneğidir. Sadece söyleyerek ve çizerek değil, aynı zamanda elde silah savaşarak da bu değerlere bağlılığını gösterdi.

Sefkan, kısa süren devrimci yaşamı boyunca en önemli ürünlerini 1982-1985 yılları arasında verdi. Kısa yaşamı süresince sanatta en olgun dönemini bu yıllar oluşturur. Bu yıllarda şairliği ve yazarlığı da geliştirir. Siyasal içerikli makalelerin yanısıra, kültürel alanda birçok konuda yazılar hazırlar.

Bu dönemde, birçok çevrenin bağımsız sanatçılar olarak ortaya çıkmasına karşı büyük bir mücadele yürüttü. Sanatını bunun için kullandığı gibi, aynı zamanda bunlara karşı siyasal bir mücadele de yürüttü. Lenin'in **"Kahrolsun partisiz edebiyatçılar"** sloganını rehber aldı. Buradan hareketle, Kürdistanlı bir sanatçının yerinin bağımsızlık ve özgürlük mücadelesinin safları olduğunu ısrarla savundu. Birçoklarının tersine O, ulusal kurtuluş düşüncelerine sıkı bir bağlılığın zorunluluğuna inanıyor ve bu görüşü savunuyordu.

Bu amaçla, Kürdistanlı yurtsever sanatçıların, bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine daha büyük bir destekte bulunmaları için örgütlenmelerine büyük önem verdi. **HUNERKOM**'un kurulmasında ve çalışmalarını düzenli olarak yürütmesinde önemli bir rol oynadı.

Serxwebûn sayı 23 ve 24'te yayınlanan **"Halk... Mücadele... Sanatçı"** başlıklı yazısında bu görüşlerini şu şekilde dile getirir:

"... Halk ve mücadelesi kendi yansımasını her alanda olduğu gibi, sanat alanında da bulur. Elbette böylesine mücadeleler içerisinde çıkan değerler mutlaka işlenecektir. Mutlaka bu değerler güçlü sanat harikalarını ortaya çıkaracaktır. Sınıf çıkarları için insanların biribirlerine kastettikleri bir dünyada, bu yapıya kapalı gözle bakıp olayların etki alanı dışında bir yerlerde sanat eseri ortaya çıkarabilmek mümkün müdür? Hele hele kendisine halk sanatçısıyım diyen bir insan için, halkın maddi yaşam koşulları ve halkın mücadelesi, mücadele uğruna kan döken şehitlerin mücadelesi, öncü rolleri gözardı edilebilir mi? Veya bunları gözardı edenlere halk sanatçısı denilebilir mi? Lenin şöyle diyor: 'Kahrolsun partisiz edebiyatçılar.' Üzerine kitap yazılası bir cümledir bu. Anlamak isteyenler için anlamla yüklüdür."

Sefkan'ın daha birçok makaleleri, yazıları çıktı. Hepsinde de bir sanatçının halk için yapması gerekenleri dile getirdi. Bu anlamda Sefkan, sanatçılığı devrimcilikle, devrimciliği savaşçılıkla bütünleştirmiş ender sanatçılardan biridir. O, gerçek anlamda bir sanatçılığın proletarya partisinde, Kürdistan Bağımsızlık ve Özgürlük Mücadelesine katılmaktan geçtiğini biliyordu. Kendi yazısında bu konuda görüşlerini şöyle dile getirir:

"Ulusal kurtuluş hareketi, en önemlisi kitleselleşen bir hareketin öncüsü olan Partimizin devrimci sanat ve kültür alanında ihtiyaçlarına cevap vermek gerekiyor. Kürtçeyi ve Kürdistan tarihini, kültür değerlerini çok iyi öğrenmek ve bilince çıkarmak gerekiyor; bunun için de en uygun olan Kürdistan somutunda böyle bir araştırmayı derinleştirmek gerekiyor. Böylece devrimci sanatta üzerimize düşeni yerine getireceğimiz inancındayım."

Sefkan, davaya bağlılığını ve bir sanat emekçisi olarak görevlerini en iyi bir şekilde yerine getirmeye çalıştığı bir dönemde şehitler kervanına katılarak ölümsüzleşti.

Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan...

Baştarafı 13. sayfada

yaşandı. Kırdan şehirlere kitlesel göç, proleterleşme, kitlesel işsizlik ve mevsimlik işçiliği doğurdu. Sömürgeci olanaklarla, ona hizmet temelinde küçük-burjuva ve aydın kesim doğdu. Sindirilen toplum, bu sürece fazla direnemedi. Askeri zor, kültürel ve ekonomik politikalarla birleştirilerek, Kürdistan'dan, ülkeden kopuş ve asimilasyon anlamına gelen büyük bir göç başladı. Bu sürecin büyük yıkımından her sınıf ve tabaka etkilendi. Toplum derin bir tahribat geçirdi. Emperyalizme bağımlı Türk burjuva sömürgeciliği, burjuva sömürü ve kültürel, sosyal kurumları en yoz ve talancı bir tarzda geliştirerek, Kürdistan toplumunu yoksullaşma, yozlaşma ve asimilasyon sürecine soktu.

Kürdistan kadını bu süreçten en çok zarar gören kesim oldu. Onu çağdaşlarıyla kıyaslamak mümkün değildir. O, adeta çağın gerisinde oldu. Her haktan yoksun, üzerinde her türlü oyunun rahatlıkla oynandığı, ucuz ve değersiz bir nesne haline getirildi.

Türk sömürgeci kapitalizmi altında onunla uzlaşan, çağ dışı aşiretçi-feodal üretim, sosyal, düşünsel yapısına denk düşen ortaçağ ilişki, kurum ve gelenekleri bütün olumsuzluğu ile kadın ve ailenin üzerine çökmüştür.

Aile, dar ve çağdışı üretimin, dar bir sosyal bilincin, idealizmin, çekişmenin, dedikodunun yatağı olmuştur. Kürdistan aşiretçi-feodal yapı ve ailede kadın; hiçbir hakkı olmayan, ailenin bile sosyal, üretim çıkarları üzerinde söz hakkı olmayan, gün boyu emek gücü olarak çalışan, çocuk yapan, bunun yanında dini ve aşiret yasalarıyla her şeyden dıştalanan en değersiz varlıktır.

Sömürgecilikle başedemeyen, toplumsal gerilik, ekonomik sorunlar içinde boğulan çaresiz aile, mezhep sapkınlıklarının, rikkatların yatağı olmaktadır. İslamiyet ve aşiretçilik kadını, yaşamı dahil her şeyi üzerinde erkeğin tasarrufu olan mülk durumuna getirmiştir. Kadın istendiğinde boşanıp sokağa fırlatılmakta, hatta öldürülmektedir. Bütün ortaçağ dinleri gibi İslamiyet, mezhep ve tarikatlar kadına direnmemeyi, erkeğe boyun eğmeyi ve köleliği telkin ederek, bu durumu kurumlaştırır. Kadının bütün hüneri kendini pahalı bir süs eşyası olarak sunması, aşiret-aile çelişki ve çatışmalarında fitne yatağı olması, dini-mezhepsel ve kölelik yükümlülüklerini iyi yerine getirmesidir. Kültürel, ekonomik, sosyal, siyasal yaşamına ilişkin kararlardan soyutlanan kadın, kendine reva görülen kölelik statüsünü kaybetmemek için tutuculaşır. Kadının katlı ezilmişliği, onu ulusal ve toplumsal değerlerin, güçlü bir potansiyeli haline getirse de, yüzyılların geleneklerinin baskısı altında, bu potansiyelini harekete geçiremez. Ulus ve sınıf değerlerinden soyutlanan kölelik statüsü namus olarak sunulur.

Türk burjuva sömürgeciliği, Kürdistan toplumu ve kadınını bu savunmasız ve geri yapıda yakalar. Ulusal değerlerin talanı, kültürel asimilasyon, ülkesinden göç ettirme, ucuz emek gücü haline getirilme, şehirlerin ve metropollerin yoz yoksulluğu ortamına sürüklenmeye karşı kadın, toplumun en güçsüz ögesini oluşturur. Kadının katlı ezilmişlikten doğan yurtsever potansiyeli ve geleneklere bağlılık bağnazlığı, onu yeniye karşı olduğu gibi, sömürgeciliğe karşı da dil, kültür, kıyafet konusunda direnç içinde tutarsa da, bu durum; tepkisinin uysallığa dönüşmesini önleyemez.

Türk burjuvazisi, Avrupa'nın klasik burjuva düzenleri gibi, kadına bir ilerleme, siyasal, sosyal açılım getirmez. Kemalizmin kadına tanıdığı hukuki eşitlik, mülkiyet araçları üzerinde korkunç bir tekel ve sınıf sömürüsünün olduğu Türkiye'de bile geçerli değilken, Kürdistan'da hiç geçerli değildir. Türk burjuvazisi, kapitalizm öncesi kurum, gelenek ve alışkanlıkları ayakta tutarak, onları işbirliğine alarak, kapitalizmi en geri ve yoz bir şekilde Kürdistan'da geliştirir. Şehirlere göç ettirilen, metropollere, Avrupa'ya, Ortadoğu'ya sürülen, kültür-eğitim kurumlarına alınan kadın; sömürgeci düzenden aldığı çarpık ve yoz bir açılma, asimile olma, tortu işgücü olma ve ülkesinden uzaklaşma sürecini yaşar. Sömürgeci-burjuva egemenlik altında kadın ortaçağ kurum ve geleneklerinden kurtulmaz. Kapitalizmle yozlaşan aile kurumunda erkeğin hükümranlığı katlı bir biçimi alır.

Kemalist medeniyet olarak sunulan, kültürüne, diline, ülkesine ve halkına yabancılaşma; ideolojik ve ekonomik yoksunluk içinde bulunan aileye uygulandığından, bu sürecin sonunda aile ve kadında oldukça olumsuz ve düşkün bir dönüşüm meydana gelir. Ne Kürt ne de Türk, ne köylü ne de şehirli, ne proleter ne de küçük-burjuva olan, oldukça acayip bir aile tipi ortaya çıkar. Feodal-aşiretçi gerilikten çıkan, biraz yiyecek, bir iş, bir ev bulabilen ya da bulmanın umuduyla yaşatılan kadın, bu olumsuz dönüşümün en güçlü zemini ve savunucusu olur.

Tanınmaz hale getirilen Kürdistan kadınına uygulanan politika bu kadarla da kalmaz. Sömürgeci-burjuva siyasal, sosyal, eğitim-kültürel politikaları, radyo, televizyon, reklam ve basın yoluyla kadın sektörü yaratılmakta, kadın düşkünleştirilmekte, bu yolla da toplum kaosa ve düşkünleşmeye itilmektedir.

DEVAM EDECEK

Masum ve Onurlu İnsan Olmanın Koşulu...

Baştarafı 16. sayfada

te yaşanan bunalımın en ağır etkisi, hareketin önderi L. Karavelov'un şahsında görülür. Levski'nin ölümü ve yaşanan gelişmelerden sonra o, Bulgar ulusunun devrimci olanaklarına inancını yitirir ve yeniden dış desteğe, özellikle de Sırplar'dan gelecek desteğe umut bağlarlar.

Devrimci hareket ağır bir darbe almıştır. Ama Bulgar halkına Levski'nin isyan ruhu ekilmiştir artık. 1875 yılının Eylül'ünde Stare Zagora'da ayaklanma patlak verir. Ama yaşanan gelişmeler ve yetersiz hazırlıklar sonucunda ayaklanma ezilir. Ancak bu dönemde diğer Balkan halklarının ayaklanmaları Türk yönetimini oldukça zorlamıştır. Bulgar devrimcileri bu tarihi anın sorumluluğuyla savaşımı devam ettirir ve "Ya istiklal ya ölüm" şiarıyla güçlerini toparlamaya girişirler. 1875 yılının sonunda Bulgar sınırlarındaki bir Romanya kentinde toplanır ve 1876 yılının baharına ayaklanma kararı alırlar. Burada oluşturulan bir planla Bulgaristan dört devrim merkezine ayrılır. Her merkeze bir başkomutan ve iki yardımcı tayin edilir. 1876'nın başında her merkezin yönetimi kendi alanında hareketin yoğun hazırlığına koyulur. Dördüncü devrim merkezi en örgütlü alanlardandır. Halk, yoğun bir askeri hazırlığa tabi tutulur. Erkek nüfustan silah tutan herkes 10'ar, 100'er ve 1000'er kişilik birlikler halinde örgütlenir. Devrimci komiteler silah ve savaş malzemesi teminini üstlenirler. Ağaçlardan kendi elleriyle silah üretirler.

Balta ve Fes; Ya Türk Egemenliği, Ya da Canından Olma: Türk Egemeninin Bulgar Halkına Tanıdığı Alternatifler

Nisan 1876'da dördüncü devrim merkezi , merkez içindeki tüm devrim komitelerini son durumların tahlili için toplantıya çağırır. Ayaklanma için 1 Mayıs 1876 günü tespit edilir. Ancak tüm tedbirlere rağmen ayaklanma tarihi Türk makamlarına ulaştığından ötürü, tarih öne alınır ve 20 Nisan'da silahlı ayaklanma güçleri Türk konağına saldırıp ele geçirirler. Kilise çanları, tüm halka ayaklanmanın başladığını duyurur. Böylece dördüncü devrim merkezinde ayaklanma başlamış oluyordu. Ayaklanmadan hemen sonra Türk yönetimi büyük bir panik yaşıyor, beyler, paşalar tek tek geliyor, ayaklara kapanarak af diliyorlar. Ancak ayaklanma alanı yaygınlaştıkça, tedirginliği artan Türk yönetimini tedbirler almaya zorluyordu. Nitekim özgürlüğünü ve bağımsızlığını 10 gün tadan yöre halkı, 30 Nisan'da saldırıya uğrar. Üç gün, üç güce kahramanca bir savunmadan sonra Türk silahlı birlikleri devrim merkezinin ana şehir merkezine girerler. Her ev, her aile bir direnme kalesine dönüşür. Kanla sulanmayan bir karış toprak kalmaz. Alandaki en kanlı çatışmalardan birisi Batak'ta yaşanır. Türk başıbozuk çeteleri kente girerek binlerce kadın, çocuk, yaşlı, genç keserek katlederler. Son olarak sığınılan bir kilisede, halk teslimiyete çağrılır. Kahramanca direnilir. Kapının bir yanına balta, bir yanına da fes konur. Kapıdan her çıkan ya Türkleşecek ya da kafasını ülkesine armağan edecekti. Ama Bulgar halkı kendi gerçeğinin inkarına, tüm Balkan halkları gibi yatmıyordu. Direniş sürer. Kiliseye sığınan 2000 kişi şehit düşer. Bugün bile içinde insan kemikleri yığınak halinde duran bu kilise, Türk vahşetini sergileyen iyi bir örnektir. Sadece Batak kentinde 9000 kişilik nüfustan 1300 kişi kalır. Ayaklanma, kan gölü içinde bastırılır. Ayaklanmanın kahramanlarından Benkovski, "*Amacım gerçekleşmiştir. Öyle acı bir yara açılmıştır ki, bunu kimse tedavi edemez*" Bu olaylar karşısında dünya ilgisiz kalamazdı. İngiliz, Amerikan, Rus, Alman, Fransız vb. diplomat ve gazeteciler bir delegasyon olarak alana gelirler. Türkler vahşetlerini gizlemeye çalışırlar. Ama maske açığa çıkar. O günlerde Makgahan yazılarında şöyle yazar: Bazıları, "*Bulgarlar ayaklanmamalıydı*" derken, diğerleri ise, "*Mademki ayaklandılar, sonuçlarına katlanmalıydılar*" derler.

Evet, ayaklanma bastırılır, ama çok geçmeden 1877-78 Rus-Türk savaşı ile birlikte Bulgaristan bağımsızlığına kavuşur.

Şimdi bu şehitler ülkesine bakarken, önemli bir sonuç çıkarılmalıdır. Ayaklanma kanla sonuçlanmıştır. Ama bir tek Bulgarın ve dünyadaki namuslu insanın önderlerini ve savaşçılarını niçin ayağa kalktılar, katliama neden oldular diye suçlamak akıllarının ucundan bile geçmez. Hayır, tam tersine böyle bir suçlama getirecek olan olsa, bu insanların lanetiyle karşılaşır. Çünkü o tedavi edilmez yarada; yeni bir canlının, modern, özgür, demokratik ve bağımsız bir Bulgaristan'ın doğduğunu bilirler. Buna saygı duyar, sahip çıkarlar.

Impressum:
M. Atar
Gottinger Chausse 75
3000 Hannover 91

Yazışma Adresi:
Feyka-Kurdistan
Postfach: 153
5300 Bonn 1

Ödeme Adresi:
BfG.- Bonn
Konto Nr: 1205242100
BLZ: 38010111

Norveç	10.- nkr.	Danimarka	8.- dkr.
Fransa	6.- ff.	Avusturya	18.- s.
İsviçre	2.50 sfr.	İngiltere	0.80 £.
İsveç	6.- skr.	Hollanda	3.- hfl.
Avustralya	3.- $	Belçika	60.- bfr.

Lİ ENİYA BOTAN Û MÊRDÎNÊ MÊTİNGERÊN HOV TÊKDİÇİN Û DİŞKİN

Şerê me ê rizgariya netewî, ku li dora Botanê bi livbaziyên dorfireh pêşdikeve, kozên cengê ên nûh bi destê xwe ve têne. Mêtingerên Tirk, bi tirs û xofeka mezin, keftûleftê dikin, bo berdewama jiyana xwe. Şerê me ê rizgariya netewî, ku bi destpêka bûhara 1987'ê tunde bû, li Botanê pêşveçûna xwe bi hemû awayan dilezine.

Li derdorên Qilaba, Şirnex, Berwarî û Dihê hêzên artêşa mêtingeran û yekîtiyên teybetî ên dij-şoreşê, du hev dişkin û diperçiqin.

QİLABA (ULUDERE): Taliya meha Cotmehê de, kemînek li pêşiya hêzên kedxwar hat vegirtin. Yekîtiya dijmin bi giranî hate tunekirin.

Di vê livbaziya yekîtiyeka ARGK de, hêza dijmin nekarî bersiva şervanên şoreşa me bide û pelixî. Ji hêza dijmin 25 kes hatin kuştin, 3 jî xedar birîndar ketin. Du şikestina xwe hêza dijmin, ji qada cengê revî.

DİHÊ (ÊRÛH) Û ŞİRNEX (ŞIRNAK): Di navbera navçên Dihê û Şirnexê de ji dafek li pêşiya hêzên dijmin hate vegirtin. 9 serbaz û serleşkerek hatin kuştin.

Têkoşerên ARGK kemîn li pêşiya yekîtiyeka dijmin a derketibû operasyonan danî. Domana livbaziyê de şer derket. Yûzbaşiyek, ûstegmenek, çawişek û 6 serbaz mirin. Hêzên şoreşê tu derb û xusar negirtin. Lê dest li ser gelek hacetên leşkerî ên dijmin danîn. Dijmin li vira jî, ji qada şer mîna roviyan revî.

SÊRT: Li çiyayên dora bajarê Sêrtê jî dafek hate danîn. Di vê livbaziyê de dijmin, têkçûnek ku heya niha hêj nedîbû jiya. Hundabûnên pir mezin li şuna xwe hêla.

Her di vê demê de, kemîneka duwemîn jî li pêşiya hêzên operasyonê hat danîn. Gelek endamên hêzên taybetî ên dij-şoreşgerî tevlî vê hêza dijmin bibûn. Hêza dijmin kete kemîna hêzên ARGK û şikest. Gelek mirî û birîndarên xwe li şun xwe hêla û revî.

Hêzên ARGK çekên giran di vî şerî de bikaranîn. Weke nûçe û agahiyên xwe dirêjî me kirin, eşkere dibe ku 30 endamên yekîtiyên taybetî hatine kuştin. Herwusa hinde leşker û serleşker jî hatine tunekirin. Weke me têgihêşt, dijmin dirêjiya rojê de mirî û birîndarên xwe kişandiye nexweşxanên bajarên mezin.

ŞİRNEX: Roja 12'ê Mijdarê yekîtiyeka ARGK avêt ser gundê Yoxurtçu û civînek li gund çekir. Sîxurekî endamê MÎT'ê hat kuştin. Gelek xortên gundî xwe gihandin şoreşa Kurdistan.

Yekîtiya ARGK ku bi şev hate gund hemû şêniyên gund di qada gund de lihev civand. Di vê navberê de pirsiyariya mamhostayê gund hat kirin, ku bi rengê sîxurekî mamhostayiya şagirtên Kurd dikira. Sîxur Şenol Akal, heya niha gelek guneh li dijî gelê me birêxistibû. Gunehên wî yeko-yeko jî bo gundiyan hatin gotin û yekîtiya ARGK pirs ji gundiyan kir, ku kîjan ceza ji vî sîxurî re giringe bê dayin. Hemu gundiyên ku beşdarî civînê bibûn, yek bersivê dan: Giringe bê kuştin!..

Taliya pirsiyariyê û axafên bo gundiyan, sîxurê MÎT'ê mamhostayê dijminê gelê Kurd Şenol Akal hat kuştin.

Herwusa yekîtiya ARGK, li gora daxwaza zagona leşkerî a ERNK, 6 xortên Kurd ji bo hatina nav şerê rizgariya netewî û şoreşa Kurdistan, derivand.

Yekîtiya ARGK di nav çepkên bi şahî dihatin kutandin û bi dilxwazîgerî û duruşmên awazî ên gundiyan, bi xurtkirina hêzên xwe, xwe ji gund durxist.

Di wê şevê de êrîşek jî çû ser gundê Arakoy navça Şirnexê. Pêşmergên ARGK tevlî gundiyan civîneka mezin çêkirin. Li ser karguzarî û delametên welatperweriyê, li ser domana nûjen a Rizgariya Netewa Kurdistan û ên din, axafên dorfireh hatin çêkirin. Belavok, wêne û duruşmên ARGK û ERNK û posterên şehîdan di nav gundiyan de hatin belavkirin.

Ji vî gundî jî li gora daxwaza zagona leşkerî a şoreşê 3 kes xwe gihandin keflên pêşmergan. Taliya civînê pêşmerge, bi alên ERNK û ARGK ber bi livbaziyên nûh ve, xwe ji gund durxistin.

BERWARÎ: Di hefteya yekemîn a meha mijdarê de, li çiyayê Korkandil û dora gundên Osyan, Xal û Koalê şerekî mezin di navbera hêzên ARGK û hêzên dijmin ên operasyonan de derket. Di şer de balafirek hate xistin. Şer sing ber sing doma. Hêzên dijmin gelek mirî û birîndar li şun xwe hêlan.

Roja 13'ê mijdarê pêşmergên ARGK avêtin ser gundê Osyan navça Berwarî. Civînek mezin li gund pêkhat. 22 xortên Kurd xwe gihandin nav refên têkoşînê.

Yekîtiya ARGK ku bi şev hate gund, hemû gundî û parêzkarên gund lihev civand. Li ser banga pêşmergan, tevan çekên xwe berdan û di qada gund de li serhev komkirin. Domana axafa şoreşgeran de hat duxuyankirin, ku ji ber ku giştan çekên xwe bi dilxwazî dan destê şoreşgeran û sundxwarin nema parêzkarî bikin, parêzkar tev hatin azadkirin.

Dure, 22 xort bi dilxwazî xwestin xwe bighênin şoreşa Kurdistan. Daxwaza wan hat pejirandin. Hêjmara çekên ketin destê şoreşgeran 43 ye. Bi vê nola li vî gundî 200 çekên dijmin ketin destê pêşmergan, ji ber ku di vî gundî de berî niha jî livbaziyên vê nolê pêkhatin.

Di bin barana şahiya şêniyên gund û duruşmên awazî ên mîna "Bijîn PKK, ERNK û ARGK" pêşmergan xatira xwe ji gundiyan xwestin û bi dilovanî ji gund derçûn.

KİRYARÊN TUNDE Lİ NAVÇA NİSÊBİNÊ

Livbazîkariya ku li derdorên Nisêbînê di vê dema taliyê de bilind û zexm dibû, leza xwe didomêne. Taliya livbaziyên ku bi awakî dijwar li dijî yekîtiyên artêşa mêtinger û milîsên bêbext û welatfiroş birêdikevin, artêşa kedxwaran li vê êrdimê hildiweşe. Berî niha jî li vê derdorê gelek serbazên dijmin ji tirsa pêşmergan hişên xwe hundakiribûn û dîn bibûn. Niha jî, dîsa hinde serleşker û serbaz ji tirsa jiyana xwe hişên xwe hundakirin û xwe bi xwe kuştin. Belavbûna artêşa mejokdar li Nisêbîne her berdewame.

Hêzên dijmin ên ku li hemberê kiryarên xurt ên pêşmergan ketine nava tirsê û çavên wan ji kurî şikestiye, rastî rewşekê dibin ku ê din nekaribin di nava xwe bi xwe de nîzama xwe ser lingan bigrin. Weke agahiyên vê pêlê gihan me, yûzbaşiyek û serbazek xwe kuştine. Sedema xwe kuştinê, tirsa ku herrojê dijin e. Taliya ku morala serbazên dijmin li hemberê hîma pêşmergên ARGK dikeve, hinde kes ji refên dijmin mejîvala dibin.

Nola agahiyeka din ku giha me, mûtehitek ku karê belediya Nisêbînê girtibû serxwe, Nîsêbîn berdaye. Mûtehit Ahmet Alkan bi vê nolê bersiva hêzên ARGK da, kar berda û ji Kurdistanê revî.

Di livbaziyeka din de, ku li Nisêbînê pêkhat, 9 parêzkarên gundê Nebîlê hatin tunekirin.

Derengê şevê de pêşmergên ARGK avêtin ser gund. Şer digel parêzkaran derket. 3 parêzkar ji hêla şoreşgeran hatin kuştin. Parêzkar ji tirsan pişkilîn û belavbûn. Heya wan pêneket ku pêşmergên ARGK ji mêj xwe ji dora gund durxistine, lewma tariya şevê de reşandin hevdu. Taliya şerê nav xwe de jî 6 parêzkarên din hatin kuştin.

CİVÎNEK Lİ GUNDÊ SARİTAŞ Lİ DÊRSİMÊ

Yekîtiyeka ARGK êrîşek bire ser gundê Saritaş navça Ovacik êrdima Dêrsimê. Civîneka dorfireh li gund çêkir û dibistana mêtingeran a di nava gund de, da ber agirî.

Pêşmergan şêniyên gund li qada gund komkirin û axafên şoreşê ji wan re kirin. Gelek pirsên şoreşê, ji bo gundiyan hatin ronahî kirin. Du civînê û qedandina axafan, bi benzînê dibistan şewitandin. Di bin xweşî û dilşahiya gundiyan de, pêşmerge dure gund berdan û bera xwe dan çiyayên Dêrsimê ên bilind, ji bona pêkanîna livbaziyên nûh û bilindkirina agirê şoreşê li dijî mêtingerên ku welatê me vegirtine û dagirtine.

OPERASYONÊN MÊTİNGERAN TUNDE BÛN

Ji ber ku yekîtiyên ordiya faşîst û çetên milîs li hemberê hêzên ARGK nema dikarin xwerabigrin û rojbiroj belavdibin, berpirsiyarên mêtingeran, daku bikaribin xwe li ser lingên xwe bigrin, kuftûlefteka herî mezin birêdixin.

Ji bona hundabûnên xwe ên zêdedibin kêmbikin, mêtinger zora xwe didin operasyonên xwe ên leşkerî. Li derdorên mîna Dihê, Şirnexê, Şemzînan, Qilaba, Çalê û Berwarî leşkerên xwe ên nûh komdikin. Pîkoliya xwe li ser gundiyên Kurdistanê zêdedikin. Mêtingerên ku gelê me dihingivênin û dixin bin lêdan û sitemê, dixebitin daku gundiyên me ên belengaz alîkariya şoreşê nekin û xwe tevlî hêzên pêşmergan nekin.

Waliyê kolonyalîst H. Kozakçioxlu bi duxuyaniya xwe a nola, "di vê zivistanê de işê eşkiyan temame", armanca operasyonên xwe ên tunde eşkere danî holê. Mêtingerên ku derfet ji hoyên zivistanê ên zorûzehmet jî distênin û firsenda xwe di vê rewşê de dibênin, pîkoliyên xwe li ser gundiyan gelek dijwar dikin û bi operasyonên tunde, dixwazin tevger û liva hêzên ARGK birawestênin. Lê bilî van operasyonên ku nûh tên birêvebirin, û bikaranîna azînên dij-şoreşgerî ên nûh, mêtinger nikarin nejîrîtiya xwe û bêmecaliya xwe veşêrin.

Bi çavsoriya ku ji bêçaretiya xwe jî distênin, yekîtiyên dij-şoreşgerî bi dijwarî êrîşî gelê me dikin, nola kuçikên devbixin. Carcarnan navê hêzên pêşmergan ji xwe re dikin sih û davêjin ser gundan. Jin û keçikên Kurdan direvênin. Harbabêt karên gemar û kîret pêktênin. Gava ji alîkî dixwazin gelê me çavtirsayî bikin, ji hêla din bi bikaranîna navê ARGK, dixwazin hêzên şoreşa me li bal gelê me reşbikin û pêwendiyên gundiyan tevlî pêşmergan qutbikin.

Lê gelê Kurdistan dijminê xwe gelek baş nasdike. Van dekûdolabên mêtingeran zû derdixe ber çavan û wanan ruswa û rezîl dike. Ji hêla din jî, ji ber ku gelê me law û keçên xwe ên di nav refên ARGK de baş dinase, zu wanan ji dijminan cudadike û derdixe. Tucaran baweriya xwe bi van leyistokên dijminan nayne. Bilî hemû xebatên mêtingeran, şerê me ê rizgariya netewî rojbiroj pêşdikeve û dilê gelê me şa û dilovan dike.

Têkoşerên Artêşa Rizgariya Gelê Kurdistan (ARGK), li gelek êrdimên Kurdistanê, serdestiya xwe a karvanî zexm û têkûzdikin. Bilî hemû derew û çewt şanîkirina kedxwarên Tirk, herwusa bilî hemû operasyonên leşkerî ên ji erdê û asmanan, ev rastî pir ronak û êşkere tê dîtin. Di serê van êrdimên em qala wan dikin de, navça û derdora Şemzînan heye. Pêşmergên şoreşa me carcaran rêyên tomofîl û gerokan dibrin û berîkatan datênin. Ên diçin û tên sehdikin û civînên dorfireh çêdikin. Wênên li jor û jêr delîlên rêbirînekê ne, ku di mehên Êlûn û Cotmehê de ev livbazî refbiref pêkhatin.

XWEPÊŞDANA BİREWERÎ Û XWERAGİRTİNÊ Lİ BONNÊ

Destpêk rûpela dawî de

şoreşgerî xwendin. Koma govendê a bajarê Stuttgart, leyistokên renga-reng pêşkêşkir.

Bi zimanên Kurdî, Almanî û Tirkî axaf çêbûn. Namebruskeka welatperwerên di xweragirtina birçîmayinê de hat xwendin. Karkerekî welatperwer jî, axafeka birewerî û xweragirtinê pêşkêşkir. Domana livbaziyê de bi hezaran belavok, hatin belavkirin.

Di axafa bi navê berpirsiyariya ERNK li Ewrûpa de, êrîşên dewleta Alman hatin navkirin. Bang li welatperweran hat kirin. Kin bê gotin ev hate gotin: "Digel hevxebatkariya mêtingeriya Tirkên faşist, karbidestiya Almanya a emperyalîst, êrîş û komployên xwe li dijî Têkoşîna Rîzgariya Netewa Kurdistan zêdedike... tixup ji bo êrîşên xwe nasnakê...

...divê neyê jibîrkirin, ku gelê Kurdistan û pêşengên vî gelî, xwediyê wê hîmê ne, ku bikaribin van êrîşên xiniz û rûreş binkeftî bikin. Ewên êrîşî gelê me dikin, wê di xwîna teroristiya xwe de bên fetisandin.

Em dengê xwe li dijî êrîşên devbixwînan û kedxwaran bilindkin. Xwedî li têkoşîna xwe derkevin..."

Gelek weşan hatin cihê xwepêşdanê. Saziyên rojnaman û weşanan ên mîna DPA, WDR, Bonner Rundschau, General Anzeiger, Express û Hûrriyet xwepêşdan şopandin. Hevpeyvîn çêkirin.

ÎSVÎÇRE:

Bikaranînên bêdadî li dijî welatperwerên Kurdistan

Roja 7'ê Mijdarê girsên ji Kurdistanê bi rêşanidariya komelên welatperwerên Kurdistanê, xwestin numayişek li dijî bikaranînên karbidestiya Almanya Rojava bikarbênin. Lê berpirsiyarên hikumeta Îsviçre, bê sedem livbazî sekinandin.

Welatperwerên Kurd serîdan berpirsiyarên vî welatî û destura rêveçûnekê xwestin. Lê roja 6'ê Mijdarê, xwepêşdana ku wê li bajarê Zûrîchê çêbibana, beyî nîşankirina sedemekê hate qedexe kirin.

Dure welatperwerên Kurd xwestin vê mafê xwe ê demokratîk û zagonî, bi "xwepêşdaneka ji nişka" bicihbênin. Welatperwerên Kurd ji bajarên dur hatibûn, xwe li bajarên Basel û Zûrîch komkirin.

Polêsên Îsviçre bê sedem êrîş birin ser welatperweran. Li wan xistin. Pêşî dora 200 welatperwer girtin û livbazî rawestandin.

Lê welatperwerên Kurd nola herdemê, vê carê jî liberxwedan. Bikaranînên polêsan ên li pêşiya çavê gelê Îsviçre, nifrîneka mezin kişandin serxwe.

Gelek mirovên vî welatî bikaranîn û rewşa polêsan nederivandin. Gelek kesan telefunî "Komîta Kurdistan" kirin û gotin: "Em ji tewrê hikumeta xwe fedî û şermdikin".

Welatperwerên Kurd dure, li bajarên Basel û Zûrîch civînên bo rojnaman çêkirin. Êrîş protesto kirin. Diyarkirin, ku wê li dijî her êrîşî, wê xwe rabigrin.

Rojnamên Îsviçre rûdan bi firehî weşandin. Tiştên ku bûn, şermîkî mezinbûn, bo vî welatî, ku solên faşîzmê nexistibû axa xwe de.

YEKÎTİYA JİNÊN WELATPARÊZÊN KURDİSTAN DAMEZİRÎ

Destpêk rûpela dawî de

yekîtiya jinan jî xebatên xwe bi gelek şêweyan birêvebir. Encama van xebatan de, li gelek navçan û êrdiman konferansên yekîtiyê pêkhatin. Rista û pêwistiya jinan di şoreşê de, herwusa rewşa jinên Kurdistanê, pirsa ketina jinan nav refên şoreşê û karguzarî û delametên jinan, ji ber çavan hatin derbaskirin û danûsitandin di vê barê de çêbûn. Ev gişt mêjiyan de û baweriyê de hatin ronahîkirin.

Li kêleka Yekîtiya Karkerên Welatparêzên Kurdistan û Yekîtiya Xortên Şoreşgerên Welatparêzên Kurdistan, ku berî niha bi çendekê damezrandina wan hatibû danezanekirin, bi damezrandina Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan, bi delîl derdikeve holê, ku eniya me ERNK digihe yekîtiyên xwe ên girseyî.

Komcivîna Yekemîn a Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan, ku bi delegên ji gelek êrdiman hatibûn konferansê, pêkhat, biryarên xurt û bihîm girt û cihê xwe di şoreşê de duxuyankir. Li kêleka rapora siyasî (konevanî) a hatî pêşkêşkirin, hêl û aliyên taybetî ên têkoşîna jinan, bi zimanekî vekirî û eşkere hatin şîrovekirin û xuyakirin. Namebruskên, ku ji hêla yekîtiyên din hatibûn hinartin jî, komcivîn bêhtir xurtkirin. Herwusa, rêhevalên jin ên ku di têkoşîna me de ronakrewanbûne û di zîndanan de hêj liberxwe didin, bi rengê endamên şerefê ên yekîtiyê hatin hilbijartin. Komcivîna ku rapora konevanî, bernama yekîtiyê û birêvebirinê derivand, herwusa li ser van babêtên jêrîn jî biryar girt:

— Pêşengiya ramyarî, konevanî û rêkxistinî a proletarya di Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan de,

— Bicihanîna delametên YJWK di barê azîna bingehîn, ku çekdariye, di şoreşa Rizgariya Netewa Kurdistan de,

— Rêkxistinkirina YJWK,

— Pêkanîna hewceyiyên têkoşîna rizgariya netewî di barên rêkxistinî û amedekirina şervan û têkoşeran,

— Hevkariya aborî, civakî û konevanî, digel malbatên şehîd û girtiyan,

— Pêwendiyên malbatî, ku bigihin taybetiyên şoreşgerî, welatperwerî û demokratî,

— Tekoşîna li dijî baweriyên ji kehniya hêzên serdestiya mêtingeriyê, nîzama kompradoR, sosyal şoveniyê, reformistiyê û gelêriya kevneperest, di nav refên jinan de û belavkirina vanan,

— Têkoşîna li dijî sîxurî, komplo û provakasyonên mêtingeriya Tirkên faşist û hevxebatkarên wan ên li dijî Tekoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan û refên jinên welatperwer û amadekariyên parastina li dijî van,

— Têkoşîna li dijî baweriyên bo koçberbûnê, ji welat durketinê û welat berdanê, ku kehniyên xwe ji mêtingeriyê distênin û vegerîna welat,

— Têkoşîna li dijî femînîzmê, reformîstiyê ûhw; ew baweriyên çewt û şaş ku di nav refên jinan de peyda dibin,

— Afirandina livbaziya jinan a girseyî û rizgarîxwaza netewî,

— Pêşvebirina pêwendî û tifakan,

— Pêkanîna hewceyiyên diravî bo Şerê Rizgariya Netewa Kurdistan.

Komcivîna Yekemîn a YJWK, ku gaveka pêwiste bo rêkxistinkirina girsên jin ên Kurdistanê û bidestanîna serxwebûnê, bang li hemû jinên Kurdistanê dike, ku xwe di nav refên YJWK de rêkxistin bikin û li dijî dijmin yekbûna xwe pêşvebibin.

Hîm û hêza yekîtiyê, li gora derxistin û rêkxistinkirina girsên jinan, tê pîvandin.

— Bijî têkoşîna berxwedanê a jinên Kurdistanê!
— Bijî yekîtiya têkoşîna jinên Kurdistan YJWK
— Ji bo pêkanîna biryarên Komcivîna Yekemîn pêşde!
— Bijî ERNK!

Meha Mijdarê de jî berxwedana welatperweran li dijî Almanya Rojava doma

Stuttgart: Roja 23'ê mijdarê 25 welatperwerên Kurd, avahiya parlamentoya bajarê Stuttgartê vegirtin. Armanca vegirtinê, li pêş parlamentaran û rojnaman hat duxuyankirin. Daxwaza rewestandina êrîşên dewleta Alman û perên biribûn kirin. Alîkariya xwe ji bo xweragirtina birçîmayinê a li bajarê Koln diyarkirin.

Polêsên Alman, ên ku hatin cihê rûdanê êrîş birin ser welatperweran. Lê welatperwer liberxwedan û wanan protesto kirin. Rodyonek û 2 rojname bûyer weşandin.

Hamburg: Roja 3'ê Mijdarê 25 kes avahiya kovara "Stern" vegirtin. Digel rojnama "TAZ" hevpeyvînek çêkirin. Televizyona "Journal", kovara "Stern" û rojnama "Bîld" hatin cihê rûdanê û weşandin.

Hannover: Roja 2'ê Mijdarê 60 welatperwer Meclîsa Eyaleta Saksonya vegirtin. Bêhtirî 1000 polês hatin cihê bûyerê. Bi zorê xwestin livbazî birawestênin. Lê welatperweran liberxwe da. Rojnamevanên "Allgemeine Zeitung" û DPA hatin cihê rûdanê.

Dure welatperwer çûn ajansa "Reuter" û avahiya rêkxistina VVN (Yekîtiya dijfaşîst) û li ser tewrê polêsan agahî û belavok dan wan.

Bremen: Li vir bûroya rojnama "TAZ" qedera 2 seetan ji hêla 15 kesan hat zeftkirin. Heya weşan hatin cihê rûdanê, livbazî doma. Radyoya Bremen û rojnama "Wezer" bûyer nasî guhdar û xwendevanên xwe kirin.

NORVEÇ:

Xwepêşdana protesto li dijî cunta faşîst

Roja 12'ê Êlûnê 1987'ê, di dîroka Norveçê de cara yekemîn Kurdên welatparêz xwepêşdanek rêkxistinkirin. Zikakên bajarê Oslo bi duruşmen dijî cunta faşîst a 12'ê Êlûnê, hejiyan. Bi dengê bilind û qube duruşmên nola; "Bijîn PKK-ERNK û ARGK" û "Biji Serok Apo" hatin bangdan.

Ji niha û pêde, dewleta Tirk a faşîst wê xwe li Norveçê jî nikaribe rihat bibêne. Herçuqasî cara yekemîne li vî welatî xwepêşdanek hate dirustkirin jî, 25 kes beşdarbûn. Berî niha di vî welatî de tiştek li dijî Komara Tirk birêneketibû û livbaziyên vê nolê nehatibûn pêkanîn, herçuqasî gelêrivanên burjuvaziya piçûkên Kurd ên xwesipar li vir hebûn jî. Lê gava vê salê dilxwazên ERNK livbaziyên xurt ên mîna, zeftkirina bûroya "Lufthansa", xwepêşdana 1'ê Gûlanê ûhw. pêkanîn, xwesipar jî roja 12'ê Êlûnê li bajarê Oslo govend kişandin (mirov nizane çi bêje, ev hêz 12'ê Êlûnê protesto dikiran an pîroz dikaran!) Bi vê nolê gotin, "me kiryarek pêkanî".

Em dixwazin van gotinên jêrin bigihênin hemû welatperweran:

Em Kurd, ne ger tenê em li Norveçê bin, em li derya qeşayê a bakur jî bin, emê hemû êrdimên ku em lê dimênin, ji bo komara Tirk a faşîst û xulamokên wê bikin goristan. Emê, alîkariya bo Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan li wir bilindbikin.

Komek ji dilxazên ERNK

ALMANYA ROJAVA:

Berxwedana birçîmayinê giha armanca xwe û dawî pêhat

Komek ji welatperwerên Kurd, roja 26'ê Cotmehê berxwedaneka birçîmayinê li bajarê Koln bilindkirin. Berxwedan giha armancên xwe û dawî bû. Berxwedan 12 rojan doma.

Hêj destpêka xweragirtinê de polêsên Alman, destura konekê bo birçîmayinê nedan. Xwestin livbazî birawestênin. Bikaranînên xwe ên bona çavtirsandinê, hefteya duwemîn de jî birêvebirin. Ji ber ku polês, ji bala awira giştî ditirsiya, dixwesta livbazî birawestêne. Belavkirina "Kurdistan-Report" û vekirina standa ragihandinê, bi destê belediyê, dixwestin bisekinênin. Lê biserneketin.

Livbazîkar, alîkariyên karbidestiya Almanya bo faşîzma burjuvaziya Tirkan protesto kirin. Daxwaza vegerandina 700 hezar markên, ku dest danîbûn ser kirin. Duxuyankiribûn, ku heya armanc bicih neyin, wê berxwedana xwe berdewam bikin. Taliyê de serfirazî, bû ê berxwedan û xweragirtinê.

ALMANYA ROJAVA:

Civîna hevkariyê li bajarê Schweinfurt

Roja 12.10.1987'ê, Feyka-Kurdistan û "Volksfront" (Eniya Gel li Almanya), civîneka ragihandinê, li ser Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan û êrîşên dewleta Almanya Rojava li dijî vê têkoşînê, bi hevre pêkanîn.

Dora 25 demokrat û dostên gelê Kurd û şoreşger ên Alman beşdarbûn. Piştî ku berpirsiyarê "Volksfront" axafek li ser alîkariyên aborî û leşkerî ên Komara Almanya Federal ji bo Komara Tirk û êrîşen Almanya Rojava li dijî Feyka-Kurdistan kir pêde, berpirsiyarê Feyka-Kurdistan jî axafek fireh, li ser dîroka Kurdistanê, li ser Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan û êrîşên Almanya Rojava bi armancên konevanî kir.

Civînê de gelek pirs xwe duxuyankirin. Rewşa konevanî ji ber çavan, kin hat derbaskirin. Civîn, dora 2 seetan berdewamkir.

70 SALİYA ŞOREŞA COTMEHÊ (OKTOBER) A MEZÎN

Di sedsala 19'an de, gava zanayarên komunîzmê Marks û Engels ji bo mafê çîna proletarya xebata xwe pêşve dibirin, li Ewrupa Rojava jî derebegî herdiçû dihilweşiya. Şuna derebegiyê, çîna burjuvazî cih digirt. Ji hêla din jî çîna proletarya rojbiroj xurtdibû û pîkoliya burjuvazî bê dawî zêdedibû.

Sedsala 19'an de, li Ewrupa Rojava gelek tevger û serhildanên çîna proletarya birêketin. Bi taybetî şoreşa karkeran a yekem, sala 1871'ê li Frense di "Komuna Paris" de biserket. "Komuna Paris" 72 rojan hikim bi destê xwe ve anî. Sedema ruxandina vê şoreşê ew bû, ku partiyeka Marksîst ku bikaribe pêşengiya çîna karkeran bike, nebû. Li hemberê vê rewşê Marks, buhatiyeka mezin da "Komuna Paris" û nîşanda, ku nebese proletarya hikim ji destê burjuvazî bistêne. Giringbû, ku dewleta burjuvazî bê hilweşandin û li şuna wê dewleteka karkeran bo pêkanîna sosyalîzmê, bihata damezrandin.

Li Rusyayê tevgera Marksîst bi derengî derket. Ji ber ku li Rusyayê avahiya aborî pir paş mabû, tevgereka karkeran nebû û birên cotkar di piraniyê de bûn. Lewma di wê demê de şoreşgerên Rusya digotin; "Marksîzm ji bo welatekî mîna Rusya nabe. "Şoreşgerên Rusya bi navê "Gelerî" dihatin nasîn. Marks, Engels û Lenîn teqdîrek didan "Gelêriyê", ji ber ku demokratiya cotkarên şoreşger bo wan hebû û bo şoreşê bang dikirin. Wan didan ber rexnan, ji ber ku "Gelêrivan" digotin; "cotkar rola bingehîn di şoreşê de dileyzîn" û bi vê nolê, Rusya ji tevgera proletarya cîhanê vediqetandin.

Sala 1883'ê de komek piçûk ji şoreşgerên Rusya, li derveyî welat belavokek derxistin û duxuyankirin, ku pêwendiyên xwe bi "Gelêrvanan" re birîn. Pêwistiya damezrandina partiyeka çîna karkeran li Rusyayê dîtin. Bi vê şêweyê, cara yekemîn rêkxistinek Marksîst li Rusya pêkhat. Navê vê tevgerê jî "Koma Rizgariya Kar" hatibû danîn. Sazumankarên vê komê, ji Marksîsiyê yekem li Rusya Pilixanov pêkanîn. Di wê demê de, piştî sazbûna ev koma Marksîst li derveyî welat, li hundurê Rusya yekser Marksîst derketin. Pêşî li bajarê Petersburg (niha Lenîngrad) destpêkirin û du re li bajarên din jî belavbûn.

Bi derketina Marksîstan li Rusya, dijayetiyeka ramyarî (îdeolojî) di navbera Marksîstan û "Gelêrivanan" peydabû. Ê ku pêşniyarî ji bo damezrandina partiyeka Marksîst li Rusya kiribû, rêberê proletarya Lenîn bû.

Lenîn, gava 17 salî bû, kete nav refên têkoşîna şoreşgerî. Dema Lenîn tevlî tevgera şoreşgerî bû, ramyariya Marksîst li welatên Ewrupa Rojava, di nav karkeran de cihê xwe girtibû, lê li Rusyayê nûh destpêdikir û nûh belavdibû.

Meha Tebaxa sala 1887'ê Lenîn, di zaningeha (universîta) Kazanê de tevlî tevgera şoreşgerî bû. Di zanîngehê de pêwendiyên xwe digel xwendevanên şoreşger yekser pêşvebir. Piştî demaka kin, di meha Kanuna sala 1887'ê de ji zanîngehê hat birîn û ji hêla polêsan hat girtin, ji ber ku Lenîn, beşdarî civîneka xwendevanên şoreşger bibû.

Bihara 1895'ê Lenîn, bi navê Marksîstên Petersburgê, çû Ewrupa Rojava, ji bona ku pêwendiyên xwe digel "Koma Rizgariya Kar" deyne. Û li rewşa têkoşîna karkerên Ewrupa Rojava meyzeke. Lenîn li Îsviçre digel endamên "Koma Rizgariya Kar", pilixanov da û standin pêkanî û bi wan re tifak çêkir, ku bihevre kovarek bi navê "Kar" derxênin.

Dema Lenîn di payiza 1895'ê de vegeriya Petersburgê, komên Markist ên li Petersburgê kir yek, di bin navê "Yekîtiya Têkoşînê ji bo Rizgariya Çîna karkeran". Ev jî, bingeha damezrandina Partiya Komunîst li Rusyayê bû.

Destpêka meha Kanuna 1895'ê, Lenîn û gelek hevalên wî ji aliyê polêsên Petersburgê hatin girtin û zêdetirî 14 mehan di zindana Petersburgê de man. Lê ev girtin, şoreşvaniya Lenîn zexmtir kir.

13 Sibat 1897'ê, hikumeta Çar, Lenîn koçberî Sibiryaya Rojhelat kir. Lenîn 3 salan li wir ma. Armanca hikumeta Çar ew bû, ku Lenîn ji tevgera karkeran a Marksîst durbixe.

Sala 1898'ê, Komcivîna I. a "Partiya Karkeran û Sosyalîstên Demokrat li Rusya", li bajarê Mînsk pêkhat. Lenîn, di komcivîna yekem de başdar nebibû, lewma ji komcivîn bê bernameyeka (proxramek) şoreşgerî derbasbû. Di 16'ê Tirmehê 1900'ê de, piştî ku Lenîn ji Sibirya hat berdan, Lenîn çû Almanya û li wir rojnameyek bi navê "İskra" derxist. Rojname bi dizî digiha Rusyayê. Di wê salê de tevgera karkeran li Rusya, her diçû pêşve diçû, ta sala 1905'ê gava ku şoreşa burjuvaziya demokrat teqiya. Meha Tirmehê sala 1903'ê de Komcivîna II. a "Partiya Karkeran û Sosyalîstên Demokrat" li bajarê Brûkselê li Belçiqa destpêkir û dure li bajarê London li Îngiltere dawî pêhat. Bin rêberiya Lenîn de ev komcivîn ristek pir mezin leyist. Bernameyek şoreşgerî hat danîn. Bi taybetî ji ev bername, li ser pirsa netewî di wê demê de bernameyeka şoreş a yekem bû li Cîhanî. Diktatoriya proletarya, bingeh ji bo têkoşîna partiyê didît. Di komcivîna duwemîn de, beşek ji burjuvazên piçuk û tesfiyekar derket. Navê van "Menşevîk" û ên piştgirtên Lenîn "Bolşevîk" hat danîn.

9 Çile 1905'ê li bajarê Petersburgê şoreşa burjuvaziya demokrat rabû. Lenîn pir bala xwe da vê şoreşê. Li ser rista Marksîstan, ku di wê şoreşê de wê çi be, nivîst û digot, ku "Serkeftina şoreşa burjuvaziya demokrat, gaveke ji bo şoreşa proletarya li Rusyayê". Di wê demê de Lenîn, "Gava proletarya digel cotkarên belengaz di şoreşa burjuvazî biserkevin, dawî bi şoreşê nayê. Divê çîna karkeran û cotkarên belengaz di têkoşînê de dest bidin hev û li burjuvaziyê xin" digot. Di rojên şoreşê de "Sowyeta Karkeran" damezirî. Bi wê nolê, cara yekem li cîhanê, rêkxistina Sowyet hat avakirin.

Şoreşa burjuvaziya demokrat de, burjuvaziya Rusî ji têkoşîna proletarya gelek ditirsî û bawer dikir, ku proletarya wê şoreşa burjuvaziya demokrat ber bi sosyalîzmê ve bibe. Diket nava tirsê, ku fabrîka (karxane) wê ji dest biçin û pêwendiyên ligel bûrokratên Çar wê bên birîn. Ji ber ku, burjuvazî û Çar bi sedan şêwe û berjewendan bi hev girêdayî bûn. Ji ber vê sedemê burjuvazî dixwest, tevlî Çar bê ser hikim. Piştî, ku karker û cotkaran bi lehengî şer domandin û êrişên mezin anîn ser Çar, di sala 1907'ê ev şoreş hate rûxandin, ji ber ku hêzên şoreşger ne hevqas xurtbûn, navendek konevanî li Rusya ji bo şoreşê nebû û têkoşîna şerê çekdarî li seranserî bajaran û navçan jîhev beşbuyî berdewamdikir.

Ev şoreşa burjuvazî, tesîrek mezin li tevgerên gelên bindest û gelek welatên di şoreşên burjuvazî de kir.

Ji şoreşa burjuvazî a yekem heya şoreşa burjuvazî a duwemîn

Du hilweşîna şoreşa burjuvazî a yekemîn, hikumeta Çar bi hezaran şoreşger bidarvekir. Bi dehhezaran avête zindanê. Tevgera şoreşgerî li Rusya derbeyeka mezin girt. Hikumeta Çar biryara girtina Lenîn dabû. Kuştina wî dixwest. Komîta merkezî a partiyê jî biryar da, ku bin van hoyên zehmet de, Lenîn derxêne welatekî din. Sala 1908'ê Lenîn çû bajarê Cenevre li Îsviçre.

Lenîn xebatên xwe bo şoreşa proletarya pêşvebir. "Partiya Karkeran û Sosyalîstên Demokrat" jî nûhve de anî serhev. Gava Lenîn giha Cenevre, rojnameyek merkezî bi navê "Proletarya" derxist.

5 Gûlan 1912'ê de hêjmara yekemîn ji rojnama "Pravda" derket. Ew roj, roja cejna proletarya bû li cîhanê. Rojname ristek mezin bo hişyarkirina proletaryayê Rusya leyist. 2 salan de, 280 nivîstên Lenîn di "Pravda" de hatin weşandin.

Sala 1914'ê çîna karkeran dîsa serî hilda, bêhtirî milyonek ji karkeran kar berdan û êrişî hikumeta Çar dikiran. Lê ev şer firehtir nebû û neqlibî şoreşekê. Gava di vê salê de Şerê Cîhanê ê Yekem derket, ev şer, weke dîtina partiya "Bolşevîk", şerekî di navbera emperyalîzma cîhanê de bû. Lenîn bi dijwarî li hemberê wî şerî rawestiya. Ên mîna Kaustky li Almanya û Trostky li Rusya, bin navê "şerê piştgirtinê ji bo welat", ketin bin baskên sermeyedaran. Hin Partiyên sosyal demokrat li Ewrupa, ji rê derketin. Lenîn li dijî sosyal-şovenîstiyê pir rawestiya û wanan ruswa dikir. Lenîn digot; "Gava em dibêjin mafê serxwebûnê ji bona hemu netewan, em naxwazin netewan perçe bikin. Lê tenê bi vê şêweyê netew û gelên cîhanê di hevkariyê de û bi birayetî dikarin bijîn." Lenîn li ser şoreşa li pêşiya Rusya gelek nivîst û digot: "Şoreşa li pêşiya me, wê şoreşeka burjuvazî a demokrat be. Wê ne wek şoreşa salên 1905 û 1907'an be." Ji ber ku di 10 salên derbasbûyî de, li Rusya aborîtî pêşketibû û çîna karkeran zêdetir bibû. Cotkar nêziktirî proletarya dibûn. Şerê Cîhanê ê Yekemîn de, gelên Rusya ketibûn nav rewşeka gelek dijwar de. "Bolşevîk" di nav gel de propexanda li dijî Çar û banga rabûna proletarya dikiran.

Şoreşa burjuvaziya demokrat a duwemîn

Meha Sibatê sala 1917'ê de karker û leşkerên Petersburgê, bi pêşengiya "Bolşevîk"an li dijî Çar xwedan pêş. Bi berxwedana wan, hikumeta Çar hilweşiya. Ev ketina Çar, serkeftineka mezinbû bo gelên Rusya ên belengaz. Taliya hovitiya 300 salan hatibû. Şoreşgerên Petersburg, Sowyeta karker û leşkeran damezrandin. Şoreş biserket û gihêştin serfîraziyê. Piraniya leşkeran gundî û cotkar bûn.

Lê serkeftin bi tevayî negihêştibû dawiyê. Li hemberê damezrandina Sowyetê, çîna burjuvazî ji hikumetek sazkiribû. Ango, karker û cotkaran şoreş pêkanî û burjuvazî hikim vegirt. Lê dîsa jî şêweyeka demokratiyê li Rusya derketibû holê.

Gava şoreşa burjuvazî biserket, gelek kes bawer dikiran, ku rewşa Rusya bi bingehî hat guhartin. Di nav Sowyetê de, hêzên burjuvaziya piçûk, "Menşevîk" û "Sosyalîstên Demokrat", gelek baweriyên çewt belavdikiran. Piştgiriya hikumeta burjuvazî ji dikirin. Ji ber ku, proletarya ne pir xurt bû, pirsa rêkxistinê rind cihê xwe negirtibû û gelek rêberên "Bolşevîk" hêj di zindanan de bûn û ji tevgerê hatibûn durxistin, burjuvazî biserket û hêzên mîna "Menşevîk" û "Sosyalîstên Şoreşger" jî, sod jî vê rewşê digirtan û baweriyên çewt belavdikiran.

Şoreşa Cotmehê a sosyalîst û mezin

Sê sal ji ser Şerê Cîhanê ê Yekemîn derbas û rewşa gel pir nebaş bibû. Gel, rawestandina şer dixwest, ji ber ku tu sod û berjewendên belangazan tê nebû. Lê burjuvazî şer ranewestand û tu maf neda çînên zehmetkêş. Tu mafên gelên bindest nehatin naskirin. Jiyana gel, çuqas dem diçû, ne baştir dibû. "Menşevîk" û "Sosyalîstên Şoreşger" dixwestin gelê zehmetkêş bixapênin. Digotin; "wê hikumet mafê we bide, lê dive hun bi hedarbin." Bivê nolê piştgiriya hikumeta burjuvazî dikirin.

Tenê partiya "Bolşevîk", di nav gel de belav dikir, ku rizgarî û xilasbûn di rêça sosyalîzmê de ye.

Piştî biserketina şoreşa burjuvazî di meha Sibatê de, partiya "Bolşevîk" ê din xebatên xwe ên veşartî, eşkere birêvebir. Lehengên "Bolşevîk" ên di zindanan de derketin û gihan têkoşînê. Piraniya wan vegeriyan paytextê tevgera şoreşgerî, bajarê Petersburgê. Bo şoreşa proletarya karker û zehmetkêşan tanîn serhev.

Mêjûya 3 Nisan 1917'ê de, Lenîn ji derveyî welat vergeriya bajarê Petersburgê. Rêberên "Bolşevîk" û bi hezaran karker û leşkerên sor hatin pêşiya wî.

Lenîn, tevlî gel û rêberên "Bolşevîk" civînan pêkanî. Lenîn civînan de digot; "Merhela şoreşê a yekemîn derbasbû. Di vê merhelê de burjuvazî hikim bi destê xwe ve anî. Vêca, di merhela duwemîn de divê hikim bikeve destê proletarya. Ev jî bi hevkariya karker û cotkarên belengaz dibe. Tektîka me di vê rewşê de bo sibe çiye? Divê em baweriya xwe bi hikumeta burjuvazî neynin û vê hikumetê li bal gel ruswa bikin û bêjin, ev hikumet ne ji bo aşitiyê ye, azadî nayne û xak ji bin destê derebegan dernaxe. Ev rizgarî naynin. Divê baweriya me tenê bi gel hebe. Kengê Sowyeta karker û leşkeran hikim bir, wê demê, wê azadî jî bê. Xak wê rizgarbibin û mafê serxwebûna gelên bindest pêkbêtin."

Di bin rêşanîdariya Lenîn, partiya "Bolşevîk" wê demê de duruşma "Hemû karbidestî bo Sowyetê" rakir. Lê ji hêla din Lenîn; "Bi vê duruşmê hikumeta burjuvazî nayê rûxandin" digot. Lewra "Menşevîk" û "Sosyalîstên Şoreşger" hêştibûn, ku pêwendiyên Sowyetê bi hikumeta burjuvazî re hebe. "Bolşevîk" jî pirsa hevkariyê bi hikumetê re, di nav gel de ruswa dikiran. Amedekarî û karguzariya şoreşa proletarya dikiran.

Meha Gûlana sala 1917'ê de, zêdetirî sedhezar karker li Petersburgê, li dijî hikumetê xwedan pêş. Digotin; "Hemû karbidestî bo Sowyetê!" Bilî vê xwepêşdanê, li bajarên îndustrî mîna Moskow û ên din de, xwepêşdan pêkhatin. Rewşa hikumetê hejiya. Di wê demê de "Menşevîk" û "Sosyalîstên Şoreşger" bêbextiya xwe xuyakirin. Ji bo gelên Rusya eşkere bû, ku ên ji bo mafê karker û gundiyan dixebitin, her "Bolşevîk"in.

18'ê Hezîranê de li Petersburgê xwepêşdaneka gewretir çêbû. 500 hezar karker beşdarbûn. Xwepêşdanê de hinde "Menşevîk" û "Sosyalîstên Şoreşger" jî hebûn. Ew jî hevkariya bi hikumetê re dixwestin. Rewşa hikumetê pir bê mecalbû û ji Şerê Cîhanê ê Yekemîn xusarên mezin girtibû. Wê rojê 60 hezar leşkerên Rusya li cephê hatibûn kuştin û birindar ketibûn.

4'ê Tirmehê de, dîsa bêhtirî 500 hezar karker xwedan pêş. Bo parastinê, leşkerên sohr li kêleka wan dimeşiyan. Hikumetê reşand ser gel. Avahiya rojnama "Pravda" girtin û biryara girtin an kuştina Lenîn dan.

Biryara Partiya "Bolşevîk" bo şerê çekdarî

Li gora guhartina rewşa welêt, tektîkên partiyê jî hatin guhartin. Meha Tebaxê de li Petersburgê Komcivîna VI. a "Partiya Bolşevîk" pêkhat. Komcivîn veşartî çêbû. Lenîn beşdar nebibû. Komcivînê de biryar bo tektîkên nûh hatin sitandin. Komcivîn bi danûstandina bi Lenîn re biserket.

Hikumeta burjuvazî ketibû destê mîlîtaristan. Lewre Lenîn; "sitandina hikim tenê bi hêza proletarya û bi çekdarî wê bibe" digot. Gava Lenîn duruşma "Hemû karbidestî bo Sowyet" bilindkiribû, xayinên proletarya jî bi navê Sowyetê tevlî hikumeta burjuvazî bibûn. Ji ber vê yekê Lenîn li dijbû, ku xebat di nav Sowyetê de bê berdewamkirin. Lê dîsa jî dixwest karbidestî bikeve destê Sowyetê.

Piştî ku komcivîn biryara berxwedana çekdarî da pêde, bi xebata "Bolşevîk"an Sowyet kete destê hêza şoreşê. Meha Êlûnê de biryar biserket. Xayinên komunîzmê perçiqîn. Perçebûn û gelek ji wan ji Sowyetê hatin derxistin, ji ber ku biryarên Sowyetê bicih nedianîn. Şer tenê bi destê proletarya bilindibû.

Serketina şoreşa proletarya a mezin

Meha Cotmehê de, bin pêşengiya "Partiya Bolşevîk", karker dest bi berxwedana çekdarî kirin. 24'ê Cotmehê gelek derên hikumetê ketin destê karkeran. Karkeran cihên tirênan, postexanan, avahiyên hikumetê, bankên dewletê û hw. vegirtin.

Gulîn û axayê çiyayê Lalo

Cankurd

Zivistan hatibû, sar û hişk û her kurba bû, berf bi rojan dihate xwarê, bilindtirî gazekê li ber derî û dergehan bilind bibû. Kesekî jî kolan û gedûkan nedimala, hertim dibarî û nepêwîstbû, ku bê rakirin ji ber ku kesek ji mala xwe dernediket. Di ber pixaran de gundiyan xwe cûm kiribûn, ji serma û ji ber teniya çirayên zeytê û ji ber dûmana şivên ter piraniya wan bi koxikê ketibûn. Xwarina wan ji malê bû û nema dihat bîra wan şînayî û fêkî çawane. Bi hinarên bi dar de, bi hejîr û mûjên hişkkirî, bi topaçên qîme û keşk û mastê girtî şevên xwe yên dirêj diborandin. Lê ne her yekî zikê xwe ji van xêr û bêran tijî dikir. Hinde gundî hebûn, ji dims û nanê sêlê, ji mastê kemandî û pîvazê pêve xwarin nedixwarin. Carcaran jî roja xwe bi şorbenîskê an jî bi serzêrê (kolikê) diqedandin. Gulîn jî yekê ji van belengazan bû. Teviya jîna xwe, weke bavê xwe xulamtiya ber deriyê mala axayê gund kiribû. Ew û jinika xwe ve, bê zaro û bê pisîk û kûçik, di mal da bûn. Tenê kerekî wan ê jar hebû, nola wan bi şev û roj li ser xwarinekê bû. Rewşa wan piçekî ji ya wî kerî baştir bû. Kerê wan tenê kayê dixwar û teviya zivistanê nizanî ceh an çawîr çiye. Lê ew jî nola wan di wa maxê de bû, bihna hewrê ku lihêm girtî, bihna rîx û mîzê, bihna dumanê pixarê û kêsê, bihna teniya çirayê û bihna mirinê ketibû bêvilên wî.

Weke wan ji herdem li kar û baran bû. Hema rojekê vehes nedidît, lê di wa zivistanê de, piçekî vehesiya bû. Di aliyekî maxê de tenê bi serê xwe, kayê dicût û dicût. Çi tamzara wê jî nemabû.

Gulîn û jinika xwe ve, henek bi hevdu dikirin, lê bi rastî wan nedizanî kêfxweşî çiye û ji ber ku zarowên wan tunebûn, herdu dilên wan çelmisî bûn û dilên wan bi zarowên xelkê gundî diman. Gava xwesiya wî dihat û li rewşa wan dipirsî Gulîn digotê:

«Em nikanin pisîkekê xwedî bikin, ma emê zarowan çawa mezin bikin?»

Lê bi rastî, di kûraniya dilê xwe de disojî û nikanî bi der ve bida. Diya jinika wî dizanî, ku rewşa gelek gundiyan wek a Gulîne. Belengaz û birçîne, tazî û rûtin, loma li ba wan nedima, hema di wa rojê de li ser stûyê xwe vedigeriya mal. Kesek nedihat û nediçû, ji ber ku Gulîn ji belengaziyê nikanî bû ji mafê mêhvaniyê jî derketa. Tenê xwesiya wî dihat ba wan, lê di zivistaneka wilo bêtar de rê û kolan hatibûn girtin, ew jî nikarî bû bihata. Wilo, bêdengî û valahiyê perdên xwe berda bûn ser wan. Carcaran kerê ku zik ji ba dagirtî, xwe ji bayê wek pizotê agirî vedihesand. Gava dengê tira kerî bi ber maxê diket, dibû tiqtiqa Gulîn û jinikê. Jinikê digote wî:

«Niha wê ka xilas be, guhên me yê vehesin.»

Bi rastî, pir neçû ka nema... Ker bê êm û xwarin ma. Ji Gulîn re derd û kulek çêbû, ji teviya derd û kulên wî yên hene mezintir bû, ji ber ku mirina kerê wê mala wî wêran bike. Mirovekê nola Gulîn herroj li kar û baran, bê zaro dibe, lê bê ker nabe. Ji berê de ew miroveki xembar bû, lê xema kerê da ser hemû xemên din. Mirina kerê birçî di ber çavên wî re çû û hat û carekê di xew dît, çawa gur û keftar çermê wî kerî diçirînin û tenê hestiyên şikestî dihêlin. Gulîn gote jina xwe, piştî pir hizrên xwe kirin:

«Ker birçiye û me tiştek li mal nîne. Em çawa bikin?»

Jinika wî jî weke wî xembar bû û dilê wê bo kerî dihat sohtin. Gote mêrê xwe:

«Temana min bû bîst û heya niha me zaro nînin. Dibêjin ku li Helebê, dixtor hene bo anîna zarowan. Gava kerê me vê zivistanê jî nemire, ezê buharê xweş têr çawîr û êm bikim, emê piştre bifroşin û herin ser dixtor.»

Gulîn bi gotina wê kêfxweş bû, le wê çi bersiv nêdan pirsa wî, loma got:

«Başe. Ezê herim ba axayê xwe, ku ji kerê xwe ra hinde kayê bistênim.»

Ew rabû ser xwe, ku here, jinikê gotê:

«Kanî debançeya ku axê dayî te?»

«Bo çi?»

«Va şevê bê deban mirov nikare ji mal derkeve, min bihîst ku gur ji nêza hêriş ser gund dikin.»

«Ma gurê min çi bikin, ji hestiya pêve min tiştek nîne, bêhişê! Ewan li goşt digerin, ne li hestiyan.»

Gulîn, çiwalekî telîsê avêt ser milê xwe, şûjinek û nexekî qenabê xiste beriya xwe û ji mal derket. Dengê wî li derve dihat:

«Ya xudê! Tu raziqî.»

Jinikê deriyê darî girt û darekî sitûr da pişt.

* * *

Gulîn li mala axayê xwe, şevkûrkî bû. Ji ronahiya (loksê) nikarî çavên xwe vekirana. Piştî silavê û serî xwarkirinê, gote axayê xwe yê qelew û sermezin:

«Axayê min î camêr û bênişe! Vane sî û pênc salin ez li ber deriyê we me. Min bi te û tu bi xudê!»

Mêhvanên li dora axayê gund, li hev nêriyan û seriyên xwe berve axê badan û guhdariya wî kirin, ka ewê çi bêje. Axayê ku çiwal li ser milê Gulîn dîtibû, zanîbû ku Gulîn bo kayê hatiye û kayê jî li ba axê pir û pire. Xwest ku xwe ciwanmêr diyar bike, loma gote Gulîn:

«Ma te çi xwestî min nedayî te? Min jî sî û pênc salan siya xwe li te vegirtî. Di saya serê min, tu dijî Gulîno! Ez tunebama, tu û ên weke te wê niha ji nêza bor-bor bimana. Wê tu bibirana leşkeriyê û belkî tu venegeriya. Ma te ev jibîr kir? Ka bêje tu çi dixwazî?»

Gulîn dilşa bû û bê tirs û fedî got:

«Kerê min bê ka maye û tirsa min heye, ku ew ji nêza bimre.»

«Kuro! Di va zivistana har û gergîn de, mirov ji nêza dimirin. Ma kerê te ji wan çêtire?

«Hema çiwalekî kayê, axê min. Ez bi gorî.»

Axayê ku ew mirova li pêş xwe gelek piçûk didît, li mêhvanan nêriya û xwest ciwanmêriya xwe li pêş wan diyar bike. Wî got:

«Here, here ji kayê têra xwe bibe!»

Gulîn berken bû, seriyê xwe jêra xwar kir û gotê:

«Ez ê ji bin barê vê camêriyê derkevim, axayê min!»

Gulîn di cih de zivirî, ji hundir derket û berve axura mala axê çû.

Gava Gulîn kayê dixist çiwalê xwe, rovîtiyeka mezin bi hişê wî lîst. Ji xwe ra got:

«Ma wê axa ji kuve zanibe, min çuqas kayê bir. Ezê çiwalê xwe dagirim.»

Û bi herdu lingan kete çiwalê xwe. Nola rovikên çêlan gava tijî goşt û birinc dikin, wilo çiwal dagirt. Devê çiwalê xwe bi zora diran û destan girêda û bi hint-hinta hilda ser pişta xwe. Ji axurê derket. Gava bi rê da, di ser berfê re û di tariyê de vedigerî mal, ji xwe ra got:

«Dibê here têra xwe bibe. Bi xudê min têra heft keran ji bir.»

Gulîn giha mal, xwehdana xwe malişt û bi alîkariya jinikê ka gihand pêş kerê xwe. Hinek xist afirê bo ker bixwe û çiwal danî aliyekî. Rûken û dilşa hate hêla din. Li ber pixara agir rûnişt, bi jinika xwe re kete henek û kenînê.

Şev dereng bû. Jina wî xulmaş bû. Wî milê wê hejand û gotê:

«Rabe, tu xew dikî!»

Kebaniya wî rabû, çû doşeka hiriyê danî. Çarşef di ser re raxist. Balgih û nivîn anî û xwe xiste nav de. Gulîn jî li ber bizotên ku pîr û bê têhn mane rûniştî ma û hizrên xwe kirin. Hêvî û daxwazên dilî rêstin. Kerê wî yê ku kayê dicût, carekê kire firfir û guhên xwe leqandin. Bala Gulîn dîsa çû ser kerî. Hate bîra wî ku wî pir kayê anî mal û hema hema wek diziyê bû. Destên xwe vegirtin û bang li xudayê xwe kir û got:

«Biborîne! Xudayê min. Min ji axayê xwe kayê dizî. Wî ji min re got here têra xwe bibe, min hema bi dest û lingan çiwal dagirt û weke dizekî hilda ser pişta xwe. Eger wî an kesekî dî bidîta, min wilo pir kayê birî, wê ez bidama bin lêdanê û ez ê mîna dizekî ruswa bikirama.»

Lê piştî wan berger û xwerexnekirinê, keniya û got:

«Ma çima ez xwe şaş dibînim? Ma ne axa jî her ji me didize? Wî çi caran mafê me bi tevî nedaye me û eger ew tiştekî bide me, du re çavên me di karên xwe de derdixîne. Na... na... bila ew bidize, lê dizî ne karê mêrane... Bi xudê! Min tenê çiwalek anî... Ha vaye, li vire... çiwaleke...»

Li paş pişta wî, bû tiq-tiqa kebaniyê. Kenekî bê çare zora wê bir û teviya bejna wê di bin nivînê de dihejiya. Dengê wê, ku mîna hîzekê nîvçe dew diçeliqe, li ber guhên Gulîn diket.

Gulîn piçekî li xwe poşman bû, ku gazin û hizr û bergerên xwe bi dengbilindî gotin. Li paş xwe nêriya û pirsî:

«Tu çima wilo dikenî, lê?»

Kabaniya wî nivîn ji ser çavên xwe da alîkî û got:

«Axê çi bo te got?»

«Niha te got...»

«Welleh û bîlleh tu dîn bûyî, keçê. Ma ew ê çi bêje? Wî gote min: 'Here têra xwe kayê bibe.' Bes ev got.»

Jinika wî di nav ciyan de rûnişt û got:

«Dîno! Wî henekên xwe bi te kirin.»

«Çawa?»

Ew hinekî şaş ma û guhên xwe dan ser axaftina jinê.

«Gote te, here têra xwe bibe. Çima negot, here têra kerê xwe bibe?»

Gulîn germ û hêrs bû. Bihna wî teng bû û nema soliqa wî derdikeve. Çav lê sor bûn, di hişê wî re ker wir de wê de dibeziyan, dizirzirîn û pehîn davêtin...

Mejiyê seriyê wî tengijî. Ji cî hilgavt, berve qulîna maxê çû. Dest avêt nav çiwalekê ku ard têde, debançeyek loqî derxist. Puf ser wê kir, ku toz jê here. Xiste ber nava xwe, derî vekir û bi zerp li pey xwe girt. Jina wî ji nav ciyan weke mirovekê ku mar dîtî veceniqî, bazda û bi xasî bi derve de beziya. Lê Gulîn wenda bibû.

Xudê kir, ku debançe ya wî neteqiya. Wê şevê axayê teviya çiyayê Lalo, wê bi destê Gulîn bihata kuştin. Gulînê ku piraniya jîna xwe di tariya wê maxê de, di birçîbûn û belengaziyê de, di kar û barên mala axê de bihortiye, wê bihata darvekirin.

Lê bi rastî, ji wê rojê pêve, axayê çiyayê Lalo dizanê, ku henek û ken bi ên nola Gulîn nayin kirin û ji wê çaxê de, nema ew deban û debançan dide dest ên mîna Gulîn, ji ber ku ew dizane wê rojekê biteqin, mîna rolêta Rusî.

25'ê Cotmehê keştiya (gemî) leşkerî "Avrora" kete destê şoreşgeran. Cara yekemîn karkerên şoreşger, "artêşa sohr", avêt ser qesra hikumetê. Gelek wezîr hatin girtin.

Dermafê pergela netewî de Lenîn, bi enternasyonaliya xwe piştgirtina serxwebûna gelên bindest dikir û bi dijwarî li dijî sosyal şovenîzmê radiwestiya. Lenîn bi zanabûna xwe, li gor hoyên Rusyayê karker û gundiyan dianî berhev.

Gundiyên belengaz Şoreşa Cotmehê de ristek mezin leyistibûn. Hemû dîtinên reformîst perçiqîbûn. Berxwedan gihabû serfîraziyê. Rêya mafê serxwebûnê bo gelên bindest, vebibû.

Gava emperyalîstên cihanê li dijî Şoreşa Cotmehê rawestiyan û leşkerên Emerîka, Frense û Îngîltere ketin nav xaka Rusya û alîkariya dijminên şoreşê kirin, hemû gelên Rusya bi dilxwazî yekîtiyek di nav xwe de çêkirin. Bi vî awahî "Yekîtiya Komarên Sosyalîst ên Sowyetê" derkete holê.

Niha 70 sal ji ser vê şoreşê derbasbûne. Lê li her çar enişkên cihanê ev şoreş berdewame. Lewma em silavên xwe ên şoreşgerî bo proletarya Sowyetê û rêberê proletarya cihanê rêdikin. Silavên şoreşgerî bo rêberê proletarya û gelên bindest, rêheval Lenîn re dişênin. Îroj em li ser rêya wî pêşvediçin û bi vê jî em gelek dilovanin. Ev rê, rêya serkeftin û serfîraziyê a yekemîn û tenê ye.

Ferhad Şêxo /Berlîn

"PİŞTGİRTİN BO ŞOREŞA SERXWEBÛNÊ"

Professor Jean Ziegler yê ku li zaningeha Genf û ya Sarbonne dixebite, di 16. Tirmehê 1987'ê de, li Parisê bo "Voie Ouvriere" gotareka hêja li ser cenga li bakurê Kurdistanê nivîsiye. Têde dibêje:

"Kurd bo wan armancên ku li ser bingehên demokratiya Ewrupî dixebitin. Mîna wekheviya civakî, mafên mirovî, mafê çarenvîsê bo hemû gelan, serxwebûna gelê xwe û boyî mafê hilbijartinê ji her kesekî re. De bila em Ewrupî dev ji va qudsiyeta xwe ya derewîn berdin, gava em dibên, bila Kurd di welatê xwe de şer bikin û li Ewrupa seriyê me vehesînin. Ma ew firokên ku bi ser başûrê Kurdistanê de bombe barandine, ne ên welatekî NATO bûn...?"

Bi ser vê de jî bang li Ewrupiyan dike, ku piştgirtiya şoreşa serxwebûna gelê Kurd bikin, weke çawa piştgirtiya Vietnamê, Nîkaragua, Filistînê û Berê ya Cezayirê kirine.

Di wê dema ku mirovekî Ewrupî, gotareka wilo dinivîse, komeleyek Kurdî nameyekê bo endamekî parlementoyê Almanî dişîne û tê de êrişa şoreşê dike û dibêje, ku pêşengiya wê tevgerê terorîstin û hêviyê dike, ku ew hevalbendiya wê komelê dijî tevgerê bike.

Gelo! Ma rewşa me wê bigihe kuderê?

Li Ewrupa, di vê mehê de livbaziya alîkariyê bo şoreşa serxwebûnê destpêkir. Hêvî mezine, ku karker û gundiyên li dervey welat belavbûne, barê vê alîkariyê hildin ser milên xwe, ji ber ku bav û kalên me ji zûde gotine, "Ker ket, ji xudana mekintir nîne". Xudanê bar jî hertim gelê Kurde û bê yekdestî û hevkariya gel, tu kar bi sernakeve. Gelê me heya niha piştgirtiyeka mezin diyarkiriye, lê ji ber ku gelê me bi serê xwe xebata xwe pêşve dide, wê amadebe ku barê xwe jî bi berpirsiyariyê hertim hilgire.

Tiştê din ê li vir heye ewe, ku bi sebeba hinde mirovan xebatên kulturî pêşnakevin. Ji bil çend çîrokan, ku li vê dawiyê çap bûne, tu xebatên din ên kulturî li ber çavan nînin. Lê hêviya me heye, ku "Yekîtiya Rewşenbîrên Welatparêzên Kurdistan" a ku di destpêka damezrandina xwe de ye, wê kêmasiyên di warê xebata çandî de, ji holê rake û hêdî hêdî piraniya rewşenbîrên welatparêz bicivîne serhev.

POZBERÎ LÎ ÇİYAYÊ CUDÎ
7 têkoşer berxwedaneka keleş bilindkirin

Yekîtiyeka ARGK, ku ji bajarê Cizîra Botan derbasî Şirnexê dibû rastî hêzên mêtingeran bû. Li çiyayê Cudî, di nav yekîtiya ARGK û hêzên dijminan de şerek mezin derçû.

Mêtingerên Tirk ên ku hêzeka leşkerî a mezin û balafirên xwe li dijî komeka piçûk ji şoreşgeran rakir, ji ber berxwedana keleş a têkoşerên ARGK rastî binkeftineka pir mezin bûn.

Mêtingerên ku cihê yekîtiya ARGK taliya glîyekê derxistin holê, ji ber derfetên ronahiya rojê sod girtin û di demeka pir kurt de hêzên xwe li êrdimê têkûz û komkirin. Şervanên ARGK bersiva dijmin bi berxwedaneka berz dan û hêviya dijmin a di barê xwebidestdayinê de pûçkirin.

Domana çende seetan pozberî, sing ber sing berdewam kir. Taliyê de 7 têkoşerên ARGK destaneka lehengiyê afirandin û canemerg (ronakrewan) bûn. Mêtinger, bilî hêzên xwe ên mezin, hundabûnên mezin li du xwe hêştin. Serleşkerek û bi dehan serbaz ji hêla şoreşgeran hatin kuştin, hevqas jî birîndar ketin.

Du rûdanê mêtinger xwestin bûyeran çewt duxuyan bikin û wusa agahî belavkirin; "endamên berpirsiyar hatin kuştin". Lê gelek dem tê neket, derewên mêtingeran derketin ronahiyê. Mêtingerên ku dem bi dem, cih bi cih serî didin virên vê nolê, dixwazin şahiya gelê me di barê şerê rizgariyê de tenik û bêmecal bikin. Belê ev daxwazên wan ji mîna ên berê bê bingeh ketin û pejilîn.

Jinên Kurdistanê
gaveka pêwist li dijî dîroka dîlîtiyê avêtin:

YEKÎTİYA JİNÊN WELATPARÊZÊN KURDİSTAN DAMEZÎRÎ

Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan, ku rêkxistineka bingehîn ji ên Eniya Rizgariya Netewa Kurdistan e, taliya xebatên ku ji demeka dirêje birêketibûn, di navbera mêjuyên 31'ê Cotmehê û 1'ê Mijdarê de, bi pêkanîna Komcivîna xwe a Yekemîn, damezrandina xwe danezane kir.

Herçuqasî bi damezrandina ERNK di mêjûya 21'ê Adarê 1985'ê de xebatên yekîtiyê gihabûn merheleka bilind jî, pêşemîn bi biryarên Komcivîna PKK a Sêwemîn, ev xebat gihan karvaniya xwe.

Jinên Kurdistanê jî, cara yekemîne ku di dîroka Kurdistanê de, cihên xwe di nav refên tevgera bin pêşengiya proletarya, digrin. Ji roja ku baweriya têkoşînê belavbû heya vê roja ku têkoşîna karvanî tê bilindkirin, jinên Kurdistanê xebitîne, bilî hemû asteng û keşên paşverû, berpirsiyariyên xwe li pêşberê dîrokê bicih bênin. Vêna, di têkoşîna li dijî mêtingeriyê de; li zîndanan, li çiyan, kin bê gotin di şer de û li hemû qadan îspatkirin.

Îro jî, têkoşîna me a çekdarî ku ketiye çar saliyên xwe de, li çardorên welat bi livbaziyên berxwedanê didome. Li kêleka şerê gelî ê ku pêşvediçe, hîma girsan a ku li hemû qadan bilinddibe, xwe rêkxistindike û refên têkoşînê de cihê xwe digre. Girsên jinan jî, ku civakê be bêhtirîn pîkolî û bindestiyê dijin, bi şêweyeka gelek zu, cihên xwe di nav hêzên rêkxistinbûne de, digrin.

Ji destpêka sala 1978'ê heya niha, xebatên damezrandina yekîtiyên girsan ên welatperwer, tên birêvebirin. Li kêleka yekîtiyên karger û civanan,

Dûmahîk rûpel 21. de

GİRTÎGEHA MERSÎNÊ DE BERXWEDAN

Mêjûya 7'ê Mijdarê de li zindanên bajarê Mersînê 40 dîliyên şer, ên dilxwazên Partiya Karkerên Kurdistan, berxwedanek li dijî bikaranînên hingavtinê û bo protestokirina cilên zorakî, bilindkirin.

Dîliyên şer duxuyankirin, ku bexwedana wan biqasî li dijî bikaranînên li ser wan be, hevqas jî li dijî vebirînên li ser gelê Kurd û têkoşerên ARGK ye; bi livbaziya xwe herbabêt êrîşên dewleta Tirk protesto dikin.

Roja berxwedanê, girtiyên şoreşger cilên girtîgehê li xwe nekirin û bi pîjeman û cilkên siporê di nava girtîgehê de geriyan. Heya ku daxwaz bicih bên, wê berxwedana xwe berdewam bikin, gotin.

Berpirsiyarên mêtingeran, ên ku li hemberê berxwedanê ketin nava xof û bizdanê, girtiyên şoreşger ên berxwedan rakirin, yeko-yeko avêtin hucrên tarî de. Malbat û nasên dîliyên şer, duxuyankirin ku pîkolî û hingavtin tên bikaranîn.

Berxwedana, ku dîliyên şer ên dilxwazên PKK di girtigeha Mersînê de bilindkirine, hêj bi hemû xeml û rêdana xwe didome.

Şevên hevkariya ERNK berdewam dikin

GOPPINGEN-ALMANYA ROJAVA: 31'ê Cotmehê de şevek, ku 200 kes beşdarbûn çêbû. Kesên beşdarbibûn, gelek ji wan demokrat û pêşveçûyên Alman bûn. Di şevê de bi zimanên Kurdî, Almanî û Tirkî axafên konevanî hatin çêkirin. Rewşa Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan hat nasdan û li ser êrîşên dewleta Alman hate rawestandin. Di şevê de "Koma Jiyan" û hinde hozanên gelerî çanda Kurdî a berxwedanê pêşkêş kirin.

EMMERICH-ALMANYA ROJAVA: Roja 7'ê Mijdarê jî şevek li Emmerichê çêbû. Dora 300 welatperwer vexwendî bibûn. Li ser rewşa têkoşîna me û hevkariyê axaf çêbûn. Govend, şino û sitranên şoreşgerî hatin pêşkêşkirin. Şevên hevkariya ERNK, ku armanceka wan jî kampanya alîkariyê ye, wê berdewam bikin.

BERXWEDAN

HER TİŞT Jİ BO ENİYA RİZGARİYA NETEWA KURDİSTAN

ŞERÊ RİZGARİYA NETEWA KURDİSTAN Bİ HİLPİŞKÎNEKA GEWRE PÊŞDİKEVE

●**Qilaba:** Ji dijmin 25 kes hatin kuştin 3 jî birîndar ketin.
●**Dihê û Şirnex:** Dijmin li çiyayên Çirav, Gabar û Çêlikê operasyonên leşkerî birêvedibe. Şerekî pir mezin berdevame. Heya niha serleşkerek û gelek serbaz hatin kuştin.
●**Sêrt:** Li dora Sêrtê 30 endamên dij-şoreşger hatin kuştin.
●**Şirnex:** Sîxurekî MÎT'ê hat kuştin. 9 kes gihan şoreşê.
●**Nisêbin:** 3 parêzkarên gundan ên sixur hatin kuştin.
●**Berwarî:** Li çiyayên Korkandil şerek giran û dijwar didome. Li dora gundên Osyan, Xol û Koalê balafirek hate xistin. Şoreşgeran dest danî ser 43 çekên milisan. Parêzkarî hilweşiya. 22 xort xwe gihandin şoreşê.

Li eniyên têkoşînê, êrdimên Botan û Mêrdînê, derbên mezin li hêzên mêtinger tên xistinê. Li navça Qilaba 25 serbaz, li Sêrtê 30 endamên dij-şoreşger ên ji hêzên taybetî û gelek serbaz, li Dihê û Şirnexê serleşkerek (yûzbaşî), ûstegmenek, astsubayek û 6 serbaz hatin tunekirin. Li navça Nisêbînê dijmin ketiye nav tirseka mezin. Li vir yûzbaşiyek û 2 serbaz xwe bi xwe kuştin. Hêzên ARGK jî sê sixur kuştin. Parêzkarên gundan ên ku ketine nava tirsa mirinê, li dijî hevdu radibin. Di şerê di nava wan de derketî de, 6 parêzkarên gundan hatin kuştin. Li Şirnexê sîxurekî MÎT'ê ji hêla hêzên şoreşê hate kuştin. Zêdeyî 40 xortên Kurd, xwe gihandin ARGK. Li dora navça Berwarî, Çiyayê Korkandil gundên Osyan, Xol û Koalê balafireki dijmin hate xistin. Dest li ser 43 çekên parezkaran hat danîn. 22 xortên Kurd xwe gihandin şoreşê.

Mêtingerên kedxwar rastî rewşekê bûne, wusa ku ê din nizanin çawa bikin. Operasyonên leşkerî ên birêve dikevin, nema digihin armanc û daxwazên xwe. Li gelek êrdiman yekîtiyên dij-şoreşger xwe nola yekîtiyên ARGK didin nasîn û zilmûzordarî li gelê me dikin. Bi vî awahî dixwazin gelê me çavtirsandî bikin. Lê ev keftûlaft jî binkeftî dibin.

Şerê me ê rizgariya netewî bi hilpişkînên mezin pêşveçûna xwe didomêne. Girsên gelê me, hemû derfetên xwe seferber dikin û têkilî têkoşîne dibin.

NÛÇÊ RÛPEL 20. DE

XWEPEŞDANA BİREWERÎ Û XWERAGİRTİNÊ Lİ BONNÊ

Li ser banga Feyka-Kurdistan, dora 1500 welatperwerên ji Kurdistanê roja 7'ê Mijdarê li serekbajarê Almanya Rojava bajarê Bonnê xwepêşdaneka herî gewre çêkirin.

Xwepêşdan, li dijî êrîşên dewleta Alman ku tevlî Komara Tirk davêje ser Kurdên welathêz û niştîmanxwaz, li dijî bikaranînên dij-demokratiyê, li dijî dest danîna li ser peran û li dijî alîkariyên leşkerî û aborî bo Tirkiyê hatibû dirustkirin.

Ev xwepêşdan, xelekek ji livbaziyên li seranserî Ewrûpa bû, ku bi banga ERNK mêjûya 20'ê Cotmehê de destpêkiribûn.

Roja 7'ê Mijdarê xwepêşdanek mezin li bajarê Bonnê, Almanya Rojava çebû. Bêhtirî 1500 welatperwerên Kurd xwedan pêş. Kesên hatibûn, tevlî xwe alên ERNK anîbûn. Refên xwepêşdanê de, Yekîtiya Karkerên Welatparêzên Kurdistan, Yekîtiya Xorten Şoreşgerên Welatparêzên Kurdistan û Yekîtiya Jinên Welatparêzên Kurdistan, cihên xwe bi rêzê girtin.

Livbazîkar domana rêveçûnê de, duruşmên azadî, serxwebûn û têkoşînê bangîn. Di nav duruşmanda, ên nola "700 hezar mark perê meye, nikarin bê xwarin" û "bijî ERNK" hebûn.

Welatperwerên ku li qada mitîngê de xwe komkirin, govendên gelerî dan temaşekirin. 2 Hozan sitranên xwe ên

Dûmahîk rûpel 21. de

Dewleta Alman 700 hezar markên birûbû vegerand xwedî

BERXWEDANA WELATPERWERAN BÛ SEDEMA VEGERANDİNÊ

Dewleta Alman beyî sedemek şanî bide, dest bi pîkoliyan kir. Erîş anî û avêt ser malan. Welatperwerên Kurd girt û xwest têkoşîna me birabirîne. Bi zanatî zagonên dadmendiyê di bin lingan de perçiqand. Tiştên dibûn, eşkereye ku bi navê faşîzma mêtingerên Tirk dibûn. Hedef jî gelê Kurdistan bi xwe bû. Êrîş hatin ser pêşengên Têkoşîna Rizgariya Netewa Kurdistan û şerek li dijî gelê me dihat birêvebirin.

Niha jî berpirsiyarên dewleta Alman, tişt û perên ku dest danîbûn ser vegerandin xwediyên xwe. Bi vî awahî civanok û henek li zagonên xwe bi xwe kirin. Lew necar mabûn ku vanan vegerênin. Gavan paşve bavêjin. Lew welatperwerên Kurdistanê liberxwedan û didan. Carek din eşkere derkete pêşiya çavan, ku dozeke dadîmend û xwedîmaf her wê biserkeve. Ji xwe tu hêz li cîhanê nikarin gelê ku ji bo dozeka qedrûqimet liberxwe dide rewestî û binkeftî bikin.